

Rockere, bander og risikofaktorer

CHRISTIAN KLEMENT

BRITTA KYVSGAARD OG ANNE-JULIE BOESEN PEDERSEN

JUSTITSMINISTERIETS FORSKNINGSKONTOR * RIGSPOLITIET

OKTOBER 2010

ISBN 978-87-91851-94-0

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	4
1.1. Om risikofaktorer	4
1.2. Om netværksanalyser	6
2. Materiale og metode	6
2.1. Undersøgelsens grundmateriale	6
2.2. Matchede kontrolgrupper	7
2.3. Modifikation af grupperne	12
2.4. Vægtning	14
2.5. Registeroplysninger	15
2.6. Sammenligning af de tre grupper	18
2.7. Regressionsanalyser	18
2.8. Netværksanalyser	19
3. Familiebaggrund og opvækst	20
3.1. Moders og faders alder ved barnets fødsel	21
3.2. Familieforhold	22
3.3. Forældrenes uddannelse	24
3.4. Arbejde	25
3.5. Indkomst og overførselsindkomster	25
3.6. Boligforhold og flytninger	27
3.7. Forebyggende foranstaltninger og anbringelser	28
3.8. Psykiatriske diagnoser	29
3.9. Kriminalitet blandt forældrene	30
3.10. Dødelighed blandt forældrene	30
3.11. Opsummering	31
4. Personens forhold	32
4.1. Etnisk oprindelse og alder ved indvandring	33
4.2. Uddannelse	34
4.3. Arbejde	35
4.4. Indkomst og overførselsindkomster	36
4.5. Boligforhold	37
4.6. Familie og børn	38
4.7. Ulykker, psykiske lidelser, misbrug m.v.	39
4.8. Opsummering	41
5. Medlemmer af rocker- og bandemiljøet	42
5.1. Præsentation af grupperne	43
5.2. Moders og faders alder ved barnets fødsel	44
5.3. Familieforhold under opvæksten	45

5.4.	Forældrenes uddannelse	46
5.5.	Forældrenes arbejdssituation.....	47
5.6.	Forældrenes indkomst og overførselsindkomster	48
5.7.	Boligforhold og flytninger under opvæksten.....	49
5.8.	Forebyggende foranstaltninger og anbringelser.....	50
5.9.	Psykiatriske lidelser blandt forældrene	51
5.10.	Kriminalitet blandt forældrene.....	51
5.11.	Personens uddannelse og arbejdsforhold	52
5.12.	Indkomst og overførselsindkomster.....	53
5.13.	Boligforhold	54
5.14.	Personens familie- og samlivsforhold.....	54
5.15.	Ulykker, psykiske lidelser, misbrug m.v.....	55
5.16.	Kriminalitet i rocker- og bandegrupperne.....	56
5.17.	Bandeinvolvering og kriminalitetens omfang.....	58
5.18.	Opsummering vedrørende rocker/bandegrupperinger	62
6.	Regressionsanalyser	64
6.1.	Model 1	66
6.2.	Model 2	68
7.	Netværksanalyser.....	71
7.1.	Karakteristik af rocker/bandegrupperne.....	71
7.2.	Sigtelser og eksterne kriminelle relationer de seneste 10 år	73
7.3.	Sigtelser og eksterne kriminelle relationer efter registrering i PED	77
7.4.	Sigtelser og eksterne kriminelle relationer i perioden 2008 til 2010.	81
7.5.	Rocker/bandegruppernes interne kriminelle netværksstruktur	85
8.	Samlet opsummering	90
8.1.	Risikofaktorer.....	91
8.2.	Ikke-risikofaktorer	96
8.3.	De enkelte rocker/bandegrupper	96
8.4.	Kriminalitet	97
8.5.	Kriminelle netværk	98
8.6.	Fortsat forskning	100
9.	Bilag.....	103

1. INDLEDNING

I august 2008 blussede en konflikt mellem rocker- og bandemiljøerne i København op efter, der i flere år havde været forholdsvis fredeligt. Disse konflikter, der fortsatte i 2009, har indebåret, at politiet har igangsat en række initiativer vedrørende den rocker- og banderelaterede kriminalitet.

Et af de initiativer, der er blevet igangsat, er en registerbaseret undersøgelse af de personer, politiet har registeret som medlemmer af rockergrupperinger eller bander. Det er denne undersøgelse, der redegøres for i nærværende rapport.

Undersøgelsens primære sigte er at belyse, om særlige risikofaktorer gør sig gældende for dem, der tiltrækkes af og indgår i rocker- og bandemiljøerne. Undersøgelsen sigter endvidere mod at belyse kriminalitetsmæssige relationer mellem personer i disse miljøer, dvs. såkaldte netværksanalyser.

1.1. Om risikofaktorer

Risikofaktorer svarer til det, man tidligere kaldte kriminalitetens årsager. Årsagsbegrebet er dog langt hen ad vejen droppet, idet det ofte kan være svært at afgøre, om et bestemt forhold, som har vist sig statistisk at være forbundet med forekomsten af kriminalitet, kan betragtes som den egentlige årsag til kriminalitet, eller om det er andet end det observerede forhold, der er årsagen. Inspireret af den medicinske forskning anvendes i stedet i dag betegnelsen 'risikofaktorer' for forhold, der er forbundet med en øget risiko for kriminalitet.

Ved siden af risikofaktorer tales der også om beskyttende faktorer. Disse er undertiden opfattet som det modsatte af risikofaktorer, men det drejer sig om mere og andet end det, idet de beskyttende faktorer kan mindske effekten af eventuelle risikofaktorer. I denne undersøgelse fokuseres dog alene på risikofaktorer.

Hvilke forhold, en undersøgelse kan påvise som risikofaktorer, vil i nogen grad afhænge af undersøgelsens konstruktion, de inkluderede variabler og de anvendte statistiske analyser. Som det vil fremgå af det følgende, er mulighederne for at pege på risikofaktorer i denne undersøgelse begrænset af de oplysninger, som forefindes i de registre, forskere har adgang til.

Simple analyser, der alene undersøger betydningen af enkeltstående forhold, vil ofte pege på risikofaktorer, som i en mere avanceret undersøgelse med mange variabler kan vise sig reelt ikke at være korreleret med kriminalitet. I denne undersøgelse foretages såvel en beskrivelse af betydningen af de enkelte variabler som en statistisk analyse, der kan påvise, hvorvidt de enkelte variabler fortsat måtte have en betydning, når der tages hensyn til øvrige forhold.

Ønsket om at få foretaget en undersøgelse af risikofaktorer og deltagelse i rocker- og bandemiljøerne bunder i præventive hensyn. Såfremt det kan påvises, at særlige risikofaktorer gør sig gældende for dem, der involveres i rocker- eller bandemiljøer, vil det – afhængig af, hvilke forhold det drejer sig om – således være muligt i særlig grad at sætte ind over for eller være opmærksomme på de grupper eller personer, der er karakteriseret ved disse risikofaktorer og dermed muligvis mindske rekrutteringen til disse miljøer.

Der skelnes mellem dynamiske og ikke-dynamiske risikofaktorer. De dynamiske faktorer er dem, der er af interesse ud fra et præventivt perspektiv, idet det er dem, det er muligt at forandre. Det kan f.eks. dreje sig om ringe eller mangelfuld uddannelse eller om misbrug. De ikke-dynamiske risikofaktorer er så dem, der er uforanderlige – såsom køn, alder og etnicitet.

Det er vigtigt at understrege, at sigtet med denne undersøgelse *ikke* er at belyse, hvilke risikofaktorer der gør sig gældende for lovovertrædere generelt. Altså spørgsmålet om, hvilke forhold der skelner mellem dem, der begår kriminalitet, og dem, der ikke gør det. Dette findes der ganske megen viden om.¹ Sigtet er at undersøge, om de, der involveres i rocker- og bandebandemiljøerne, og som i denne sammenhæng begår kriminalitet, adskiller sig fra andre lovovertrædere med hensyn til risikofaktorer. Undersøgelsen er således designet med henblik på at kunne besvare dette spørgsmål, men der ses dog samtidig på, i hvilket omfang de rocker- og bandeinvolverede adskiller sig fra befolkningen i almenhed.

Mens der som nævnt findes en del viden om risikofaktorer og kriminalitet generelt, findes der meget lidt forskning om risikofaktorer og organiserede, kriminelle grupperinger. Den forskning, der eksisterer om bandekriminalitet, fokuserer i meget høj grad på yngre og mindre organiserede grupperinger.² At der ikke er gennemført forskning på dette område, beror givetvis på, at denne forskning er vanskelig at gennemføre med vante videnskabelige metoder såsom surveyteknikken. Det betyder, at det kan være vanskeligt at få data til brug for forskningen. I Danmark er der imidlertid helt unikke muligheder for at gennemføre registerbaseret forskning, og det er den mulighed, der udnyttes i denne undersøgelse.

Undersøgelsen kan derfor ses som et første forsøg på at belyse risikofaktorer for de mere organiserede, kriminelle grupperinger.

¹ For en oversigt, se f.eks. Susanne Clausen, Merete Djurhuus og Britta Kyvsgaard: *Udredning til brug for Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet*. Bilag 3 til Betænkning nr. 1508. Justitsministeriet, København, 2009. David Farrington & Brandon Welsh: *Saving Children from a Life of Crime*. Oxford University Press. Oxford, 2009.

² Der gennemføres for øjeblikket en undersøgelse i Justitsministeriets Forskningskontor vedrørende rekrutteringen til såvel sådanne 'småbander' som til mere organiserede kriminelle grupperinger. Dette projekts første forskningsrapport, der vil fokusere på rekrutteringen til 'småbander', forventes klar i foråret 2011. Denne rapport vil også omfatte en oversigt over forskning vedrørende risikofaktorer og bander.

1.2. Om netværksanalyser

Som nævnt skal undersøgelsen også omfatte netværksanalyser, der viser, i hvilket omfang personer er forbundne via kriminelle handlinger. Ved hjælp af disse analyser kan der fås et indtryk af de enkelte gruppers interne kriminalitetsstruktur. Endvidere giver analyserne mulighed for at anskue, i hvilket omfang kriminaliteten er et gruppefænomen, og i hvilket omfang kriminaliteten foregår på tværs af grupperne og/eller med personer uden for grupperingerne.

2. MATERIALE OG METODE

2.1. Undersøgelsens grundmateriale

Undersøgelsens udgangspunkt er et datamateriale, der stammer fra Politiets Efterretningsdatabase (PED). Til dette register indberetter politiet personer, der antages at være involveret i rocker- eller bandemiljøer. Det sker på baggrund af efterforskning og indberetning fra specialenheder i landets politikredse. Herefter beslutter en personkreds i Rigspolitiet med erfaring på området i samarbejde med den pågældende politikreds om en given person skal registreres i PED.³

Ifølge Rigspolitiet er et medlemskab af en rockerklub tilstrækkeligt til at blive registreret, da det antages, at personen for at blive medlem har begået alvorlig kriminalitet uden at personen nødvendigvis er dømt herfor. Når det gælder personer med relation til bandemiljøet skal det dokumenteres, at en person er i kontakt med etablerede bander. Derudover skal personen være mistænkt eller dømt for alvorlig kriminalitet for at blive registreret. Hvis en person ikke har været mistænkt for ny alvorlig kriminalitet i to år, tages der stilling til, hvorvidt personen fortsat skal være registreret i PED. Alvorlig kriminalitet defineres som følgende typer: personfarlig kriminalitet, herunder sædelighedsforbrydelser og røveri, samt narkotikakriminalitet. Desuden defineres kriminelle rockergrupperinger og bander som organiserede grupper, der udøver alvorlig kriminalitet.

På baggrund af de oplysninger, Justitsministeriets Forskningskontor har modtaget, kræver en registrering i PED således ikke nødvendigvis, at vedkommende er dømt for kriminalitet. Det er tilstrækkeligt med en mistanke.

Det kunne have været ønskværdigt at have et bedre indblik i baggrunden for den registrering, politiet foretager, men af sikkerhedsmæssige årsager har det ikke været muligt at få yderligere oplysninger.

Justitsministeriets Forskningskontor modtog sommeren 2009 oplysninger om de personer, der på det tidspunkt var registreret i PED som medlemmer af rocker- og bandemiljøet. Det drejer sig om i

³ Der henvises i øvrigt til *Statusrapport for 2008 om kriminalitet forøvet af rockere og bander*. <http://www.politi.dk/>

alt 1.146 personer. Foruden oplysninger om disse personers cpr-nummer, er der modtaget oplysninger om, hvilken gruppe personerne tilhører, samt hvornår politiets har registreret dem i PED.

Det er disse oplysninger, der danner grundlag for den videre undersøgelse.

2.2. Matchede kontrolgrupper

Der er næppe nogen tvivl om, at personer i rocker- eller bandemiljøer socialt, uddannelsesmæssigt, arbejdsmæssigt m.v. adskiller sig fra befolkningen som helhed. Det må vi formode på baggrund af ganske mange undersøgelser af lovovertræderes sociale baggrund. Det er som nævnt heller ikke det, der er i fokus i denne undersøgelse, men derimod spørgsmålet, om de adskiller sig fra andre, der begår kriminalitet.

Med henblik på at vurdere dette er der udvalgt en kontrolgruppe – i det følgende 'den kriminelle kontrolgruppe' – som omfatter individer, der er lige så kriminelt belastede som de enkelte bandemedlemmer. Desuden er denne kontrolgruppe udvalgt således, at de enkelte individer matcher med dem, politiet har registreret i PED – i det følgende 'de rocker/banderegistrerede' – med hensyn til køn, alder og etnicitet, altså de ikke-dynamiske risikofaktorer.

Idet undersøgelsen sigter på at belyse, hvorvidt der er særlige risikofaktorer, der gør sig gældende for dem, der tiltrækkes af og indgår i rocker- og bandemiljøerne, skal undersøgelsen anskueliggøre disse personers forhold, *inden* de kommer ind i dette miljø. Det er således muligt, at selve involveringen i miljøet vil have en betydning for en lang række personlige forhold, således at en undersøgelse af, hvad der karakteriserer dem, der *er* i miljøet, ikke nødvendigvis vil kunne fortælle noget om, hvad der karakteriserer dem, der er på vej ind i miljøet, og dermed heller ikke, hvilke risikofaktorer der muligvis har betydning for, at dette sker.

Spørgsmålet er så, hvornår personerne kan anses for at være på vej ind i rocker/bandemiljøet. Et umiddelbart oplagt målingstidspunkt kunne være den dato, politiet har registreret de enkelte personer i PED. Det er dog givet, at der må have gået et eller andet forud for denne dato, som har givet politiet anledningen til at registrere vedkommende. I stedet for registreringsdatoen er det derfor i denne undersøgelse valgt at anvende *datoen for seneste strafferetlige afgørelse inden registrering i PED*, som det tidspunkt, hvor karakteristika ved personen undersøges. Det er denne afgørelse og dette tidspunkt, der i det følgende kaldes enten *indeksregistreringen*, *indekstidspunktet* eller *indeksåret*.

Et parallelt kriterium er anvendt for den kriminelle kontrolgruppe, idet det er tidspunktet for deres seneste strafferetlige afgørelse, der i undersøgelsen anvendes til beskrivelse af deres personlige forhold. Det er også det tidspunkt, de aldersmæssigt skal matche de rocker/banderegistrerede.

For en række forhold, såsom beskæftigelse, indkomst og overførselsindkomster, kan det dog være problematisk at vurdere disse i det år, hvor personens modtager en strafferetlig afgørelse, idet eventuel fængsling vil influere på disse forhold. Derfor angår oplysninger herom *året inden* indeksregistreringen.

For at illustrere, i hvilket omfang lovovertrædere adskiller sig fra befolkningen som helhed, er der desuden udvalgt en anden kontrolgruppe – i det følgende 'den almene kontrolgruppe' – som alene matcher de rocker/banderegistrerede med hensyn til køn, alder og etnicitet.

Ud over at køn og alder udgør ikke-dynamiske risikofaktorer og dermed ikke vil kunne vise, hvor eller hvordan man vil skulle sætte ind for at forebygge rocker/bandekriminalitet, er det også valgt at anvende dem som matchvariabler, fordi kriminalitetshyppigheden i meget høj grad er forbundet hermed. Der matches desuden på etnicitet, da en væsentlig del af de rocker/banderegistrerede tilhører etniske minoriteter, og fordi minoritetsbefolkningens levevilkår generelt afviger fra majoritetsbefolkningens. En sammenligning med et tilfældigt udsnit af den danske befolkning – uden hensyntagen til etnisk oprindelse – vil derfor som udgangspunkt give et mere misvisende billede.

Der er anvendt tre kriterier for matchning af kriminel belastning:

- Den samlede idømte strafflængde for ubetingede domme
- Antal forhold, der har ført til en fældende afgørelse
- Antal alvorligere personfarlige lovovertrædelser, der har ført til en fældende afgørelse

Færdselslovsovertrædelser indgår ikke i denne matchning.

Det første kriterium indebærer, at strafflængderne for alle de ubetingede domme, personen er idømt, summeres og anvendes i matchningen. Det andet kriterium omfatter alle de enkeltstående kriminelle handlinger, personerne er dømt for, dvs. såvel hoved- som biforhold. Vedrørende det tredje kriterium, 'alvorlige personfarlige lovovertrædelser', omfatter dette forbrydelser, der er personorienterede, og som kan medføre fængselsstraffe på mere end 6 år.⁴

Metodemæssigt kan man vælge mellem at matche på gruppeniveau eller på individniveau. Førstnævnte indebærer, at individerne i den ene gruppe gennemsnitligt fordeler sig som individerne i den anden gruppe med hensyn til de matchede variabler, mens der ikke er krav om match individerne imellem. Det er der derimod ved match på individniveau, som dermed er en mere præcis matchmetode, som sikrer en bedre sammenlignelighed.

⁴ En undtagelse er dog overtrædelse af § 119, stk. 1 og 2. Der er valgt at undtage denne bestemmelse, da strafpraksis på området indikerer, at ganske mange af sagerne angår mindre alvorlige forhold. Trusler er således også omfattet af § 119, stk. 1 og 2.

I denne undersøgelse er der anvendt individuel match. En sådan metode er kun mulig, hvis matchvariablerne ikke omfatter for mange værdier eller kategorier. Selv om det i denne undersøgelse har været muligt at matche med samtlige mænd, der i perioden 1980 til 2008 er dømt for en lovovertrædelse, så vil det alligevel næppe være muligt at finde en matchperson til f.eks. en 27-årig mandlig indvandrer fra Indien, der er dømt for to alvorlige personfarlige forbrydelser, i alt er domfældt for 33 forhold og sammenlagt er idømt ubetinget frihedsstraf i 5 år og 3 måneder. Det er at stille for specifikke krav til matchningen. Match vil kun være muligt for lidt bredere kategorier. De matchkategorier, der er anvendt i denne undersøgelse med henblik på at udvælge en kriminel kontrolgruppe, er følgende:

- Køn: Mand
- Alderskategorier: 1) 16-21 år; 2) 22 til 29 år; 3) 30 til 52 år⁵
- Etnicitet: 1) Europa (EU inklusiv hele Norden samt Schweiz og Liechtenstein); 2) øvrige lande⁶
- Samlet ubetinget strafflængde: 1) 0 dage; 2) 1 dag til 1 år; 3) over 1 år til 5 år; 4) over 5 år til 22 år⁷
- Antal forhold, der har ført til en fældende afgørelse: 1) 1 til 5 forhold; 2) 6 til 15 forhold; 3) 16 til 39 forhold; 4) 40 til 210 forhold.⁸
- Antal personfarlige lovovertrædelser, der har ført til fældende afgørelse: 1) Ingen personfarlig lovovertrædelse; 2) 1 til 3 personfarlige lovovertrædelser; 3) 4 til 91 personfarlige lovovertrædelser.⁹

Der arbejdes således med 2-4 kategorier for hver matchvariabel. En undtagelse er køn. Her er kun én kategori, mænd, hvilket skyldes, at alle de rocker/banderegistrerede er mænd. Generelt er det antal underkategorier og den konkrete inddeling heraf for de enkelte matchvariabler bestemt af den fordeling, der er for de rocker/banderegistrerede. Når den øvre aldersgrænse er sat til 52 år, er det således fordi, ingen af de rocker/banderegistrerede er over 52 år. Der er endvidere ingen af de rocker/banderegistrerede, der kommer fra USA, Canada, Australien og New Zealand. Derfor er disse lande udelukket, således at heller ingen i de to matchgrupper er fra disse lande. Det er desuden valgt kun at skelne mellem et europæisk oprindelsesland og øvrige, dels fordi der er meget få blandt de rocker/banderegistrerede, der kommer fra et andet europæisk land end Danmark, og dels fordi tilgængelige oplysninger om den registrerede kriminalitetshyppighed blandt personer fra Danmark og andre europæiske lande viser forholdsvis ensartede hyppigheder.

⁵ Der er 32,5 i første gruppe, 45 pct. i anden og 22,5 pct. i den tredje.

⁶ 63,8 pct. af populationen er i førstnævnte gruppe og de resterende 36,2 pct. i den sidste.

⁷ Fordelingen i de fire grupper er således: 41,4 pct., 33,4 pct., 21,2 pct. og 3,9 pct.

⁸ 42,9 pct. er i gruppe 1, 28,8 i gruppe 2, 20,1 i gruppe 3 og 8,2 i gruppe 4.

⁹ De tre grupper har følgende fordeling: 40,8, 30,2 og 21,1 pct.

Den almene kontrolgruppe er som nævnt også udvalgt, så den matcher de rocker/banderegistrerede med hensyn til køn, alder og etnicitet. Der er anvendt som kategorier, som nævnt ovenfor. Dog er der en undtagelse vedrørende alder. I og med at der er betydeligt bedre muligheder for at udvælge den almene kontrolgruppe, da den ikke skal matche de rocker/banderegistrerede med hensyn til kriminel belastning, er denne udvalgt således, at de enkelte individer har samme fødselsår som deres matchpersoner blandt de rocker/banderegistrerede. Der er altså ikke anvendt alderskategorier. Det år, den almene kontrolgruppes oplysninger om deres personlige forhold registreres, svarer til deres matchpersoners indekstidspunkt.

Eftersom den kriminelle kontrolgruppe som nævnt er udvalgt blandt samtlige registrerede mandlige lovovertrædere fra 1980 til 2008, og da den almene kontrolgruppe er udvalgt blandt samtlige mænd i Danmark, har det desuden været muligt at udvælge mere end én kontrolperson for hver af de rocker/banderegistrerede. Med henblik på at få sikrere resultater er der derfor udvalgt ti personer til både den kriminelle og den almene kontrolgruppe for hver person blandt de rocker/banderegistrerede.¹⁰ Derved reduceres risikoen for, at tilfældig variation giver et forvrænget billede grupperne imellem.

Tabel 2.1 viser, hvilken form for kriminalitet de rocker/banderegistrerede og den kriminelle kontrolgruppe har begået fra 1980 og/eller det fyldte 15. år frem til indeksregistreringen. 1980 er det første år, der foreligger kriminalitetsoplysninger for i Danmarks Statistik. I begge grupper er der enkelte, der ikke var fyldt 15 år på dette tidspunkt, men andelen er dog ganske ens – 6,7 pct. af de rocker/banderegistrerede og 6,4 pct. af dem i den kriminelle kontrolgruppe var ikke fyldt 15 år i 1980. At der ikke er oplysninger om den fulde kriminelle karriere for alle, burde derfor ikke forstyrre sammenligneligheden.

I afsnit 2.2 redegøres der nærmere for baggrunden for, at en række rocker/banderegistrerede personer er ekskluderet fra sammenligningerne. Her skal det blot nævnes, at matchningen og undersøgelsen udelukkende gælder kriminelle personer, der er registreret efter juli 2001 og frem til august 2009. Det er disse personers kriminalitet inden registreringen i PED, tabel 2.1 omfatter.

Den kriminalitet, der er omfattet af tabel 2.1, er endvidere den, der ligger til grund for matchningen. Eftersom der er ti gange så mange personer i den kriminelle kontrolgruppe som blandt de rocker/banderegistrerede skal der forventes ca. ti gange så mange lovovertrædelser i førstnævnte end i sidstnævnte gruppe. Det viser sig også stort set at være tilfældet. Det ses videre af tabellen, at fordelingen mellem straffelovsovertrædelser og særlovsovertrædelser er præcis den samme i de to grup-

¹⁰ En undtagelse fra denne hovedregel er ni personer, som det ikke var muligt at identificere alle 90 matchpersoner til. I alt mangler der 20 ud af disse ni personer 90 matchpersoner. Det drejer sig om personer, hvis forhold er ekstreme på forskellig vis. De ni personer kan inddeles i tre grupper: 1) Personer med få forhold, men med lange ubetingede straffe. 2) Personer med mange forhold, men med korte eller ingen ubetingede straffe. 3) Unge personer med mange forhold. Under alle omstændigheder drejer det sig om så få personer, at det ikke vil have konsekvenser for sammenligneligheden.

per. For så vidt angår straffelovsovertrædelser, er den kriminelle kontrolgruppe dømt for betydeligt flere sædelighedsforbrydelser, end de rocker/banderegistrerede er. De rocker/banderegistrerede er dømt dels for voldtægt og dels for blufærdighedskrænkelser. Tilsvarende gælder den kriminelle kontrolgruppe, som dog også er dømt for incest og andre seksualforbrydelser over for børn samt utugt.

Tabel 2.1. Omfang og art af tidligere kriminalitet (hoved- og biforhold, der har ført til en fældende afgørelse) blandt rocker/banderegistrerede og personer i den kriminelle kontrolgruppe.

	De rocker/bande registrerede		Den kriminelle kontrolgruppe	
<i>Straffelovsovertrædelser i alt</i>	3208	68 %	33.026	68 %
<i>Sædelighedsforbrydelser i alt</i>	8	0,2 %	274	1 %
<i>Voldsforbrydelser i alt</i>	964	20 %	7831	16 %
Vold o.l. mod offentlig myndighed mv.	140	3 %	1247	3 %
Manddrab	0	0 %	34	0,1 %
Forsøg på manddrab	5	0,1 %	9	0,02 %
Simpel vold	522	11 %	4301	9 %
Alvorligere vold	164	3 %	1179	2 %
Særlig alvorlig vold	4	0,1 %	30	0,1 %
Andre forbrydelser mod liv og legeme	16	0,2 %	86	0,3 %
Forbrydelse mod den personlige frihed	12	0,2 %	117	0,3 %
Trusler	101	2 %	819	2 %
<i>Ejendomsforbrydelser i alt</i>	1929	41 %	22.460	47 %
Dokumentfalsk	34	1 %	470	1 %
Indbrud	405	9 %	3924	8 %
Tyveri fra bil, båd mv.	88	2 %	995	2 %
Butikstyveri mv.	193	4 %	4497	9 %
Andre tyverier	251	5 %	2898	6 %
Brugstyveri af motorkøretøj	196	4 %	1899	4 %
Andre brugstyverier	169	4 %	1669	3 %
Underslæb, bedrageri, mandatsvig	40	1 %	660	1 %
Afpresning og åger	16	0,3 %	71	0,1 %
Hæleri	166	4 %	1222	3 %
Røveri	135	3 %	1517	3 %
Hærværk	168	4 %	1937	4 %
<i>Andre straffelovsovertrædelser i alt</i>	307	7 %	2461	5 %
Salg/smugling af narkotika	67	1 %	612	1 %
Øvrige straffelovsbestemmelser	240	5 %	1849	4 %
<i>Særlove i alt</i>	1512	32 %	15.250	32 %
Lov om euforiserende stoffer	814	17 %	9714	20 %
Våbenloven	372	8 %	2245	5 %
Særlove i øvrigt	326	7 %	3291	7 %
I alt	4720	100 %	48.276	100 %

Med hensyn til voldsforbrydelser er der derimod en større andel af de rocker/banderegistrerede end den kriminelle kontrolgruppe, som er dømt for det – henholdsvis 20 og 16 pct. Forskellen beror primært på flere sager vedrørende simpel vold og alvorligere vold (§§ 244-245). Det bemærkes, at ingen af de rocker/banderegistrerede er dømt for drab, mens 0,1 pct. af dem i den kriminelle kontrolgruppe er det. Samlet set er det ikke en større andel af de rocker/banderegistrerede lovovertrædelser end den kriminelle kontrolgruppes, der angår den særligt alvorlige vold – manddrab og forsøg herpå samt særligt alvorlig vold (§ 246) – idet det for begge grupper drejer sig om 0,2 pct. af lovovertrædelserne.

Vedrørende ejendomsforbrydelser er andelen mindre for de rocker/banderegistrerede end den kriminelle kontrolgruppe, henholdsvis 41 og 47 pct. Denne forskel skyldes næsten udelukkende, at de rocker/banderegistrerede er dømt for færre butikstyverier og andre tyverier end den kriminelle kontrolgruppe.

Til gengæld er der flere af de rocker/banderegistrerede end den kriminelle kontrolgruppe, der er dømt for andre former for straffelovsovertrædelser. Man kunne have forventet, at denne forskel primært ville være foranlediget af flere overtrædelser af narkotikabestemmelserne for de rocker/banderegistrerede, men på dette område er der en ret ensartet fordeling. Den forskel, der er, beror først og fremmest på, at flere af de rocker/banderegistrerede end af dem i den kriminelle kontrolgruppe er dømt for fornærmelig tiltale af offentlig myndighed og for at have hjulpet indsatte til at undvige eller for at have haft anden ulovlig forbindelse med indsatte (§ 124).

Heller ikke med hensyn til omfang af sager vedrørende lov om euforiserende stoffer lever de rocker/banderegistrerede op til forventningerne, idet det faktisk er en større andel af den kriminelle kontrolgruppe, der er dømt for overtrædelse heraf. Til gengæld er andelen, der er dømt for overtrædelse af våbenloven klart større blandt de rocker/banderegistrerede end i den kriminelle kontrolgruppe.

2.3. Modifikation af grupperne

Som nævnt modtog Forskningskontoret oplysninger om i alt 1.146 personer, som var registreret i PED. De følgende analyser, hvor der sammenlignes med de to kontrolgrupper, omfatter imidlertid alene 760 registrerede rocker/bandemedlemmer.

Det skyldes for det første, at 141 af de registrerede personer ikke har en fældende strafferetlig afgørelse før, de blev registreret i PED.¹¹ Da der matches på variabler vedrørende kriminel belastning, må de personer, der ikke er registreret for kriminalitet, ekskluderes af materialet.

¹¹ Danmarks Statistiks registeroplysninger om kriminalitet dækker perioden fra d. 1.1.1980 til den 31.12.2008. Det er kun i denne periode muligt, at identificere strafferetlige afgørelser.

For det andet har 222 en forkert registreringsdato i PED. Det skyldes, at Rigspolitiet i 2001 gik fra et registreringssystem til et andet. Uheldigvis er registreringsdatoen i det gamle system ikke videreført, hvilket bevirker, at alle de, der var registreret som tilhørende en rocker/bandegruppe inden 2001 og dermed er overført fra det gamle system, nu står registeret som om de er tilgået registret pr. juli 2001. Reelt er de dog blevet registreret tidligere. Der er gennemført forskellige analyser med henblik på at fastslå, om disse 222 personer adskiller sig fra de øvrige rocker/banderegistrerede. Det viser sig at være tilfældet, idet de 222 både er ældre og betydeligt mere kriminelt belastede end de øvrige.

At inkludere disse 222 personer kunne dermed give et forvrænget billede af, hvordan personernes liv så ud, inden de blev registreret som medlem af rocker- og bandemiljøet i PED. Af den grund er de ekskluderet fra datamaterialet.

Idet der henvises til kapitel 5 nedenfor vedrørende underopdelingen i rockerrelaterede og banderelaterede grupperinger, skal her blot anskueliggøres, at det bortfald, der sker som følge af eksklusion af personer med forkert registreringsdato, er ganske skævt, jf. tabel 2.2. Som det ses, er det en meget stor del af medlemmerne af de 'gamle' rockergrupperinger – Hells Angels og Bandidos – der er ekskluderet. Især er det tilfældet for Hells Angels, hvor mindre end en tredjedel af de registrerede indgår i de efterfølgende analyser.¹²

Tabel 2.2. Personer i de forskellige grupperinger fordelt efter om de indgår i de videre analyser eller ej.¹³

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Inkluderet	42	172	125	128	95	172	178
Ekskluderet	97	12	2	80	0	13	16
I alt	139	184	127	208	95	185	194

Endelig er der enkelte personer, der har måttet ekskluderes, fordi Danmarks Statistik ikke har informationer om deres oprindelsesland. Det betyder, at det ikke er muligt at matche disse personer, da oprindelsesland indgår som en matchvariabel.

Under det indledende arbejde med datafilerne har det desuden vist sig, at der er ganske mange i den almene kontrolgruppe, for hvem der ikke foreligger oplysninger på indekstidspunktet eller tidligere. En nærmere analyse viser, at dette skyldes, at mange er indvandret på et sent tidspunkt, hvorfor de ikke var i landet på indekstidspunktet. Udvælgelsen af den almene kontrolgruppe er, jf. ovenstående

¹² Der er endvidere ekskluderet to personer, som ifølge politiet er banderelateret uden tilknytning til en bestemt gruppe.

¹³ Enkelte personer har skiftet gruppe efter registreringen i PED. I de tilfælde er den oprindelige dato bibeholdt, men gruppens navn er ændret i PED. Det er årsagen til, at to personer fra AK81, der først blev oprettet i 2007, er ekskluderet som følge af en forkert registreringsdato fra 2001.

de, således sket ved at udtage personer, som pr. 1.1.2009 har samme alder som deres matchpersoner blandt de rocker/banderegistrerede. Registreringstidspunktet kan imidlertid ligge flere år inden dette tidspunkt.

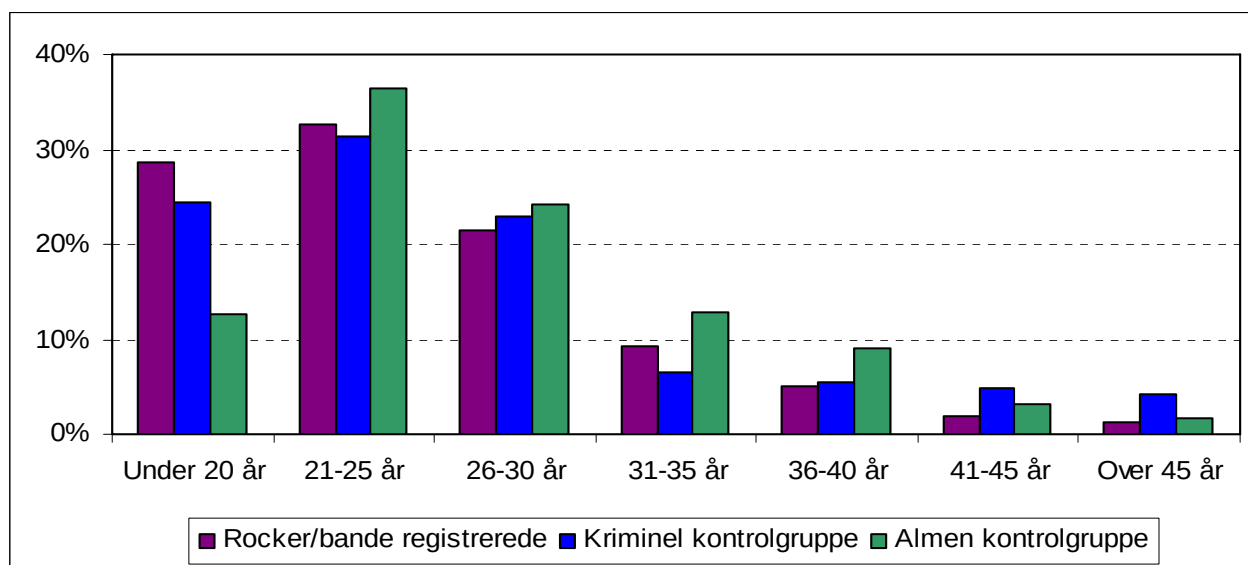
Med henblik på at mindske antallet af uoplyste er antallet af matchpersoner derfor reduceret, således at der i den almene kontrolgruppe herefter indgår fem personer pr. person blandt de rocker/banderegistrerede.

De sammenlignende analyser i det følgende er således baseret på 760 registrerede medlemmer af rocker- og bandemiljøet, 7.580 i den kriminelle kontrolgruppe og 3.800 i den almene kontrolgruppe.

2.4. Vægtning

De frasorteringer, der er sket, har bevirket, at der er opstået en skævhed med hensyn til alderssammenligneligheden mellem personer i den almene kontrolgruppe og den kriminelle kontrolgruppe på den ene side og på den anden side de personer, der er rocker/banderegistreret. Vedrørende de øvrige matchvariabler er der, grundet frasorteringsmetoden, ikke opstået skævheder.

Figur 2.1. Personens alder på indekstidspunktet.

Eftersom alder er ganske betydningsfuld ved vurdering af personlige forhold såsom indkomst og beskæftigelse, er det valgt at vægte den almene kontrolgruppe og den kriminelle kontrolgruppe, således at den aldersmæssigt matcher de rocker/banderegistrerede med hensyn til de ovennævnte alderskategorier. Denne vægtning er anvendt ved alle sammenligninger, der angår personens forhold ved indeksregistreringen. Alderen ved indekstidspunktet før vægtningen for de tre grupper er

illustreret ved figur 2.1. Efter vægtningen er disse forskelle udjævnet, så de to kontrolgrupper ligner de rocker/banderegistrerede.

Da de registre, der er hentet oplysninger fra, som hovedregel ikke er edb-registreret inden 1980, vil der i en del tilfælde mangle oplysninger. Det gælder især oplysninger vedrørende personernes opvækstforhold og deres forældres forhold. Disse vil således alene typisk foreligge for dem, der er født efter 1964, idet de fleste af disse oplysninger angår det år, personen fyldte 15 år. Desuden vil oplysninger mangle for dem, der er indvandret sent. Dertil kommer, at registrene i sig selv kan være mangelfulde eller ufuldstændige.

Det bortfald, der på denne måde opstår, og som vil variere afhængig af, hvilke variabler der undersøges, må som udgangspunkt antages at være tilfældigt. Det kan dog ikke udelukkes, at bortfaldet af den ene eller den anden grund vil være skævt og dermed forstyrre den matchning, der er gennemført for de tre sammenlignede grupper. Hvorvidt dette er tilfældet, er undersøgt for en række af de variabler, hvor bortfaldet er størst. Eksempelvis er variablen 'Den mandlige forsørgers højeste fuldførte uddannelse ved barnets 15. år' undersøgt, fordi oplysninger på den mandlige forsørger typisk har det største bortfald, ligesom forældrenes uddannelsesoplysninger har det. 'Personens højeste fuldførte uddannelse' er derfor også undersøgt. Dette er gjort ved at vægte materialet i forhold til samtlige matchvariabler, således at bortfaldet fremtræder som ensartet i de tre grupper. Disse analyser viser, at bortfaldet ikke er skævt, men at det forhold, der er mellem grupperne, jf. det følgende, forbliver det samme efter en vægtning. Det er på denne baggrund besluttet ikke at vægte materialet yderligere.

2.5. Registeroplysninger

Hoveddatakilden til undersøgelsen er Danmarks Statistik, som er udgiver af en væsentlig del af de personbaserede statistikker, der findes i Danmark. Personregistre er karakteriseret ved at angå oplysninger om de enkelte borgere. I alle personregistre er de enkelte registreret ved sit cpr-nummer. Ved at samkøre registrene kan der på denne måde sammenkobles en række oplysninger om hver enkel borger i landet.

Det er vigtigt at understrege, at de forskere, der får adgang til at arbejde med registerdata, ikke får adgang til personhenføre oplysninger. De datafiler, forskeren arbejder med, er dannet af medarbejdere på Danmarks Statistik og er anonymiseret inden, forskeren får adgang til dem. Der er desuden strenge krav til offentliggørelse af oplysninger på baggrund af registerdata, jf. senere.

Ved siden af Danmarks Statistik er der indhentet registeroplysninger fra Det Psykiatriske Centrale Forskningsregister og Register over stofmisbrugere i behandling. Disse oplysninger er sendt direkte til Danmarks Statistik, som herefter har samkørt samtlige oplysninger.

I den datafil, denne undersøgelse er baseret på, indgår i alt 98 forskellige variabler. Flere af disse har vist sig enten at være overlappende med andre variabler eller ikke at indeholde information, som er brugbar i projektet. For at en variabel skal indgå, kræves således, at der må være en antagelse om, at den er forbundet med risikoen for at begå kriminalitet og for at være rocker/bandeinvolveret.

I de følgende analyser indgår de oplysninger, der omtales nedenfor. I det omfang ikke andet fremgår, er disse registeroplysninger tilgængelige fra og med 1980.

Om opvæksten/familien/forældrene:

- Moders alder ved barnets fødsel (tilgængelig i hele den relevante periode)
- Fædres alder ved barnets fødsel (tilgængelig i hele den relevante periode)
- Familiens sammensætning ved barnets 15. år
- Antal familiekonstellationer fra barnets 10. til 15. år
- Moders/den kvindelige forsørgeres højeste fuldførte uddannelse ved barnets 15. år (fra 1981)
- Fædres/den mandlige forsørgeres højeste fuldførte uddannelse ved barnets 15. år (fra 1981)
- Moders/den kvindelige forsørgeres beskæftigelsessituation ved barnets 15. år
- Fædres/den mandlige forsørgeres beskæftigelsessituation ved barnets 15. år
- Moders/den kvindelige forsørgeres indkomst ved barnets 15. år
- Fædres/den mandlige forsørgeres indkomst ved barnets 15. år
- Moren/den kvindelige forsørger modtog kontanthjælp ved barnets 15. år
- Færen/den mandlige forsørger modtog kontanthjælp ved barnets 15. år
- Moren/den kvindelige forsørger modtog arbejdsløshedsdagpenge ved barnets 15. år
- Færen/den mandlige forsørger modtog arbejdsløshedsdagpenge ved barnets 15. år
- Moren/den kvindelige forsørger modtog førtidspension el.lign. ved barnets 15. år
- Færen/den mandlige forsørger modtog førtidspension el.lign. ved barnets 15. år
- Boligforhold ved barnets 15. år (fra 1981)
- Ejersforhold vedrørende bolig ved barnets 15. år (fra 1981)
- Antal flytninger fra barnets 10. til 15. år
- Omfang og art af forebyggende foranstaltninger fra barnets 10. til 15. år (fra 1977)
- Moders/den kvindelige forsørgeres kontakt med og diagnoser fra det psykiatriske system frem til barnets 15. år (fra 1970)
- Fædres/den mandlige forsørgeres kontakt med og diagnoser fra det psykiatriske system frem til barnets 15. år (fra 1970)
- Moren/den kvindelige forsørger fået fældende strafferetlig afgørelse inden barnets 15. år
- Færen/den mandlige forsørger fået fældende strafferetlig afgørelse inden barnets 15. år
- Moren afdøet ved døden inden barnets 15. år (tilgængelig i hele den relevante periode)
- Færen afdøet ved døden inden barnets 15. år (tilgængelig i hele den relevante periode)

Om personen selv:

- Oprindelse og indvandrerstatus (tilgængelig i hele den relevante periode)
- Alder i indeksåret (tilgængelig i hele den relevante periode)
- Oprindelsesområde (tilgængelig i hele den relevante periode)
- Alder ved indvandring (fra 1973)
- Højeste fuldførte uddannelse (fra 1981)
- Farens/den mandlige forsørgers højeste fuldførte uddannelse ved barnets 15. år (fra 1981)
- Stilling på arbejdsmarkedet
- Indkomst
- Dominerende sociale ydelse (fra 1984)
- Boligforhold (fra 1981)
- Ejerforhold vedrørende bolig (fra 1981)
- Familie- og samlivsforhold
- Samboende børn
- Antal skadestuebehandlinger i en periode af fem år inden indeksregistreringen (fra 1987)
- Antal skadestuebehandlinger som følge af en ulykke i en periode af fem år inden indeksregistreringen (fra 1987)
- Antal skadestuebehandlinger som følge af en trafikulykke i en periode af fem år inden indeksregistreringen (fra 1987)
- Antal skadestuebehandlinger som følge af en voldshandling i en periode af fem år inden indeksregistreringen (fra 1987)
- Behandlet for narkotikamisbrug i en periode af fem år inden indeksregistreringen (fra 1995)
- Kontakt med og diagnoser fra det psykiatriske system i en periode af fem år inden indeksåret (fra 1995 og frem; gælder heldøgns-, deldøgns-, ambulant og skadestuepatienter)
- Indlagt som følge af selvmordsforsøg i en periode af fem år inden indeksregistreringen (fra 1987)
- Antal tidligere kriminelle forhold, der har ført til en fældende afgørelse
- Samlede idømte ubetingede strafflængder
- Antal alvorlige personfarlige forhold, der har ført til en fældende afgørelse

Selv om registrene i dag indeholder vældig mange oplysninger om borgere i Danmark, så er der alligevel mange flere oplysninger, der kunne være ønskelige at inkludere i en undersøgelse som denne. Det gælder f.eks. forhold vedrørende personens tidligste leveår – har opdragelsen været lemfældig, streng eller konsekvent – og skolegang. Angående skolegangen savnes især oplysninger om forholdet til skolen, karakterer, skulkeri, antal skoleskift m.v. Derudover ville det naturligvis være ønskeligt med oplysninger om personen selv, attituder, temperament m.v. samt mere fuldstændige oplysninger om misbrug.

Angående de registeroplysninger, der forefindes, skal det påpeges, at oplysninger om behandling for narkotikamisbrug kun i et meget begrænset omfang afspejler en reelt forekomst af narkotikaproblemer, idet registret for det første er ret nyt og for det andet forudsætter en registrering heri, at personen har søgt behandling for sit misbrug. Mange misbrugere af narkotika søger imidlertid ikke behandling, hvorfor der vil være en selvselektion bag registreringen.¹⁴ Tilsvarende gør sig gældende for oplysninger om skadestuebehandlinger og til dels behandling på en psykiatrisk afdeling.

2.6. Sammenligning af de tre grupper

I de følgende to kapitler, kapitel 3 og 4, vises resultater, der er baseret på de ovennævnte registeroplysninger, idet den procentvise fordeling vises for de tre sammenlignede grupper – de rocker/banderegistrerede, den kriminelle kontrolgruppe og den almene kontrolgruppe. De fleste tabeller indeholder også oplysninger om antallet af personer, der indgår i tabellen og i de tre grupper. Ved at sammenholde denne oplysning med oplysningen om det totale antal personer i undersøgelsen og i de tre grupper får man indtryk af, hvor mange der ikke foreligger oplysninger om for de enkelte variabler.

I kapitel 5 vises resultaterne for alene de rocker/banderegistrerede, idet de grupperinger, der er blandt dem, sammenlignes. I alt drejer det sig om syv grupperinger, der angår forskellige rockermiljøer, deres støttegrupper m.v. samt bandegrupperinger efter deres organiseringsniveau.

Fra Danmarks Statistik stilles der krav om, at der ikke offentliggøres tabeller, hvor der kan være risiko for, at personer, der er inkluderet i tabellen, kan genkendes. Det har derfor – især i kapitel 5 med de forskellige undergrupper af personer i rocker- og bandemiljøerne – ind imellem været nødvendigt at vise mindre specificerede oplysninger, end baggrundsdataene giver mulighed for.

2.7. Regressionsanalyser

Ved siden af den simple sammenligning mellem de tre grupper, som nævnt ovenfor, gennemføres også en analyse, der kan vise, hvilke forhold der har betydning for, hvorvidt en person bliver tilknyttet rocker- og bandemiljøer eller ej, når der tages hensyn til eller kontrolleres for de øvrige forhold. Det er således muligt, at den simple sammenligning mellem grupperne peger på, at f.eks. uddannelsesforholdene har en betydning, men når de øvrige variabler inddrages, kan dette billede ændre sig.

Denne såkaldte logistiske regressionsanalyse, der gennemføres for at få et samlet billede af, hvad der influerer på deltagelse i rocker/bandemiljøerne, vil alene omfatte de rocker/banderegistrerede og

¹⁴ Af Sundhedsstyrelsens rapport 'Narkotikasituationen i Danmark 2009' fra 2009 om stofmisbrugssituationen i Danmark fremgår det, at antallet af stofmisbrugere i behandling var ca. 4.700 personer i 2008, mens det estimerede antal stofmisbrugere i 2005 var ca. 27.000 +/- 1.600 personer.

den kriminelle kontrolgruppe. Det er de to grupper, der skal sammenlignes. Som tidligere påpeget, så er det spørgsmålet om, hvorfor nogle lovovertrædere indgår i rocker- eller bandegrupperinger, mens andre ikke gør det, der er i fokus, og ikke spørgsmålet om, hvorfor nogen begår lovovertrædelser og andre ikke. Derfor indgår den almene kontrolgruppe ikke i denne analyse.

I regressionsanalysen tages der højde for, hvor succesfuld matchningen har været ved at inkludere matchvariablerne som såkaldte *kontrolvariabler*. Derved undgår man, at en skævhed i matchningen influerer på øvrige inkluderede variabler.

Resultatet af den logistiske regressionsanalyse omtales i kapitel 6.

2.8. Netværksanalyser

Kapitel 7 omhandler netværksanalyserne. Analyserne omfatter både kriminelle netværk på gruppeniveau, hvor relationer til medsigtede personer uden for egen rocker/bandegruppe undersøges, og netværk på individniveau internt i rocker/bandegrupperne. Disse analyser angår således primært de kriminelle relationer i form af sigtelser i fælles sager og ikke omfanget af personernes kriminalitet.

Der indgår i alt 1.056 medlemmer af rocker/bandegrupper i analyserne samt 3.987 personer, der ikke selv er rocker/banderegistrerede, men som har kriminelle relationer til disse grupper. Rocker/bandegrupperingerne er i netværksanalyserne opdelt i 15 grupper, idet den i rapporten i øvrigt anvendte opdeling i niveau 1 og niveau 2 bander ikke er meningsgivende i et netværksperspektiv. Grupper med færre end 20 medlemmer er af diskretionshensyn ikke inkluderet i analyserne.

Netværksanalyserne er baseret på oplysninger om gruppetilhørsforhold fra PED samt sigtelsesoplysninger fra Kriminalregistret. Det er valgt at basere netværksanalyserne på sigtelser frem for afgørelser, da en sigtelse af to eller flere personer i samme sag indikerer, at disse personer har en eller anden form for forbindelse, også selv om det senere skulle vise sig, at sigtelsen ikke fører til en fældende afgørelse. Sigelsesoplysninger, der er knyttet til afgørelser, der er ældre end 10 år regnet fra tidspunktet for dataudtrækket, er på grund af Kriminalregisterets sletningsregler frasorteret. I alt omfatter datamaterialet 33.025 sigtelser knyttet til de 5.043 personer.

De oven for beskrevne oplysninger fra PED og Kriminalregistret danner dermed basis for undersøgelsen og analysen af kriminelle netværk. Der er al mulig grund til at antage, at det reelle netværk både er større og har flere forbindelser, end det tilgængelige materiale viser, idet ikke al kriminalitet opdages, anmeldes eller medfører en sigtelse. Det skal også bemærkes, at personer, der tidligere har været registreret som rocker/bandemedlem, men ikke længere var det i sommeren 2009, heller ikke er omfattet af analyserne. Endvidere kan der naturligvis eksistere andre former for forbindelser end kriminalitet, men disse er ikke genstand for analyserne her.

Til brug for netværksanalyserne er programmet UCINET benyttet.

3. FAMILIEBAGGRUND OG OPVÆKST

Dette kapitel omhandler først og fremmest oplysninger om personens opvækst og familie. Enkelte oplysninger angår perioden fra barnets 10. til dets 15. år. Det gælder oplysninger om antal familiebrud, antal flytninger og antal sociale foranstaltninger til børn og unge. Det ville for så vidt være ønskværdigt at have disse oplysninger for hele opvækstperioden. Et sådant krav ville dog indebære et meget stort bortfald, idet alle dem, der er født før 1980 – altså inden de fleste af registrene blev edb-registeret – typisk ville blive ekskluderet af analysen. Der er derfor alene valgt at se på en kortere periode.

En række af de øvrige forhold, herunder forældrenes uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige, økonomiske og boligmæssige situation, angår det år, personen/barnet fylder 15 år.

Desuden forefindes oplysninger om forældrenes psykiske problemer i form af kontakt med det psykiatriske system samt om kriminalitet blandt forældrene. Oplysninger om psykiske problemer angår perioden frem til barnets 15. år. Observationsperioden vil dermed variere mellem personerne, men på grund af matchningsmetoden vil der være sammenlignelighed mellem de tre grupper. For kriminalitetsoplysninger er det valgt alene at se på den del af populationen, for hvem der findes oplysninger om forældrene i hele perioden fra barnets fødsel til det 15. år. Det skyldes, at kriminalitetshyppigheden må forventes at være størst under barnets tidligste år, da risikoen for kriminalitet som bekendt falder med stigende alder.

Som nævnt er de personer, for hvem der mangler oplysninger, ekskluderet af tabellerne. Det vil typisk dreje sig om personer, som er indvandret til landet efter det 15. år, eller personer, som ikke ved det 15. år er registeret som boende med forældre/forsørgere. I nogle få tilfælde skyldes manglende oplysninger, at personen var fyldt 15 år inden edb-registreringen af oplysningen.

Det bemærkes, at oplysninger om indkomst er pristalsreguleret, således at indkomster fra forskellige år er sammenlignelige.

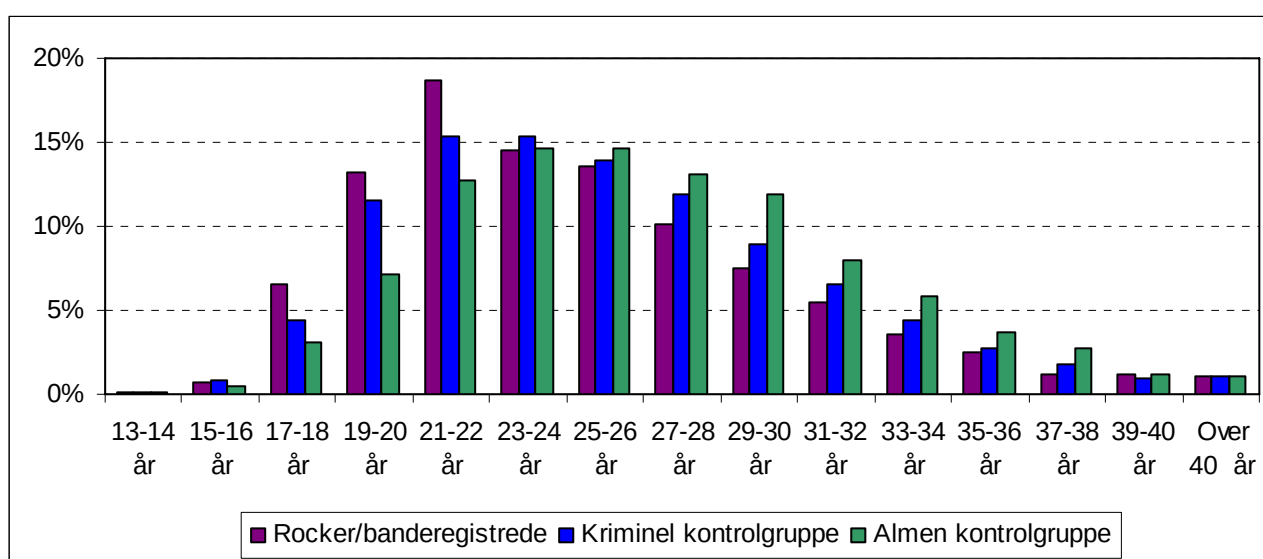
For så vidt angår de oplysninger, der er registeret ved personens 15. år, vil 'forældre' dække over de voksne, som personen bor sammen med på det tidspunkt. I nogle tilfælde vil det dreje sig om en stedmor eller en stedfar. I andre tilfælde vil der alene være tale om én forælder. Hvis det ikke direkte er nævnt, at oplysningen angår de biologiske forældre, vil 'moder' dække over den kvindelige forsørger og dermed reelt muligvis en stedmor. Tilsvarende gælder for 'fader'.

Ved siden af oplysninger om de forsørgende forældre er der i alle tilfælde også indhentet information om de biologiske forældre. Hvis de biologiske forældres forhold er meget afvigende fra det billede, der gives af dem, personen bor sammen med, vil dette blive nævnt. Generelt kan dog påpeges, at de biologiske forældres forhold gennemgående er mere belastende end de forsørgende forældres.

3.1. Moders og faders alder ved barnets fødsel

Moderens alder ved barnets fødsel er også i danske undersøgelser påvist at have en sammenhæng med risikoen for kriminalitet, således at risikoen for, at barnet senere registreres for kriminalitet, er større for børn med meget unge mødre, end den er for andre børn.¹⁵

Figur 3.1. Moderens alder ved barnets fødsel.

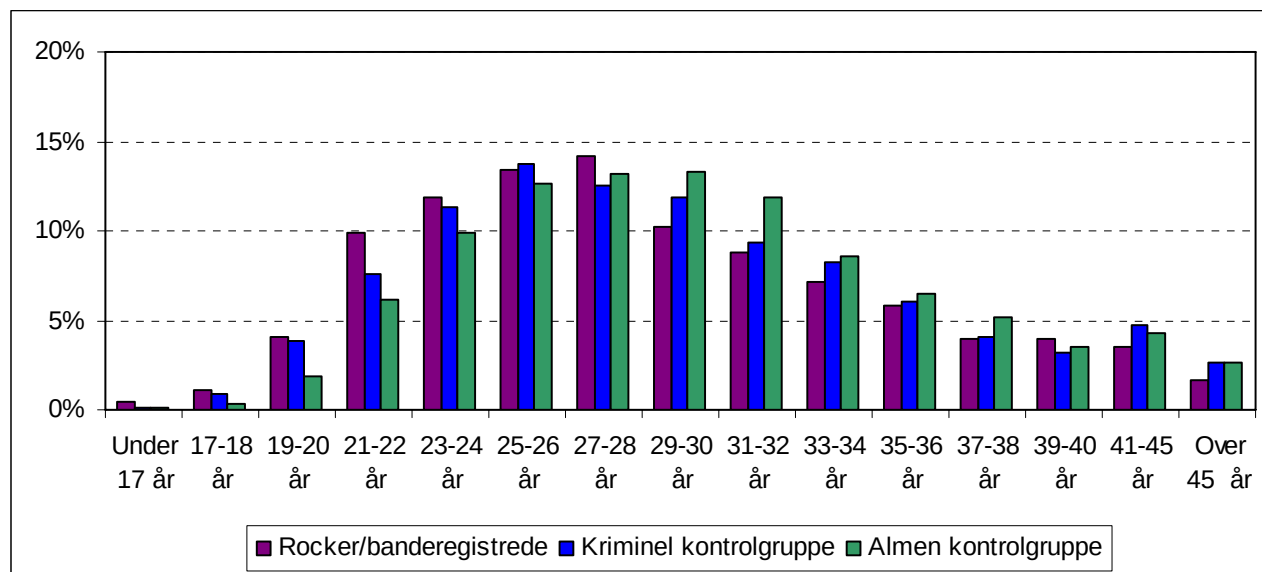
Figur 3.1 viser en tydelig tendens til, at der er færre unge mødre til personer i den almene kontrolgruppe end til dem i de to kriminelle grupper. Det ses endvidere, at især mange af de rocker/banderegistrerede har en ung mor. Mens 39 pct. af mødrene til de rocker/banderegistrerede var under 23 år ved barnets fødsel, drejer det sig om 32 pct. for den kriminelle kontrolgruppe og 24 pct. for den almene kontrolgruppe. Omvendt er det kun 15 pct. af mødrene til de rocker/banderegistrerede, der var over 30 år ved barnets fødsel, mod 18 pct. for den kriminelle kontrolgruppe og 22 pct. for den almene kontrolgruppe. Der synes således især at være mange med unge mødre blandt rocker/banderegistrerede.

Faderens alder ved barnets fødsel er ikke i samme grad som moderens alder blevet identificeret i forskningslitteraturen som en risikofaktor. Af figur 3.2 ses dog et nogenlunde tilsvarende mønster som i figur 3.1, idet der også er færre unge fædre til personer i den almene kontrolgruppe end til

¹⁵ Torben Tranæs og Lars Pico Geerdsen: *Forbryderen og samfundet*. København, Gyldendal 2008.

personer i de to kriminelle grupper. Mens 16 pct. af fædrene til de rocker/banderegistrerede var under 23 år ved barnets fødsel, er det 12 pct. for den kriminelle kontrolgruppe og 8 pct. for den almene kontrolgruppe. Med hensyn til andel fædre over 30 år ved barnets fødsel er denne på 35 pct. for de rocker/banderegistrerede mod 38 pct. for den kriminelle kontrolgruppe og 43 pct. for den almene kontrolgruppe. Også med hensyn til fædrenes alder ved barnets fødsel er der således særligt mange med unge fædre til de rocker/banderegistrerede.

Figur 3.2. Faderens alder ved barnets fødsel.

3.2. Familieforhold

Spørgsmålet om, hvem barnet bor sammen med ved sit 15. år er belyst i tabel 3.1. Som det fremgår, er der en forholdsvis stor overensstemmelse mellem de to kriminelle grupper med hensyn til familieforhold, mens fordelingen for den almene kontrolgruppe er lidt anderledes.

Mens henholdsvis 50 og 45 pct. af de unge i de to kriminelle grupper boede med både deres far og deres mor ved det 15. år, drejer det sig om en noget større andel af de unge i den almene kontrolgruppe, nemlig 65 pct. I de to kriminelle grupper er der sammenlagt henholdsvis 14 og 16 pct., der bor med enten deres mor eller deres far og en stedforældre mod 12 pct. i den almene kontrolgruppe. Og det er henholdsvis 27 og 28 pct. i de to kriminelle grupper, der bor alene med enten deres mor eller deres far mod 17 pct. i den almene kontrolgruppe.

Det fremgår også af tabel 3.1, at omkring en tiendedel af børnene i de to kriminelle grupper mod 6 pct. i den almene kontrolgruppe ikke er registreret som samboende med de biologiske forældre eller en anden forsørger ved det 15. år. Det er ikke muligt med sikkerhed at angive, hvad dette beror på,

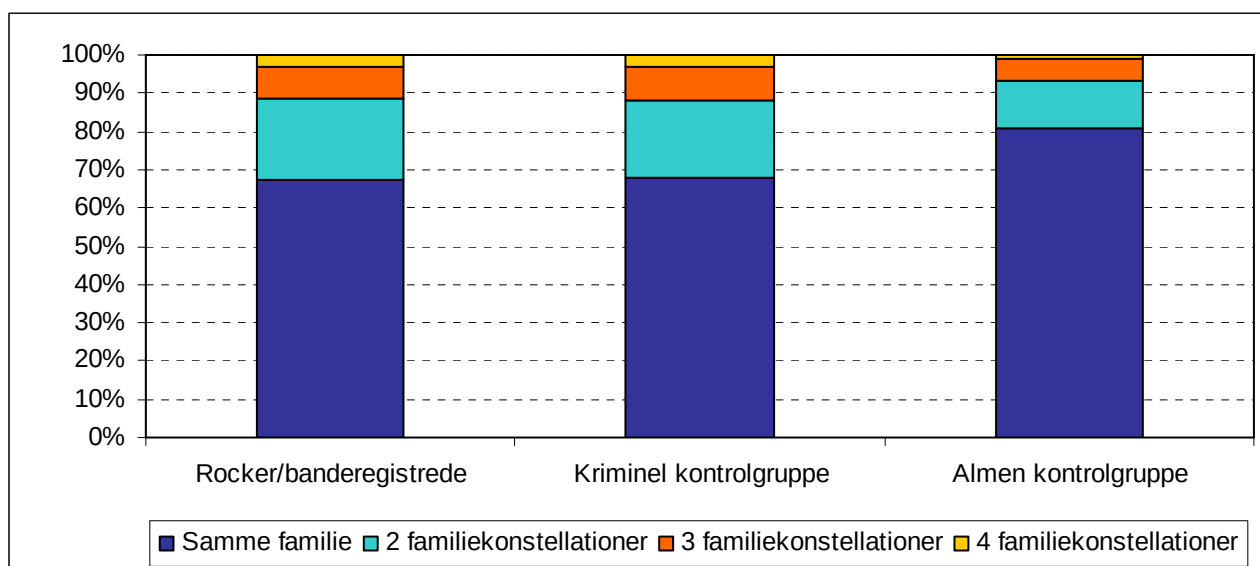
men det skyldes antagelig først og fremmest, at børnene er på efterskole el.lign. Desuden er en mindre del af børnene anbragt uden for hjemmet, jf. senere.

Tabel 3.1. Sammensætningen af familien ved barnets 15. år.¹⁶

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Bor med sin mor og far	50 %	45 %	65 %
Bor med sin mor og en stedfar	11 %	12 %	9 %
Bor med sin mor alene	22 %	24 %	15 %
Bor med sin far og en stedmor	2 %	3 %	2 %
Bor med sin far alene	5 %	5 %	2 %
Bor ikke sammen med forældre	10 %	11 %	6 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	<i>700</i>	<i>6806</i>	<i>3064</i>

Med hensyn til omfanget af brud i familiekonstellationen er dette undersøgt for den del af populationen, for hvem der foreligger oplysninger fra det 10. til det 15. år. Resultatet fremgår af figur 3.3, der viser et ganske ensartet mønster for de to kriminelle grupper. I begge grupper, er det knap 70 pct., der har haft samme familie fra det 10. til det 15. år, mens der for hvert femte barn har været ét brud i familiekonstellationen i den periode. For ca. hvert ottende barn har der været to eller flere brud i familiekonstellationen. I den almene kontrolgruppe er antallet af brud sjældnere. Mere end fire femtedele af børnene har boet med samme familie hele perioden. 13 pct. har oplevet ét brud, mens 6 pct. har oplevet to eller flere brud.

Figur 3.3. Antallet af familiekonstellationer fra barnets 10. til 15. år.

¹⁶ Én af de rocker/banderegistrerede og to fra den kriminelle kontrolgruppe bor alene sammen med en stedforælder og falder således uden for de øvrige kategorier. Disse er ekskluderet af tabellen.

3.3. Forældrenes uddannelse

I ganske mange tilfælde mangler der oplysninger om forældrenes uddannelsesforhold, hvilket først og fremmest skyldes, at disse oplysninger hyppigt ikke foreligger for personer, der er indvandret efter den skolepligtige alder.

Tabel 3.2. Moderens/den kvindelige forsørgers højeste fuldførte uddannelse ved barnets 15. år.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Grundskole	52 %	50 %	39 %
Gymnasial uddannelse	4 %	6 %	5 %
Erhvervsfaglig uddannelse	30 %	29 %	33 %
Videregående uddannelse	14 %	15 %	24 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	<i>502</i>	<i>5124</i>	<i>2541</i>

Som det ses af tabel 3.2, er det ca. halvdelen af mødrene til de to kriminelle grupper, som alene har en grundskoleuddannelse mod 39 pct. for den almene kontrolgruppe. Til gengæld er andelen med en videregående uddannelse betydeligt større for den almene kontrolgruppe end for de to kriminelle grupper.

Der er ingen nævneværdige forskelle mellem de rocker/banderegistrerede og den kriminelle kontrolgruppe med hensyn til mødrenes uddannelse.

For så vidt angår faderens uddannelse, er det en større andel af fædrene til de rocker/banderegistrerede end til personerne i den kriminelle og den almene kontrolgruppe som alene har en grundskoleuddannelse, jf. tabel 3.3. Omvendt er det en mindre andel af fædrene til de rocker/banderegistrerede end til dem i de to kontrolgrupper, som har en erhvervsuddannelse (erhvervsfaglig eller videregående uddannelse), nemlig henholdsvis 48 pct., 56 pct. og 65 pct.

Tabel 3.3. Faderens/den mandlige forsørgers højeste fuldførte uddannelse ved barnets 15. år.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Grundskole	48 %	41 %	31 %
Gymnasial uddannelse	4 %	4 %	4 %
Erhvervsfaglig uddannelse	34 %	40 %	42 %
Videregående uddannelse	14 %	16 %	23 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	<i>440</i>	<i>4025</i>	<i>2225</i>

Fædrenes uddannelsesmæssige baggrund er således svagere for de rocker/banderegistrerede end for den kriminelle kontrolgruppe.

3.4. Arbejde

Andelen af mødrene, der er i beskæftigelse ved barnets 15. år, er den samme i de to kriminelle grupper, nemlig 55-56 pct. mod 71 pct. i den almene kontrolgruppe, jf. tabel 3.4. Det er også lige store andele af mødrene til personerne i de to kriminelle grupper, der er uden for arbejdsmarkedet – 35 pct. mod 23 pct. af mødrene til dem i den almene kontrolgruppe.

Tabel 3.4. Moderens/den kvindelige forsørgers arbejdssituation ved barnets 15. år.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
I beskæftigelse	55 %	56 %	71 %
Arbejdsløs	10 %	9 %	6 %
Uden for arbejdsstyrken	35 %	35 %	23 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	596	5728	2790

Også for fædrenes vedkommende er den beskæftigelsesmæssige situation i de to kriminelle grupper ret ens, jf. tabel 3.5. Dog er det en lidt større andel af fædrene til den kriminelle kontrolgruppe end af fædrene til de rocker/banderegistrerede, som er uden for arbejdsstyrken. I sammenligning med de to kriminelle grupper er det en større andel af fædrene til personerne i den almene kontrolgruppe, der er i arbejde.¹⁷

Tabel 3.5. Faderens/den mandlige forsørgers arbejdssituation ved barnets 15. år.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
I beskæftigelse	70 %	68 %	80 %
Arbejdsløs	9 %	8 %	5 %
Uden for arbejdsstyrken	21 %	25 %	15 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	477	4393	2410

3.5. Indkomst og overførselsindkomster

De økonomiske forhold i hjemmet er belyst ved at se på, hvorledes forældrene/forsørgerne til de to kriminelle grupper fordeler sig i indkomstkvarterer, der er bestemt af indkomsten i den almene kontrolgruppe. Indkomsten angår den personlige bruttoindkomst det år, barnet fyldte 15 år. Første kvartil angår den fjerdedel, som tjente mindst, og så fremdeles.

¹⁷ De biologiske fædre til de rocker/banderegistrerede og den kriminelle kontrolgruppe er lidt ringere stillet, idet henholdsvis 64 og 62 pct. er i beskæftigelse.

Tabel 3.6. Moderens/den kvindelige forsørgers indkomst ved barnets 15. år.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
1. kvartil	30 %	21 %	25 %
2. kvartil	30 %	30 %	25 %
3. kvartil	24 %	27 %	25 %
4. kvartil	16 %	22 %	25 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
I alt (N)	600	5748	2798

Af tabel 3.6 ses et forventet mønster blandt mødrene til de rocker/banderegistrerede, idet der er forholdsvis mange i de to laveste indkomstkvarter, men få i den øverste indkomstkvarter.¹⁸ Mødrene til den kriminelle kontrolgruppe afviger fra dette mønster, idet der er færre end forventet i første indkomstkvarter. Blandt disse mødre er der især mange i anden og tredje indkomstkvarter.

Tabel 3.7. Faderens/den kvindelige forsørgers indkomst ved barnets 15. år.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
1. kvartil	36 %	37 %	25 %
2. kvartil	27 %	27 %	25 %
3. kvartil	22 %	21 %	25 %
4. kvartil	15 %	15 %	25 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
I alt (N)	480	4422	2418

Indkomsterne for såvel fædrene til rocker/banderegistrerede personer som til dem i den kriminelle kontrolgruppe følger derimod helt samme mønster.¹⁹ Der er en tydelig overvægt af fædre i den lave indkomstgruppe og en stærkt aftagende andel i især den højeste indkomstgruppe.

Tabel 3.8 oplyser om andelen af henholdsvis kvindelige og mandlige forsørgere, som modtog kontanthjælp det år, barnet fyldte 15. Som det ses, er det en betydeligt større andel af mødrene og fædrene til de rocker/banderegistrerede end til dem i den almene kontrolgruppe, der har modtaget denne form for hjælp. Forældrene/forsørgerne til den kriminelle kontrolgruppe har lidt sjældnere end de rocker/banderegistrerede modtaget kontanthjælp.²⁰

¹⁸ Første kvartil angår indkomster op til 177.800 kr. (i faste 2009 priser), mens personer i fjerde kvartil tjener over 296.000 kr.

¹⁹ Her er grænsen mellem første og anden kvartil 218.000 kr., mens den er på 418.000 kr. mellem tredje og fjerde kvartil.

²⁰ For alene de biologiske forældre er andelen, der har modtaget kontanthjælp lidt større, især for fædrenes vedkommende.

Tabel 3.8. Har modtaget kontanthjælp det år, barnet fyldte 15 år.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Moderen/den kvindelige forsørger	27 %	24 %	17 %
Faderen/den mandlige forsørger	15 %	13 %	10 %

Forholdet mellem grupperne forbliver det samme, når aktiverings- og revalideringsydelse inkluderes i analysen.

For så vidt angår arbejdsløshedsdagpenge, er der derimod ringe forskel mellem alle tre grupper, jf. tabel 3.9. Dette kan dog ikke tolkes således, at forældrene/forsørgerne til personerne i de tre grupper i lige høj grad har været arbejdsløse. På baggrund af en sammenligning af tabellerne 3.4, 3.5 og 3.8 må det derimod tolkes således, at de arbejdsløse forældre/forsørgere til personerne i den almene kontrolgruppe i højere grad er arbejdsløshedsforsikrede, mens dette sjældnere er tilfældet for de arbejdsløse forældre/forsørgere til personerne i de to andre grupper.

Tabel 3.9. Har modtaget arbejdsløshedsdagpenge det år, barnet fyldte 15 år.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Moderen/den kvindelige forsørger	17 %	14 %	16 %
Faderen/den mandlige forsørger	13 %	10 %	11 %

Heller ikke med hensyn til førtidspension m.v. er der stor forskel mellem forældrene/forsørgerne til de tre grupper, jf. tabel 3.10.

Tabel 3.10. Modtog førtidspension el.lign. det år, barnet fyldte 15 år.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Moderen/den kvindelige forsørger	7 %	7 %	7 %
Faderen/den mandlige forsørger	9 %	8 %	6 %

3.6. Boligforhold og flytninger

Der er flere af dem i den almene kontrolgruppe end af dem i de to kriminelle grupper, som ved det 15. år boede i en énfamiliebolig, 65 pct. i forhold til henholdsvis 46 og 53 pct., jf. tabel 3.11. Blandt de rocker/banderegistrerede er der især mange, der bor i etageejendomme og andre flerfamilieboliger. Denne forskel kan skyldes, at flere af de rocker/banderegistrerede bor i storbyer. Desværre foreligger der ikke oplysninger om urbaniseringsgrad for det område, personerne bor i.

I øvrigt fremgår af tabellen, at 2 pct. af de rocker/banderegistrerede var anbragt på institution ved det 15. år mod 3 pct. af den kriminelle kontrolgruppe og 1 pct. af den almene kontrolgruppe.

Tabel 3.11. Boligforhold ved barnets 15. år.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Enfamiliebolig	46 %	53 %	65 %
Flerfamiliebolig	52 %	44 %	34 %
Institution m.v.	2 %	3 %	1 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	674	6510	2904

Med hensyn til ejerforhold vedrørende boligen er det først og fremmest dem fra den almene kontrolgruppe, der bor i ejer- eller andelsbolig ved det 15. år: 64 pct. mod 48 pct. af de rocker/banderegistrerede og 49 pct. af den kriminelle kontrolgruppe.

Hyppig flytning har også i danske undersøgelser vist sig at være forbundet med risikoen for kriminalitet.²¹ Som det ses af tabel 3.12, så forekommer flytninger også hyppigere blandt de to kriminelle grupper end blandt den almene kontrolgruppe. Mens 61 pct. af børnene i den almene kontrolgruppe ikke er flyttet fra deres 10. til deres 15. år, drejer det sig om 49 pct. af de rocker/banderegistrerede og 47 pct. af dem i den kriminelle kontrolgruppe. Det gennemsnitlige antal flytninger i disse tre grupper er henholdsvis 0,8, 1,2 og 1,2.

Tabel 3.12. Antallet af flytninger fra det 10. til det 15. år.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Ingen flytning	49 %	47 %	61 %
1 flytning	23 %	23 %	22 %
2 flytninger	13 %	13 %	9 %
3 flytninger	6 %	7 %	4 %
4 flytninger	4 %	5 %	2 %
5 flytninger	2 %	2 %	1 %
Over 5 flytninger	3 %	3 %	1 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	610	6046	2567

3.7. Forebyggende foranstaltninger og anbringelser

Det er velkendt, at relativt mange af de børn, der senere registreres for kriminalitet, har været anbragt uden for hjemmet under opvæksten eller modtaget anden form for forebyggende foranstaltning ifølge Serviceloven.²² Sådan forholder det sig også i denne undersøgelse, jf. tabel 3.13.

²¹ Hanne Stevens: *Kriminalitet og uddannelsesforløb*. Justitsministeriets Forskningskontor 2005. www.jm.dk.

²² Se f.eks. *Udsatte børn og unge 2007*, udgivet af Danmarks Statistik 2010. Nordskov-udvalget: *Placering af indsatte*, bind 2. Udgivet af Direktoratet for kriminalforsorgen 2000. Britta Kyvsgaard: *Og fængslet ta'r de sidste*. Jurist- og økonomforbundets Forlag, København 1988.

Tabel 3.13. Forebyggende foranstaltninger og anbringelser fra det 10. til det 15. år.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Anbringelse uden for hjemmet	11 %	10 %	2 %
Anden forebyggende foranstaltning	16 %	17 %	4 %
Forebyggende foranstaltning i alt	23 %	23 %	5 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	<i>206</i>	<i>2345</i>	<i>1384</i>

Det er stort set lige store andele af de to kontrolgrupper, som har været anbragt uden for hjemmet eller modtaget anden form for forebyggende foranstaltning. I alt har 23 pct. i begge grupper modtaget en eller flere former for forebyggende foranstaltning efter Serviceloven mod kun 5 pct. af den almene kontrolgruppe.

3.8. Psykiatriske diagnoser

Eventuelle psykiatriske lidelser er i undersøgelsen registreret via indlæggelser på psykiatriske hospitaler eller afdelinger. Kontakt med det psykiatriske system dækker heldøgnsindlæggelser siden 1970. Som det ses af tabel 3.14, er andelen af henholdsvis mandlige og kvindelige forsørgere, der har været i kontakt med det psykiatriske system, ganske ens for de to kriminelle grupper. Mens omkring hver 14. af mødrene til personer i de kriminelle grupper har været i behandling på en psykiatrisk afdeling inden barnet fyldte 15 år, drejer det sig om hver 20. af fædrene. Forældrene til personer i den almene kontrolgruppe har betydeligt sjældnere været i behandling på en psykiatrisk afdeling. Kun 0,2 pct. af mødrene og fædrene har været det.

Tabel 3.14. Har været i kontakt med det psykiatriske system inden barnet fyldte 15 år.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Moderen/den kvindelige forsørger	7 %	7 %	0,2 %
Faderen/den mandlige forsørger	5 %	5 %	0,2 %

Det skal bemærkes, at for alle tre grupper er andelen af forældrene, der har været i kontakt med det psykiatriske system, noget større, når der alene ses på de biologiske forældre. Denne forskel kan bero på, at dødeligheden blandt personer med psykiatriske lidelser er stor og/eller særlig hyppig skilsmisse, når en af parterne har en psykisk lidelse.

Den diagnose, der primært har givet anledning til indlæggelse for såvel mødrenes som fædrenes vedkommende, er neuroser. For mødrenes er den næsthyppest diagnose manio-depressiv psykose, mens det for fædrene er misbrug.

3.9. Kriminalitet blandt forældrene

Kriminalitet blandt forældrene beskrives i en international oversigt som den stærkeste prädiktor eller stærkeste risikofaktor blandt de forhold, der angår familie- eller opvækstforhold.²³

Det er de biologiske forældres kriminalitet, der er set på, og opgørelsen angår perioden fra barnets fødsel til dets 15. år. Det kunne naturligvis være ønskeligt at undersøge dette forhold også inden barnets fødsel, men grundet registrets oprettelsestidspunkt vil der være mange forældre, for hvem der ikke foreligger oplysninger om i så lang en periode.

Med kriminalitet menes her lovovertrædelser, der har ført til en fældende strafferetlig afgørelse, dvs. frihedsstraf, foranstaltningsdom, tiltalefrafald eller bøde. Vedrørende bøder er det dog alene bøder for straffelovsovertrædelser samt for lov om euforiserende stoffer og våbenloven, der indgår i opgørelsen.

Tabel 3.15. Er straffet i perioden fra barnets fødsel til dets 15 år.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Den biologiske moder	23 %	18 %	9 %
Den biologiske fader	40 %	43 %	21 %

Af tabel 3.15 ses, at andelen af mødre og af fædre med mindst én strafferetlig afgørelse er af nogenlunde samme størrelsesorden for de to kriminelle grupper, men betydeligt lavere for den almene kontrolgruppe. Det er videre undersøgt, om antallet af strafferetlige afgørelser varierer mellem grupperne, men heller ikke på dette område er der forskel mellem forældrene til de to kriminelle grupper: Det gennemsnitlige antal strafferetlige afgørelser for samtlige mødre i begge kriminelle grupper er 0,3 mod 0,01 i den almene kontrolgruppe. For fædrene er gennemsnittet 2,1 for de to kriminelle grupper og 0,6 i den almene kontrolgruppe.

3.10. Dødelighed blandt forældrene

Hvorvidt de biologiske forældre er afgang ved døden er undersøgt frem til barnets 15. år. Som det fremgår af tabel 3.16, er det flere af mødrene og fædrene til de to kriminelle grupper, der er afgang ved døden, end tilfældet er for den almene kontrolgruppe.

²³ David Farrington, Darrick Jolliffe, Rolf Loeber, Magda Stouthamer-Loeber & Larry M. Kalb: The concentration of offenders in families, and family criminality in the prediction of boys' delinquency. *Journal of Adolescence*, vol. 24, 2001, s. 579-596. Se også Torben Tranæs, 2008, op.cit.

Tabel 3.16. Er afgået ved døden inden barnets 15. år.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Den biologiske moder	1,9 %	1,6 %	0,8 %
Den biologiske fader	3,8 %	4,0 %	1,9 %

3.11. Opsummering

Det generelle billede af personernes forhold under opvæksten og ved det 15. år er, at den almene kontrolgruppe, som forventet, skiller sig tydeligt ud ved at have haft bedre og mindre belastende forhold. Det svarer helt til det forventede og det, der er fundet i andre undersøgelser. De, der straffes, udgør ikke en tilfældig del af befolkningen, men har generelt ringere opvækstforhold. Desuden gælder det, at jo mere kriminelt belastet, lovovertræderne er, desto mere vil deres forhold afvige fra befolkningens som helhed. Og denne undersøgelse omfatter netop mange lovovertrædere med en ganske stor kriminel belastning.

Som nævnt er det da heller ikke denne forventede forskel, der er i fokus i denne undersøgelse, men derimod spørgsmålet om, hvorvidt rocker/banderegistrerede skiller sig ud fra andre og ligeså kriminelt belastede lovovertrædere, nemlig den kriminelle kontrolgruppe.

I det foregående er det set, at de to grupper ligner hinanden på en række områder, men at der også er nogle forskelle. Nedenfor er forskelle og ligheder opsummeret, idet kun de forskelle, der er statistisk signifikante på mindst et 5 procents niveau, omtales. Det vil sige, at der er mindre end 5 procents sandsynlighed for, at forskellen beror på en tilfældighed og ikke afspejler en reel forskel. Såfremt der er en sådan forskel, angives hvilken af de to grupper, der har de mest belastede forhold.

- Moder under 23 år ved barnets fødsel: De rocker/banderegistrerede
- Fader under 23 år ved barnets fødsel: De rocker/banderegistrerede
- Bor ikke med både sin far og sin mor: Den kriminelle kontrolgruppe
- Ændret familiekonstellation mellem det 10. og det 15. år: Den kriminelle kontrolgruppe
- Moderen har alene en grundskoleuddannelse: Ingen forskel
- Faderen har alene en grundskoleuddannelse: De rocker/banderegistrerede
- Moderen ikke i beskæftigelse: Ingen forskel
- Faderen ikke i beskæftigelse: Ingen forskel
- Moderen har lav indkomst: De rocker/banderegistrerede
- Faderen har lav indkomst: Ingen forskel
- Moderen modtager kontanthjælp: Ingen forskel
- Faderen modtager kontanthjælp: Ingen forskel
- Moderen modtager førtidspension el.lign.: Ingen forskel

- Faderen modtager førtidspension el.lign.: Ingen forskel
- Moderen modtager arbejdsløshedsdagpenge: Ingen forskel
- Faderen modtager arbejdsløshedsdagpenge: Ingen forskel
- Bor ikke i en enfamiliebolig: De rocker/banderegistrerede
- Bor ikke i ejerbolig: Ingen forskel
- Flyttet mellem det 10. og det 15. år: Ingen forskel
- Modtaget forebyggende foranstaltning: Ingen forskel
- Moderen har været i behandling på psykiatrisk afdeling: Ingen forskel
- Faderen har været i behandling på psykiatrisk afdeling: Ingen forskel
- Moderen er straffet: Ingen forskel
- Faderen er straffet: Ingen forskel
- Moderen død før barnets 15. år: Ingen forskel
- Faderen død før barnets 15. år: Ingen forskel

Af de 26 sammenligninger, der er foretaget, er der ingen klare forskelle mellem de to grupper for de 19 af områderne. Angående fem af de resterende syv områder er det de rocker/banderegistrerede, der er mest belastede, mens det er den kriminelle kontrolgruppe, der er det for de to resterende variable. Umiddelbart vurderet er der således kun få forskelle mellem grupperne. Det er imidlertid de senere regressionsanalyser i kap. 6, der reelt vil kunne vise om og på hvilke områder, der er forskelle mellem de rocker/banderegistrerede og den kriminelle kontrolgruppe – forskelle som ville kunne være med til at forklare, hvorfor nogle lovovertrædere indgår i rocker/bandegrupper, mens andre ikke gør det.

4. PERSONENS FORHOLD

Dette kapitel angår personens egne forhold efter barndommen, dvs. forholdene på tidspunktet for indeksregistreringen. Som nævnt angår dette tidspunkt – for de rocker/banderegistrerede – datoen for seneste dom inden registrering i politiets banderegister. For den kriminelle kontrolgruppe er oplysningerne tilsvarende registreret på tidspunktet for seneste dom, hvilket svarer til det tidspunkt, hvor de matcher de rocker/banderegistrerede med hensyn til alder og tidligere kriminalitet. Oplysningerne for den almene kontrolgruppe angår det samme år som de rocker/banderegistrerede, de matcher. Som påpeget, vil alle sammenligninger blive vægtet med hensyn til alder grundet den skævhed, der som omtalt ovenfor er opstået som følge af frasorteringer i den kriminelle og den almene kontrolgruppe. Endvidere vil nogle af oplysningerne – beskæftigelse, indkomst og overførselsindkomster – angå året inden indeksregistreringen.

De forhold, der omtales i dette kapitel, drejer sig i vidt omfang om de samme som dem, der er omtalt for forældrene ovenfor.

Der er i alle de tre undersøgte grupper nogen, for hvem der ikke foreligger oplysninger på indregistreringstidspunktet. Det kan bero på ufuldstændige oplysninger i Danmarks Statistik om især indvandrere samt på, at nogle er indvandret sent.

4.1. Etnisk oprindelse og alder ved indvandring

Som omtalt er de to kontrolgrupper udtaget, så de ligner de rocker/banderegistrerede med hensyn til oprindelse, idet der i de to kontrolgrupper er lige store andele med dansk/europæisk baggrund som blandt de rocker/banderegistrerede.

Tabel 4.1. Oprindelse og indvandrerstatus.

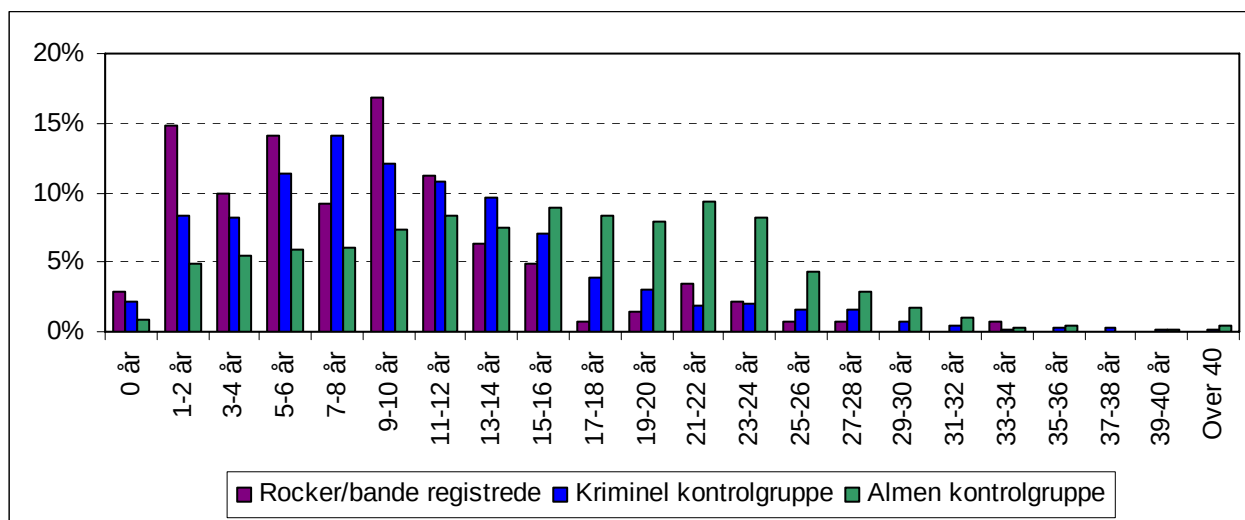
	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Dansk	63 %	63 %	62 %
Indvandrer	20 %	26 %	29 %
Efterkommer	17 %	12 %	9 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	<i>760</i>	<i>7580</i>	<i>3800</i>

Tabel 4.1 angår en lidt anden inddeling, idet den oplyser om andelen med dansk oprindelse samt om indvandrerstatus for dem, der ikke er af dansk oprindelse. Som det ses, er andelen af personer med dansk oprindelse den samme i de tre grupper, hvorimod andelen af indvandrere er noget større i de to kontrolgrupper. Omvendt er andelen af efterkommere forholdsvis stor blandt de rocker/banderegistrerede. Sammenlignet med den kriminelle kontrolgruppe tyder tabellen således på, at de efterkommere, der er registreret for kriminalitet, hyppigere indgår i rocker/bandemiljøer end de indvandrere, der er registreret for kriminalitet, gør.

For den del af undersøgelsespopulationen, som er indvandrere, er der set på, hvilken alder de havde, da de indvandrede til Danmark. Nogle af dem har i en kortere periode været ude af landet igen, men her er alene set på alderen, da de første gang kom til Danmark.

Af figur 4.1 ses en tydelig forskel i indvandringsalderen mellem de tre grupper. Mens 42 pct. af indvandrerne blandt de rocker/banderegistrerede var under 7 år, da de indvandrede, drejer det sig om 30 pct. af dem i den kriminelle kontrolgruppe og om 17 pct. af indvandrerne i den almene kontrolgruppe. Omvendt var det kun 15 pct. af indvandrerne blandt de rocker/banderegistrerede, der var over 14 år, da de indvandrede, mod 23 pct. af dem i den kriminelle kontrolgruppe og 54 pct. af indvandrerne i den almene kontrolgruppe.

Figur 4.1. Alder ved (første) indvandring til Danmark.

At der er betydeligt flere af indvandrerne i den almene kontrolgruppe end i de to andre grupper, der var voksne, da de indvandrede, kan i hvert fald delvist forklares med, at inklusionskriterierne i de to kriminelle grupper typisk vil medføre, at indvandringsalderen vil være forholdsvis lav. Der er således stillet krav om et vist antal forstraffe, strafflængder m.v. ved inklusionstidspunktet, og dette krav vil næppe kunne opfyldes af mange, som først indvandrer i en forholdsvis høj alder.

På den anden side afslører figur 3.1 et interessant mønster, som kunne indikere, at indvandring i de tidlige barndomsår kan være en risikofaktor for især involvering i rocker/bandemiljøer. Den videre regressionsanalyse vil vise, om det forholder sig på denne måde.

Hvorvidt lav alder ved indvandring i det hele taget er en risikofaktor for kriminalitet, er så vidt vides aldrig undersøgt. Det kan dog på mange måder forekomme sandsynligt, at opbrud fra fædrelandet og indvandring til fremmede omgivelser kan få større personlige og sociale følger, når indvandringen sker i den tidlige barndom frem for senere i livet. Det vil derfor være relevant at gå videre med dette spørgsmål og undersøge holdbarheden af disse observationer på et andet og større undersøgelsesmateriale.

4.2. Uddannelse

Det er en meget lille del af personerne i de to kriminelle grupper, som har en uddannelse ud over grundskole, jf. tabel 4.2. Endvidere er det forholdsvis få i disse grupper, som fortsat var i gang med en uddannelse på indekstidspunktet. Oplysninger om modtagelse af SU viser således, at 9 pct. af de rocker/banderegistrerede og 11 pct. af dem i den kriminelle kontrolgruppe modtog SU det år, uddannelsesoplysningerne angår, mod 24 pct. i den almene kontrolgruppe. Så ikke alene er den almene kontrolgruppe allerede betydeligt bedre uddannet end de to kriminelle grupper på indekstids-

punktet, men på baggrund af andel af SU-modtagere må det videre forventes, at denne forskel vil vokse fremover.

Tabel 4.2. Personens højeste fuldførte uddannelse.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Grundskole	81 %	81 %	54 %
Gymnasial uddannelse	1 %	4 %	17 %
Erhvervsfaglig uddannelse	17 %	13 %	19 %
Videregående uddannelse	1 %	2 %	10 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	695	6993	3536

Sammenlagt er det 18 pct. af de rocker/banderegistrerede, der har en erhvervsuddannelse, mod 15 pct. i den kriminelle kontrolgruppe og 29 pct. i den almene kontrolgruppe.

4.3. Arbejde

Tabel 4.3 oplyser om, i hvilket omfang personerne er på arbejdsmarkedet, og – hvis de er det – hvilken status de har på arbejdsmarkedet.

Tabel 4.3. Personens beskæftigelse.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Selvstændig	3 %	4 %	3 %
Lønmodtager på mellem- og topniveau	1 %	1 %	10 %
Lønmodtager på grundniveau	18 %	23 %	32 %
Anden lønmodtager	21 %	22 %	27 %
Arbejdsløs	11 %	7 %	3 %
Personer under uddannelse ²⁴	7 %	6 %	11 %
Øvrige udenfor arbejdsstyrken	40 %	37 %	15 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	675	7454	3673

Det ses, at der er meget lidt forskel mellem andelen af selvstændige i de tre grupper. Andelen af lønmodtagere på mellem- og topniveau er derimod betydeligt større i den almene kontrolgruppe end i de to kriminelle grupper – 10 pct. mod henholdsvis 1 pct. Lønmodtagere på mellem- og topniveau omfatter personer med ledelsesansvar og/eller med arbejde, der forudsætter en lang eller mellem-lang videregående uddannelse. Også lønmodtagere på grundniveau er der mange flere af i den almene kontrolgruppe end i de andre grupper, mens forskellen er mindre med hensyn til gruppen

²⁴ Når andelen under uddannelse her er mindre end den, der efter det oplyste modtager SU, jf. afsnit 4.2, skyldes det, at studerende, der har et deltidsarbejde, indgår i arbejdsstyrken.

'Anden lønmodtager'. 'Lønmodtagere på grundniveau' vedrører eksempelvis almindeligt kontorarbejde, kundeservice, service i forbindelse med personlige tjenester, arbejde inden for landbrug, gartneri og håndværkspræget arbejde. Gruppen 'Anden lønmodtager' er en restgruppe og omfatter for eksempel rengøringsarbejde, budtjeneste, vagtarbejde samt pakke- og transportarbejde uden brug af maskiner. Tabellen tyder således på, at jo højere status lønmodtagerne har, desto større er forskellen mellem den almene kontrolgruppe og de to andre grupper. Dertil kommer en betydelig forskel med hensyn til, hvor mange der overhovedet er i beskæftigelse. Det drejer sig om 71 pct. af den almene kontrolgruppe mod 42 pct. af de rocker/banderegistrerede og 50 pct. af dem i den kriminelle kontrolgruppe. Langt de fleste af dem i de to kriminelle grupper, der ikke er i beskæftigelse, tilhører gruppen 'Øvrige uden for arbejdsmarkedet'. Antagelig drejer det sig primært om personer, der modtager kontanthjælp, jf. det senere.

4.4. Indkomst og overførselsindkomster

Som ved forældrene er de økonomiske forhold for personen belyst ved at se på, hvorledes personerne i de to kriminelle grupper fordeler sig i indkomstkvarterer, der er bestemt af indkomsten i den almene kontrolgruppe. Indkomsten angår den personlige bruttoindkomst.

Af tabel 4.4. ses en klar forskel i indkomsten mellem den almene kontrolgruppe og de to kriminelle grupper. Det er således godt en tredjedel – 34 pct. – af de rocker/banderegistrerede, der tilhører den nederste indkomstkvarter, mens det drejer sig om 31 pct. af den kriminelle kontrolgruppe. Indkomstgrænsen mellem første og anden kvartil er ganske lav, knap 58.000 kr. (i faste 2009 priser). Den lave grænse kan skyldes, at en del personer fortsat er under uddannelse, er institutionsanbragt, hjemmeboende eller i øvrigt uden erhvervs- eller overførselsindkomst.

Tabel 4.4. Fordeling i indkomstkvarterer efter den almene kontrolgruppe.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
1. kvartil	34 %	31 %	25 %
2. kvartil	26 %	29 %	25 %
3. kvartil	27 %	27 %	25 %
4. kvartil	13 %	13 %	25 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
I alt (N)	757	7562	3793

Til gengæld er der en tydelig underrepræsentation af personer fra de kriminelle grupper i fjerde indkomstkvarter, altså blandt den fjerdedel der tjener mest. For begge de kriminelle grupper er denne andel på ca. halvdelen af det, den burde være, såfremt de tjente det samme, som den almene kontrolgruppe. Indkomsten for dem, der tilhører fjerde kvartil, ligger over 417.000 kr. (igen i faste 2009 priser).

Der forefindes også oplysninger om indestående i pengeinstitutter, og det billede, der viser sig på dette område, svarer ganske meget til det, der fremgår af tabel 4.4, dog fremtræder det endnu tydeligere, at de rocker/banderegistrerede er gruppen med den dårligste økonomi, i hvert fald når denne vurderes på baggrund af en skatteregistrerede indkomster og indeståender i banker.

Tabel 4.5. Dominerende sociale ydelse.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Har ikke modtaget ydelse	43 %	49 %	75 %
Førtidspension	3 %	3 %	1 %
Arbejdsløshedsdagpenge m.v.	17 %	12 %	9 %
Sygedagpenge m.v.	9 %	10 %	8 %
Kontanthjælp	27 %	26 %	8 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	<i>757</i>	<i>7573</i>	<i>3800</i>

Tabel 4.5 oplyser om, hvorvidt personen i årets løb har modtaget en eller anden form for overførselsindkomst. Såfremt personen har modtaget flere former, er det den, der er modtaget i den længste periode, der er registeret i tabellen.

Det er under halvdelen af personerne i de to kriminelle grupper, der *ikke* har modtaget nogen form for ydelse mod tre fjerdedele i den almene kontrolgruppe. Andelene, der har modtaget sygedagpenge, er nogenlunde lige store i de tre grupper, mens der er betydeligt flere i de to kriminelle grupper, som har modtaget førtidspension, arbejdsløshedsdagpenge eller kontanthjælp: 48 pct. af de rocker/banderegistrerede og 41 pct. af den kriminelle kontrolgruppe mod 18 pct. af den almene kontrolgruppe.

4.5. Boligforhold

Vurderet ud fra oplysninger om boligens art, jf. tabel 4.6, er boligforholdene for de to kriminelle grupper meget ensartede. På dette område er der heller ikke nær så stor forskel mellem disse grupper og den almene kontrolgruppe. Dog er der flere i den almene kontrolgruppe, der bor i enfamiliehus og færre, der bor på institution.

Tabel 4.6. Boligens art.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Enfamiliebolig	36 %	35 %	43 %
Flerfamiliebolig	63 %	64 %	57 %
Institution m.v.	1 %	1 %	0 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	<i>686</i>	<i>6830</i>	<i>3658</i>

Det bør også bemærkes, at andelen uden boligoplysninger er noget større blandt de to kriminelle grupper end blandt den almene kontrolgruppe – 10 pct. i de to grupper mod 4 pct. i den almene kontrolgruppe. Manglende boligoplysninger kan indikere, at vedkommende bor tilfældige steder eller er hjemløs.²⁵

Vedrørende ejerforhold bor 60 pct. af personerne i den almene kontrolgruppe i ejer- eller andelsbolig mod 48 pct. af de rocker/banderegistrerede og 45 pct. af den kriminelle kontrolgruppe.

4.6. Familie og børn

Det er et alment kriminologisk fund, at forholdsvis mange af lovovertræderne er enlige. Det viser sig også i denne undersøgelse, jf. tabel 4.7. Det er således næsten tre fjerdedele af de rocker/banderegistrerede, der er enlige, mod 68 pct. af den kriminelle kontrolgruppe og 59 pct. af den almene kontrolgruppe. Ved vurdering af familiesituationen skal naturligvis tages i betragtning, at de fleste personer i alle tre grupper er ganske unge.

Tabel 4.7. Familie- og samlivsforhold.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Enlig	73 %	68 %	59 %
Gift/registreret partnerskab	5 %	4 %	14 %
Samlevende par	3 %	3 %	4 %
Samboende par	8 %	8 %	10 %
Hjemmeboende	11 %	17 %	13 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	754	7465	3735

Ser man på andelen, der er gift, samlevende eller samboende, er denne på 16 pct. af de rocker/banderegistrerede, 15 pct. for den kriminelle kontrolgruppe og 27 pct. for den almene kontrolgruppe.²⁶

Der foreligger ikke oplysninger om, hvorvidt personerne selv har børn. Det er alene muligt indirekte at belyse spørgsmålet om, hvorvidt personen bor sammen med børn, der sandsynligvis er deres eget. Det er gjort ved at se på andelen af de gifte, samlevende eller enlige, der bor sammen med et eller flere børn. I denne situation vil der være en ganske stor sandsynlighed for, at det drejer sig om personens eget barn eller egne børn. Ved anvendelse af dette kriterium viser det sig, at 13 pct. af de rocker/banderegistrerede, 7 pct. af den kriminelle kontrolgruppe og 16 pct. af den almene kontrol-

²⁵ Det kan ikke forklares med, at mange af personerne i de kriminelle grupper afsoner en straf, da fængslede personers boligoplysninger er inkluderet i registeret.

²⁶ Ved samlevende forstås to voksne, der har fælles barn/børn og fælles adresse. Ved samboende forstås to voksne, der ikke har fælles barn/børn, men fælles adresse.

gruppe befinder sig i denne situation. Det skal dog understreges, at mange af dem, der ikke bor sammen med børn, sagtens kan have børn.

4.7. Ulykker, psykiske lidelser, misbrug m.v.

Personer, der begår kriminalitet, forventes også hyppigere at være involveret i ulykker. Ifølge kriminologisk teori hænger det sammen med, at disse personer generelt har en lav selvkontrol.²⁷ På denne baggrund er det ikke uventet, at især de to kriminelle grupper hyppigt har været på besøg på en skadestue, jf. tabel 4.8. Blandt rocker/banderegistrerede er der desuden en del, som er ejere af motorcykler, hvilket også kan influere på skadestuefrekventeringen, jf. senere.

Kun godt en femtedel af de rocker/banderegistrerede har *ikke* været på skadestue i en periode af fem år forud for indeksregistreringen. For den kriminelle kontrolgruppe er denne andel lidt større, 26 pct., mens det er lige knap halvdelen af den almene kontrolgruppe, som ikke har været på skadestue.

Tabel 4.8. Antal skadestuebehandlinger i løbet af fem år inden indeksregistreringen.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Ingen skadestuebehandling	21 %	26 %	48 %
Én skadestuebehandling	21 %	25 %	25 %
2-4 skadestuebehandlinger	40 %	37 %	24 %
Mere end 4 skadestuebehandlinger	18 %	12 %	4 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	<i>737</i>	<i>7566</i>	<i>3795</i>

Som det også ses af tabellen, er det desuden især mange blandt de rocker/banderegistrerede, der har været på skadestue flere gange: 58 pct. af dem har været på skadestue mere end én gang mod knap halvdelen af den kriminelle kontrolgruppe og godt en fjerdedel af den almene kontrolgruppe. I gennemsnit har de rocker/banderegistrerede været på skadestue 2,6 gange i løbet af de undersøgte fem år, mod 2,1 gang for den kriminelle kontrolgruppe og 1,1 gang for den almene kontrolgruppe.

Det er videre undersøgt, hvor stor en andel af skadestuebesøgene der skyldes en ulykke.²⁸ Det viser sig, at to tredjedele af de rocker/banderegistreredes skadestuebesøg er forårsaget af, at de har været udsat for en ulykke. For den kriminelle kontrolgruppe er andelen dog næsten lige så stor, 61 pct.

Det er endelig også undersøgt, i hvilket omfang skadestuebehandlingen sker som følge af en trafikulykke eller en voldshandling. Det ses af tabel 4.9, at skadestuebesøg som følge af trafikulykker

²⁷ Michael R. Gottfredson & Travis Hirschi: *A General Theory of Crime*. Stanford: Stanford University Press, 1990.

²⁸ Begrebet 'Ulykke' dækker over trafikulykker, overfald, selvskade, komplikationer i forbindelse med medicinsk behandling og andre eksterne årsager til ulykkesrelaterede sygdom eller skader (Verdenssundhedsorganisationens hjemmeside).

forekommer hyppigere blandt de rocker/banderegistrerede end i den kriminelle kontrolgruppe og meget hyppigere end i den almene kontrolgruppe. Der er derimod overensstemmelse mellem de to kriminelle grupper med hensyn til andelen, der skadestuebehandles som følge af vold. Som forventet forekommer det noget sjældnere i den almene kontrolgruppe. At forskellen mellem de to kriminelle grupper ikke er større på dette område, kan muligvis bero på en forskel i tilbøjeligheden til at opsøge skadestuer i tilfælde af udsathed for vold og/eller en forskel i tilbøjeligheden til at oplyse om baggrunden for henvendelsen til skadestuen. Som vist i tabel 2.1, er der i hvert fald flere af de rocker/banderegistrerede end af den kriminelle kontrolgruppe, som er dømt for vold, hvorfor det også kunne forventes, at flere af dem selv ville være udsat for vold.

Tabel 4.9. Andel med skadestuebehandlinger som følge af enten trafikulykker eller voldshandlinger i løbet af fem år inden indeksregistreringen.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Trafikulykke	19 %	14 %	7 %
Voldshandling	20 %	20 %	7 %

Med hensyn til misbrug af narkotika, forefindes der alene oplysninger om dette, såfremt personen har søgt behandling for sit misbrug. Det er der kun en mindre del af dem med misbrug, der gør, jf. tidligere. Af tabel 4.10 fremgår, hvor mange i de forskellige grupper der har været i behandling for narkotikamisbrug. Denne andel er noget større i den kriminelle kontrolgruppe end blandt de rocker/banderegistrerede og betydeligt lavere i den almene kontrolgruppe end i de to øvrige grupper. Samme mønster ses for andelen, der har været i behandling på en psykiatrisk afdeling, samt for andelen, der har været indlagt som følge af selvmordsforsøg eller anden selvtilføjet skade. Det kan tilføjes, at mens misbrug er den hyppigste årsag til psykiatrisk behandling for den kriminelle kontrolgruppe, er psykopati den diagnose, der hyppigst er forbundet med de rocker/banderegistreredes behandlinger.

Tabel 4.10. Andel som har været behandlet for narkotikamisbrug, som har været i behandling på en psykiatrisk afdeling samt andel, der har været indlagt efter selvmordsforsøg eller selvtilføjet skade i løbet af fem år inden indeksregistreringen.

	Rocker/bande registrerede	Kriminel kontrolgruppe	Almen kontrolgruppe
Behandlet for narkotikamisbrug	3 %	14 %	0,3 %
Behandlet på psykiatrisk afdeling	9 %	17 %	5 %
Indlagt efter selvmordsforsøg	0,9 %	1,7 %	0,4 %

De forskelle mellem de rocker/banderegistrerede og den kriminelle kontrolgruppe, der fremgår af tabel 4.10, kan, som nævnt ovenfor, være en følge af forskelle i tilbøjeligheden til at opsøge behandlingssystemerne, men der kan naturligvis også være tale om reelle forskelle mellem grupperne.

4.8. Opsummering

Også med hensyn til personernes levevilkår i voksenalderen kan det konstateres, at der er betydelige forskelle mellem på den ene side de to kriminelle grupper og på den anden side den almene kontrolgruppe, der jo repræsenterer befolkningsgennemsnittet for de aldersgrupper og den etniske sammensætning, de to kriminelle grupper har. Og igen kan det understreges, at det er et helt forventet resultat.

Som i afsnit 3 skal der også laves en sammenfatning med hensyn til, i hvilket omfang der er forskelle mellem alene de rocker/banderegistrerede og den kriminelle kontrolgruppe. En sådan opsummering, hvor kriteriet for forskelle igen er et 5 procents signifikansniveau, viser:

- Har alene en grundskoleuddannelse: Ingen forskel
- Ikke i beskæftigelse: De rocker/banderegistrerede
- Har lav indkomst: Ingen forskel
- Modtager overførselsindkomst: De rocker/banderegistrerede
- Bor ikke i en enfamiliebolig: Ingen forskel
- Bor ikke i ejerbolig: Ingen forskel
- Er enlig: De rocker/banderegistrerede
- Er blevet behandlet på en skadestue: De rocker/banderegistrerede
- Er blevet behandlet for narkotikamisbrug: Den kriminelle kontrolgruppe
- Har været i behandling på psykiatrisk afdeling: Den kriminelle kontrolgruppe
- Har været indlagt som følge af selvmordsforsøg: Den kriminelle kontrolgruppe

Generelt er der, når der ses på personens forhold og levevilkår som voksen, flere forskelle mellem de to grupper, end tilfældet er vedrørende opvækstforhold og familiebaggrund. Af de 11 sammenligninger er der kun fire områder, hvor der ikke er en umiddelbar forskel mellem grupperne. Det gælder skole- og erhvervsuddannelse, indkomst, boligforhold samt ejerskab af bolig. Angående de øvrige forhold tyder det på, at de rocker/banderegistrerede er mere belastede end den kriminelle kontrolgruppe med hensyn til beskæftigelsessituationen, omfang af overførselsindkomst, civilstand, og antal skadestuebesøg. Vedrørende behandling for narkotikamisbrug, selvmordsforsøg og/eller psykiske lidelser er det derimod den kriminelle kontrolgruppe, der fremtræder som mere belastede. Igen skal det understreges, at de forhold, hvor den kriminelle kontrolgruppe synes mere belastet, er vanskeligere at tolke end de øvrige, da behandling typisk vil indebære et element af selvselektion, således at personens egen motivation spiller en rolle for det billede, der fremstår. Det betyder, at forskellene ikke behøver at dække over faktiske forskelle i omfang af narkotikaproblemer m.v. Det er f.eks. muligt, at der findes normforskelle mellem de rocker/banderegistrerede og de øvrige lovovertrædere med hensyn til, om man opsøger behandling eller selv klarer problemerne – en normforskelle der naturligvis vil blive reflekteret i indlæggelsesstatistik o.a.

Igen skal det understreges, at de senere regressionsanalyser vil kunne give sikrere svar på, om de forskelle, denne analyse peger på, fortsat gælder, når der kontrolleres for de øvrige forhold.

5. MEDLEMMER AF ROCKER- OG BANDEMILJØET

Dette kapitel omhandler alene dem, der er registreret som værende medlem af en rockergruppe eller en bande. Det er således eventuelle forskelle mellem de forskellige grupperinger, der her er i fokus.

Som nævnt inkluderer de oplysninger, der er modtaget fra Rigspolitiet, navnet på den bande eller rockergruppering, vedkommende anses at være medlem af. Ikke mindre end 100 navngivne grupper er der informeret om. Dertil kommer en restgruppe, 'banderelaterede personer uden organisation'. Ud fra navngivningen er det dog klart, at mange af grupperingerne er forbundne, idet det drejer sig om lokale 'afdelinger', f.eks. AK81 Vesterbro og AK81 Aalborg.

Med henblik på den følgende analyse er de forskellige grupper samlet i syv. Denne opdeling baserer sig på den, Rigspolitiet anvender i deres arbejde, og er således udarbejdet med hjælp fra Rigspolitiet. Det drejer sig om følgende syv grupper:²⁹

- Hells Angels
- Hells Angels' støttegrupper
- AK81
- Bandidos
- Bandidos' støttegrupper
- Niveau 1 bander
- Niveau 2 bander

De fem førstnævnte grupper er relativt enkle og præcise at afgrænse, idet beklædning og symboler afslører, hvilken af disse grupper en person tilhører. I det følgende omtales disse fem grupper som 'de rockerrelaterede grupper'. De to sidstnævnte omtales som 'de to bandegrupperinger'. Disse er vanskeligere klart at afgrænse, idet der ikke er tale om fælles og ensartede symboler, men inddelingen er alene foretaget af politiet på baggrund af skøn over deres aktiviteter. Ifølge politiet er niveau 1 bander grupperinger, som har en relativ stærk organisering, og som begår alvorlig organiseret kriminalitet, mens niveau 2 bander har en vis organiseringsgrad og lokalt begår alvorlig kriminalitet. Hells Angels, Bandidos og deres støttegrupper anses også for at tilhøre niveau 1.

Hvordan begreberne 'organisering' og 'alvorlig kriminalitet' er operationaliseret eller skal forstås, foreligger der ikke yderligere oplysninger om.³⁰

²⁹ 13 personer, der er uden relation til en bestemt gruppe, er udeladt af analysen.

5.1. Præsentation af grupperne

I de tidligere analyser var de personer, der ikke er registreret for at have begået kriminalitet inden registreringen i PED, udelukket. Da der her alene skal ske en sammenligning mellem de syv ovennævnte grupper og ikke med en ekstern kriminel kontrolgruppe, er disse personer inkluderet i det følgende. Analyserne angår i høj grad de samme forhold som i det tidligere, idet der også her ses på opvækstforhold samt på personens forhold ved registreringstidspunktet.³¹

Sammenlagt angår de følgende analyser 912 personer, der er registreret i PED. De personer, hvis korrekte registreringsdato ikke kendes, er fortsat ekskluderet af analysen. Det betyder, at der især er relativt få personer i gruppen Hells Angels, jf. tabel 5.1. Mens denne alene omfatter 42 personer, indgår der i de fleste øvrige grupper mindst 100 personer.

Tabel 5.1. Personer i de forskellige grupperinger fordelt efter alder i indeksåret.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Under 20 år	10 %	4 %	24 %	12 %	27 %	31 %	25 %
20-24 år	29 %	14 %	46 %	24 %	42 %	45 %	48 %
25-29 år	24 %	20 %	21 %	32 %	21 %	17 %	20 %
30 år og derover	38 %	62 %	9 %	32 %	9 %	7 %	7 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
I alt (N)	42	172	125	128	95	172	178
Gennemsnit indeksalder	27 år	33 år	22 år	27 år	22 år	22 år	22 år
Gennemsnit v. reg. i PED	31 år	37 år	23 år	30 år	24 år	23 år	24 år

Det ses i øvrigt af tabellen, at der er en tydelig forskel på aldersfordelingen i de forskellige grupper. Der er således en betydeligt større andel under 30 år i AK81, i Bandidos' støttegrupper og i de to bandegrupperinger end i de øvrige grupper, mens der især er meget få unge i Hells Angels' støttegrupper.

Ud over denne gennemsnitlige alder i indeksåret er der også i tabellen angivet den gennemsnitlige alder ved registreringen i PED (nederste række). Især nogle af de rockerrelaterede grupper er først registreret i PED i en høj alder, mens de to bandegrupperinger samt AK81 og Bandidos' støttegrupper er registreret i en ung alder. Ifølge oplysninger fra politiet skyldes denne forskel ikke, at personer i grupperne Hells Angels, deres støttegrupper samt Bandidos tidligere er registreret med en anden status i rockergrupperne. Datoen for registrering i PED skulle således angå den første registrering overhovedet.

³⁰ Se øvrigt Statusrapport for 2008 om kriminalitet forøvet af rockere og bander, www.politi.dk

³¹ For de personer, som ikke er registreret for kriminalitet, svarer registreringstidspunktet til den dato, de blev registreret i PED.

Som nævnt i det tidligere, så varierer sociale og økonomiske forhold m.v. i meget høj grad med alderen, hvorfor grupper med forskellig alderssammensætning ikke umiddelbart kan sammenlignes. De følgende analyser er derfor baseret på vægtede data, således at sammenligningen sker under forudsætning af, at personer i de forskellige grupper har samme alder. Med henblik på at få så præcis en sammenligning som muligt er vægtningen baseret på meget mindre aldersintervaller, end dem der er vist i tabel 5.1, nemlig typisk på toårs intervaller.

At nogle af grupperne omfatter særligt mange ældre medlemmer indebærer, at der med hensyn til personens familiebaggrund m.v. vil være mange, for hvem der ikke foreligger oplysninger. Der vil således i disse tilfælde typisk ikke være oplysninger om forældrenes/forsørgernes forhold, da barnet fyldte 15 år, idet registrene ikke var edb-baserede på det tidspunkt.

Tabel 5.2. Personer i de to hovedgrupperinger fordelt efter oprindelse og indvandrerstatus.

	De fem rockerrelaterede grupper	De to bandegrupperinger
Dansk	97 %	17 %
Indvandrere	2 %	44 %
Efterkommer	1 %	39 %
I alt (procent)	100 %	100 %
I alt (N)	562	350

Af diskretionshensyn er det ikke muligt at vise fordelingen efter oprindelse og indvandrerstatus for grupperne separat, da de fem rockerrelaterede grupper omfatter få personer af fremmed herkomst, jf. tabel 5.2. Sammenlagt er 3 pct. af personerne i de rockerrelaterede grupper af fremmed herkomst, først og fremmest fra lande uden for Europa. Blandt de to bandegrupperinger er en meget stor del indvandrere – 44 pct. – og næsten lige så stor en andel er efterkommere. Knap en femtedel er af dansk oprindelse. Denne fordeling er ret ens i de to grupper separat. Også her kommer langt hovedparten af dem af fremmed oprindelse fra lande uden for Europa. I alt er kun 3 pct. af samtlige personer i de to grupperinger af anden europæisk oprindelse end dansk.

5.2. Moders og faders alder ved barnets fødsel

I det tidligere er det set, at moderens alder ved barnets fødsel er forholdsvis lav for de rocker/banderegistrerede. For de forskellige undergrupper er der ikke klare og entydige forskelle på dette punkt, jf. tabel 5.3. Kun gruppen Bandidos skiller sig lidt ud fra de øvrige ved at relativt mange har unge mødre, og få har ældre.

Tabel 5.3. Moderens alder ved barnets fødsel.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Under 21 år	7 %	5 %	6 %	12 %	4 %	3 %	10 %
21-24 år	38 %	33 %	31 %	36 %	42 %	32 %	29 %
25-29 år	24 %	26 %	31 %	22 %	23 %	21 %	24 %
30 år og derover	21 %	22 %	24 %	12 %	21 %	32 %	24 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	42	169	123	124	95	158	165
<i>Gennemsnit</i>	25 år	25 år	25 år	23 år	24 år	26 år	25 år

Heller ikke med hensyn til faderens alder ved barnets fødsel er der stor forskel mellem grupperne, jf. tabel 5.4. Dog er fædrene til børnene i de rockerrelaterede grupper gennemgående yngre end fædrene til de to bandegrupperinger.

Tabel 5.4. Faderens alder ved barnets fødsel.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Under 23 år	13 %	16 %	13 %	20 %	14 %	12 %	13 %
23-26 år	26 %	29 %	26 %	28 %	34 %	20 %	22 %
27-30 år	32 %	27 %	26 %	22 %	29 %	21 %	23 %
30 år og derover	29 %	28 %	35 %	30 %	23 %	47 %	42 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	38	165	121	124	92	155	167
<i>Gennemsnit</i>	27 år	28 år	28 år	27 år	27 år	31 år	29 år

5.3. Familieforhold under opvæksten

Spørgsmålet om, hvem barnet bor sammen med ved sit 15. år er belyst i tabel 5.5.

Tabel 5.5. Sammensætningen af familien ved barnets 15. år.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Bor med sin mor og far	26 %	58 %	38 %	50 %	37 %	60 %	61 %
Bor med sin mor og en stedfar	23 %	9 %	18 %	18 %	16 %	6 %	0 %
Bor med sin mor alene	20 %	20 %	26 %	22 %	26 %	19 %	23 %
Bor med sin far enten alene eller med en stedmor	20 %	7 %	9 %	3 %	11 %	3 %	7 %
Bor ikke sammen med forældre	11 %	6 %	10 %	6 %	11 %	11 %	9 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	35	122	124	115	94	159	166

Der ses en tydelig tendens til, at flere i de to bandegrupperinger end i de rockerrelaterede grupper bor med begge biologiske forældre ved det 15. år. Det er tilfældet for 60-61 pct. af dem. For personer i Hells Angels' støttegrupper er der dog næsten en lige så stor en andel, der bor med begge biologiske forældre ved det 15. år, mens denne andel er noget mindre for især grupperne Hells Angels, AK81 og Bandidos' støttegrupper. I disse grupper bor mere end halvdelen med kun den ene biologiske forælder og eventuelt en stedforælder.

Det fremgår også af tabellen, at en forholdsvis ensartet andel af børnene i de enkelte grupper ikke er registreret som samboende med nogen af forældrene. Det kan enten skyldes, at barnet er anbragt uden for hjemmet, eller at det er på efterskole el.lign. Kun i et enkelt tilfælde ser der ud til, at barnet muligvis bor hos anden familie.

Tabel 5.6. Antallet af familiekonstellationer fra barnets 10. til dets 15. år.

	Hells Angels	HA's støttegrupper	AK81	Bandidos	B's støttegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Samme familie	63 %	74 %	62 %	68 %	60 %	74 %	74 %
To familier	20 %	18 %	23 %	21 %	24 %	18 %	17 %
Mindst tre familier	17 %	8 %	15 %	11 %	17 %	8 %	10 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	30	73	117	94	84	131	151

Med hensyn til omfanget af brud i familiens sammensætning angår denne information den del af populationen, for hvem der foreligger oplysninger fra det 10. til det 15. år. Resultatet fremgår af tabel 5.6. Som forventet på baggrund af tabel 5.5, er der især stabilitet i familiesammensætningen blandt personer i de to bandegrupperinger. Et tilsvarende mønster ses dog for Hells Angels' støttegrupper. I forhold til de øvrige fire grupper, er der signifikant færre med ændringer i familiesammensætning i disse tre grupper.

5.4. Forældrenes uddannelse

Den nederste række i tabel 5.7 afslører, at information om moderens uddannelse mangler i en del tilfælde, herunder ikke mindst for en gruppe som Hells Angels. Kun for 23 ud af 42 personer foreligger denne oplysning. Oplysningerne om denne gruppe bør derfor vurderes med særlig stor varsomhed.³²

Tabel 5.7 viser i øvrigt, at især mange af mødrene til personer i niveau 1 bander ikke har en erhvervsuddannelse, idet det drejer sig om godt to tredjedele. I de fleste rockerrelaterede grupper dre-

³² Af diskretionshensyn er kategorien 'gymnasial uddannelse' lagt samme med kategorien 'grundskole' i såvel tabel 5.6 og tabel 5.7, da der er meget få med alene en gymnasial uddannelse blandt især de rockerrelaterede grupper.

jer det sig om ca. halvdelen. Det er også blandt mødrene til personer i niveau 1 bander, der især er mange, som alene har en grundskoleuddannelse (64 pct.).

Tabel 5.7. Moderens/den kvindelige forsørgers højeste fuldførte uddannelse ved barnets 15. år.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Ingen erhvervsuddannelse	43 %	54 %	45 %	47 %	59 %	69 %	62 %
Erhvervsfaglig uddannelse	35 %	40 %	30 %	43 %	28 %	20 %	23 %
Videregående uddannelser	22 %	6 %	24 %	10 %	12 %	11 %	15 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	23	99	99	100	74	97	113

For fædrenes vedkommende er der i samtlige rockerrelaterede grupper mindst halvdelen, som har en erhvervsuddannelse, mens det drejer sig om 29 pct. af fædrene til niveau 1 bander og 43 pct. af fædrene til niveau 2 bander, jf. tabel 5.8. Også for fædrene er andelen med alene en grundskoleuddannelse størst for fædre til personer i niveau 1 bander (60 pct.).

Tabel 5.8 Faderens/den mandlige forsørgers højeste fuldførte uddannelse ved barnets 15. år.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Ingen erhvervsuddannelse	42 %	35 %	32 %	47 %	50 %	71 %	57 %
Erhvervsfaglig uddannelse	29 %	56 %	47 %	43 %	43 %	17 %	25 %
Videregående uddannelser	29 %	9 %	21 %	10 %	7 %	13 %	18 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	24	79	77	79	60	96	104

5.5. Forældrenes arbejdssituation

Andelen af mødre, der var i beskæftigelse ved barnets 15. år, er ret ensartet for alle de rockerrelaterede grupper, idet omkring 75 pct. havde et arbejde. Denne andel er betydeligt lavere for mødrene til de to bandegrupperinger, idet kun omkring 30 pct. af dem var i arbejde, jf. tabel 5.9.

Tabel 5.9. Andel forældre/forsørgerer der var i beskæftigelse ved barnets 15. år.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Moderen/den kvindelige forsørger	73 %	78 %	74 %	72 %	72 %	29 %	33 %
Faderen/den mandlige forsørger	96 %	89 %	84 %	86 %	87 %	45 %	52 %

Mønstret er det samme for fædrenes vedkommende, således at fædrene til de fem rockerrelaterede grupper i nogenlunde samme omfang er i beskæftigelse, ligesom fædrene til de to bandegrupperinger er det. Der er dog betydelige forskelle mellem på den ene side de rockerrelaterede grupper og på den anden side bandegrupperingerne, idet det for de førstnævnte gruppers vedkommende er omkring 90 pct. af fædrene, der er i arbejde, mens det kun er omkring 50 pct. af de sidstnævnte.

5.6. Forældrenes indkomst og overførselsindkomster

Det kunne forventes, at mønstret for indkomst ville følge mønstret for arbejdssituationen, således at især de grupper med en høj andel beskæftigede forældre ville have en høj indkomst. Dette er imidlertid ikke tilfældet for mødrenes vedkommende, jf. tabel 5.10. Andelen af mødre med lav indkomst (op 100.000 kr.) er således særlig stor i gruppen Hells Angels og deres støttegrupper. Med undtagelse af AK81 gruppen, hvor der er mange med en høj indkomst, er andelen af mødre med lav indkomst nogenlunde den samme i de øvrige grupper. Det indikerer, at i det omfang, mødrene har været i arbejde, har det hyppigt drejet sig om lavtlønnede job og/eller deltidsarbejde.

Tabel 5.10. Moderens/den kvindelige forsørgers indkomst ved barnets 15. år.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Op til 100.000 kr.	27 %	26 %	6 %	14 %	10 %	15 %	13 %
100.001-150.000 kr.	15 %	27 %	15 %	17 %	12 %	15 %	18 %
150.001-200.000 kr.	27 %	22 %	17 %	23 %	19 %	40 %	36 %
200.001-250.00 kr.	8 %	13 %	23 %	25 %	28 %	17 %	21 %
Over 250.000 kr.	23 %	12 %	39 %	21 %	31 %	13 %	13 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	26	105	103	105	68	135	152

Mønstret for fædrenes indkomst følger i meget højere grad mønstret for beskæftigelsessituationen, jf. tabel 5.11.

Tabel 5.11. Faderens/den mandlige forsørgers indkomst ved barnets 15. år.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Op til 150.000 kr.	9 %	22 %	14 %	17 %	7 %	40 %	30 %
150.001-200.000 kr.	22 %	21 %	8 %	19 %	17 %	23 %	32 %
200.001-250.00 kr.	26 %	18 %	13 %	13 %	22 %	15 %	15 %
250.001-300.000 kr.	13 %	18 %	18 %	19 %	17 %	8 %	14 %
300.001-400.000 kr.	13 %	13 %	28 %	19 %	24 %	9 %	8 %
Over 400.000 kr.	17 %	8 %	20 %	12 %	13 %	5 %	1 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	23	85	79	83	54	110	121

Fædrene til de grupper, hvor en stor andel er i arbejde, har typisk højere indkomster end tilfældet er for fædre til de grupper, hvor andelen, der er i beskæftigelse, er lav. Af tabellen ses, at andelen af fædre med indkomster over 200.000 kr. er størst for de fem rockerrelaterede grupper og lavest for de to bandegrupperinger.

På grund af små tal er det ikke muligt at vise en tabel med oplysninger om andelen af mødre og af fædre, der modtog kontanthjælp det år, barnet fyldte 15. Det kan dog oplyses, at denne andel – nok også på grund af de små tal – varierer betydeligt mellem de rockerrelaterede grupper – fra 0 til 18 pct. med et gennemsnit på 10 pct. For så vidt angår de to bandegrupperinger er andelen af mødre, der modtog kontanthjælp, derimod ganske ens, nemlig på 41 pct.

Mønstret er tilsvarende for fædrenes vedkommende – stor variation mellem de rockerrelaterede grupper (fra 0 til 12 pct., gennemsnit på 5 pct.) og ensartethed for de to bandegrupperinger. Knap en fjerdedel af fædrene til de to bandegrupperinger modtog kontanthjælp det år, hvor barnet fyldte 15.

Som det også er påpeget i det tidligere, er oplysninger om omfanget af arbejdsløshedsdagpenge-modtagere ikke særlig nyttigt, idet denne information alene viser andelen af arbejdsløse, som er arbejdsløshedsforsikrede, men ikke den totale andel arbejdsløse. Denne information udelades derfor her.

Med hensyn til førtidspension m.v. er der tydelige forskelle mellem forældrene til personerne i de syv grupper. Her kan blot nævnes, at 8 pct. af mødrene og 9 pct. af fædrene til de rockerrelaterede grupper modtog en eller anden form for pension det år, barnet fyldte 15 år, mod 5 pct. af mødrene og 6 pct. af fædrene til personerne i de to bandegrupperinger.

5.7. Boligforhold og flytninger under opvæksten

Der er betydeligt flere af dem i de rockerrelaterede grupper end af dem i de to bandegrupperinger, som ved det 15. år boede i en enfamiliebolig, idet det drejer sig om mere end 60 pct. af de rockerrelaterede mod omkring 20 pct. af dem i de to bandegrupperinger, jf. tabel 5.12.

Tabel 5.12. Boligforhold ved barnets 15. år.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Enfamiliebolig	61 %	69 %	69 %	68 %	77 %	25 %	17 %
Flerfamiliebolig	39 %	31 %	31 %	32 %	23 %	75 %	83 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	33	106	118	111	91	149	166

Blandt bandegrupperingerne er der en stor overvægt, der bor i etageejendomme og andre flerfamilieboliger. Dette har antagelig at gøre med, at flere af familierne til dem i bandegrupperingerne bor eller boede centralt i storbyer, hvilket tilsyneladende ikke i samme grad er eller har været tilfældet for familierne til dem i de rockerrelaterede grupper.

Af diskretionshensyn er oplysninger om andelen, der var institutionsanbragt, ikke inkluderet i tabellen. Det kan dog nævnes, at det inden for stort set alle grupper drejer sig om nogle ganske få personer. Undtagelsen er gruppen AK81, hvor 5 pct. var institutionsanbragt.

Med hensyn til boligens ejerforhold afspejler dette i høj grad boligens art, idet de grupper, hvor den største andel bor i enfamilieboliger, også er de grupper, hvor den største andel bor i ejerboliger, og omvendt. 66 pct. af personerne i de fem rockerrelaterede grupper boede i ejerbolig ved deres 15. år mod 27 pct. af dem i de to bandegrupperinger.

Tabel 5.12. Antallet af flytninger fra det 10. til det 15. år.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Ingen flytning	43 %	49 %	47 %	54 %	46 %	54 %	57 %
1 flytning	20 %	25 %	20 %	13 %	23 %	27 %	25 %
2 flytninger	20 %	11 %	17 %	18 %	15 %	4 %	10 %
Mere end 2 flytninger	17 %	15 %	16 %	14 %	15 %	14 %	7 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	30	75	124	98	91	139	162

Omfanget af flytninger fra personens 10. til det 15. år er nogenlunde den samme i de syv sammenlignede grupper, jf. tabel 5.12. Det er således i alle grupper omkring halvdelen, som ikke er flyttet i denne periode. Vurderet ud fra det gennemsnitlige antal flytninger pr. person, er der dog noget større stabilitet blandt personer i niveau 2 bander, også fordi kun få af dem er flyttet mange gange. Det højeste gennemsnitlige antal flytninger er i grupperne Hells Angels, AK81 og Bandidos' støttegrupper.

5.8. Forebyggende foranstaltninger og anbringelser

Tabel 5.13 viser, i hvilket omfang personerne har været undergivet en forebyggende foranstaltning efter Serviceloven fra deres 10. til deres 15. år.

Variationen mellem grupperne er begrænset, men der er dog en tendens til, at der er flere i de to bandegrupperinger end i de fem rockerrelaterede grupper, der har modtaget en forebyggende foranstaltning, henholdsvis 29 og 25 pct. Denne forskel beror alene på, at der er flere af dem i bandegrupperingerne end af dem i de rockerrelaterede grupper, der har modtaget en aflastende foranstalt-

ning eller lignende i eget hjem. Andelen, der har været anbragt uden for hjemmet fra det 10. til det 15. år er således den samme i bandegrupperingerne som i de rockerrelaterede grupper, henholdsvis 13 og 15 pct.

Tabel 5.13. Undergivet forebyggende foranstaltning og anbringelser fra det 10. til det 15. år.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Nej	84 %	88 %	78 %	87 %	77 %	71 %	75 %
Ja	16 %	12 %	22 %	13 %	23 %	29 %	25 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	32	99	125	102	91	97	114

5.9. Psykiatriske lidelser blandt forældrene

Eventuelle psykiatriske lidelser hos forældrene fremgår af tabel 5.14. Der ses nogen, men dog ikke særlig stor variation mellem grupperne med hensyn til, om moderen eller faderen har været i behandling på en psykiatrisk afdeling inden barnet fyldte 15 år. I gennemsnit forekommer det lidt hyppigere blandt forældre til personer i de fem rockerrelaterede grupper end blandt forældre til bandegrupperingerne, nemlig for henholdsvis 14 pct. af mødrene og 9 pct. af fædrene mod henholdsvis 11 og 5 pct. i de to bandegrupperinger.

Tabel 5.14. Har været i kontakt med det psykiatriske system inden barnet fyldte 15 år.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Moderen/den kvindelige forsørger	10 %	12 %	15 %	13 %	16 %	9 %	12 %
Faderen/den mandlige forsørger	7 %	7 %	7 %	13 %	9 %	4 %	6 %

5.10. Kriminalitet blandt forældrene

Som tidligere nævnt angår kriminalitet blandt de biologiske forældres perioden fra barnets fødsel til dets 15. år. Det betyder, at kun i det omfang, der foreligger oplysninger for hele denne periode, inkluderes oplysningerne. Der er imidlertid en meget stor andel af især de ældre rockerrelaterede grupper, hvor dette ikke er tilfældet. Oplysningerne i det følgende bør derfor tages med forsigtighed.

Som også tidligere nævnt angår kriminalitet en fældende strafferetlig afgørelse, dvs. frihedsstraf, foranstaltningsdom, tiltalefrafald eller bøde. Vedrørende bøder er det dog alene bøder for straffelovsovertrædelser samt for lov om euforiserende stoffer og våbenloven, der indgår i opgørelsen.

Af tabel 5.15 ses, at andelen af mødre med en strafferetlig afgørelse varierer fra 13 til 29 pct., mens det for fædrene drejer sig om en variation fra 24 til 39 pct. Der er ingen tydelige mønstre i denne

variation, og i gennemsnit er det da også præcis lige så store andele af mødre og fædre til henholdsvis de fem rockerrelaterede grupper og de to bandegrupperinger, der er registreret for kriminalitet, nemlig 20 pct. af mødrene i begge grupperinger og 38 pct. af fædrene.

Tabel 5.15. Er straffet i perioden fra barnets fødsel til dets 15 år.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Den biologiske mor	29 %	22 %	22 %	13 %	18 %	27 %	14 %
Den biologiske far	24 %	39 %	41 %	34 %	39 %	37 %	39 %

5.11. Personens uddannelse og arbejdsforhold

Mens det er omkring en fjerdedel af personerne i de fem rockerrelaterede grupper, der har en erhvervsuddannelse, er andelen omkring det halve i de to bandegrupperinger, jf. tabel 5.16. Tallene for den andel, der har en gymnasial uddannelse eller en videregående uddannelse er så små, at de ikke er vist separat i tabellen. Det kan dog nævnes, at der på disse to områder ikke er forskelle mellem grupperne.

Tabel 5.16. Personerne fordelt efter, om de har fået erhvervsuddannelse eller ej.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Ingen erhvervsuddannelse	74 %	71 %	76 %	76 %	76 %	86 %	87 %
Erhvervsuddannelse	26 %	29 %	24 %	24 %	24 %	14 %	13 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	<i>32</i>	<i>99</i>	<i>125</i>	<i>102</i>	<i>91</i>	<i>97</i>	<i>114</i>

Med hensyn til beskæftigelsessituationen så fremgår det af tabel 5.17, at andelen, der var i arbejde på indekstidspunktet, varierer noget mellem grupperne. Der er relativt mange medlemmer af gruppen Hells Angels og deres støttegrupper, der var i arbejde, mens det er relativt få af personerne i niveau 1 bander. Den gennemsnitlige andel beskæftigede i de fem rockerrelaterede grupper er 56 pct. mod 41 pct. i de to bandegrupperinger. Kun omkring 1 pct. af dem i begge grupperinger har et arbejde som lønmodtager på top- eller mellemniveau.

Tabel 5.17. Personerne fordelt efter deres position på arbejdsmarkedet.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
I arbejde	66 %	72 %	46 %	46 %	58 %	35 %	47 %
Arbejdsløs	9 %	14 %	9 %	9 %	6 %	8 %	9 %
Uden for arbejdsstyrken	25 %	14 %	45 %	45 %	36 %	57 %	43 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	<i>32</i>	<i>100</i>	<i>117</i>	<i>93</i>	<i>83</i>	<i>144</i>	<i>148</i>

Det ses videre af tabellen, at andelen, der er registeret som arbejdsløse, er nogenlunde den samme i alle grupper, hvorimod der er store variationer i andelen uden for arbejdsstyrken – en variation der naturligt nok følger den nævnte variation i andel beskæftigede. I gennemsnit er der 35 pct. uden for arbejdsstyrken blandt de fem rockerrelaterede grupper mod 50 pct. blandt de to bandegrupperinger.

Andelen, der er studerende, er ikke inkluderet i tabellen, herunder heller ikke i gruppen 'uden for arbejdsstyrken'. Generelt drejer det sig om små andele, ca. 3 pct. i de fem rockerrelaterede grupper, men dog en noget større andel i de to bandegrupperinger, nemlig omkring 10 pct.

5.12. Indkomst og overførselsindkomster

Personernes indkomstforhold er oplyst i tabel 5.18.

Tabel 5.18. Personernes indkomst.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Op til 100.000 kr.	43 %	24 %	39 %	42 %	36 %	61 %	58 %
100.001-150.000 kr.	24 %	13 %	13 %	17 %	20 %	13 %	10 %
150.001-250.00 kr.	19 %	32 %	20 %	25 %	21 %	22 %	14 %
Over 250.000 kr.	14 %	31 %	29 %	15 %	22 %	5 %	18 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	<i>42</i>	<i>163</i>	<i>122</i>	<i>126</i>	<i>89</i>	<i>171</i>	<i>175</i>

Med undtagelse af Hells Angels' støttegrupper, som synes at være den gruppe med den højeste indkomst, så er andelen af personer i de øvrige rockerrelaterede grupper, som tjener op til 100.000 kr., på omkring 40 pct., mens den for de to bandegrupperinger ligger på ca. 60 pct. Disse forskelle kan som nævnt ikke forklares med aldersforskelle, da der er korrigeret herfor, ligesom der er korrigeret for inflation. Generelt er det bemærkelsesværdigt, at de mindre organiserede grupper – AK81 og niveau 2 bander – ser ud til at have en bedre indkomst end de mere organiserede grupper, som de antages at være relateret til. Hvorvidt det skyldes, at de mere organiserede grupper hyppigere har en illegal, ikke-registreret indkomst, forefindes der i sagens natur ikke oplysninger om.

På trods af, at der er relativt flere i arbejde blandt personer i de rockerrelaterede grupper end blandt dem i de to bandegrupperinger, så er der alligevel ikke den store forskel mellem grupperne med hensyn til, hvor stor en andel der har modtaget en eller anden form for social ydelse, jf. tabel 5.19. Det skal bemærkes, at der ikke her er vægtet for aldersforskelle, da det vurderes, at de faktiske tal giver den bedste illustration af forholdene.

Det er også bemærkelsesværdigt, at andelen, der modtager en eller anden form for pension, stort set er den samme i grupperne på trods af, at aldersfordelingen er meget forskellig. Der er derimod stor forskel på, hvor mange der har modtaget sygedagpenge, idet det forekommer meget hyppigere i de

rockerrelaterede grupper end i de to bandegrupperinger, et gennemsnit på henholdsvis 14 og 4 pct. Generelt er der færre blandt de to bandegrupperinger end blandt de rockerrelaterede grupper, der overhovedet har modtaget overførselsindkomster – 57 pct. i forhold til 48 pct.

Tabel 5.19. Dominerende sociale ydelse.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Har ikke modtaget ydelse	52 %	41 %	47 %	35 %	48 %	56 %	49 %
Førtidspension	0 %	4 %	3 %	3 %	3 %	2 %	3 %
Arbejdsløshedsdagpenge m.v.	21 %	21 %	14 %	17 %	17 %	13 %	14 %
Sygedagpenge m.v.	10 %	18 %	9 %	17 %	9 %	6 %	2 %
Kontanthjælp	17 %	17 %	27 %	27 %	23 %	23 %	32 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	<i>42</i>	<i>159</i>	<i>123</i>	<i>127</i>	<i>88</i>	<i>171</i>	<i>176</i>

5.13. Boligforhold

Ligesom der er tydelig forskel mellem de fem rockerrelaterede grupper og de to bandegrupperinger med hensyn til boligforhold under opvæksten, er der det også med hensyn til deres egne boligforhold som voksne, jf. tabel 5.20. Mønstret gentager sig: Hovedparten af dem i de fem rockerrelaterede grupper bor i en enfamiliebolig, mens langt de fleste i de to bandegrupperinger bor i flerfamilieboliger. Variationen blandt de rockerrelaterede grupper indbyrdes og bandegrupperingerne indbyrdes er meget begrænset.

Tabel 5.20. Boligens art.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Enfamiliebolig	56 %	51 %	50 %	53 %	59 %	18 %	20 %
Flerfamiliebolig	44 %	49 %	50 %	47 %	41 %	82 %	80 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	<i>39</i>	<i>160</i>	<i>116</i>	<i>117</i>	<i>91</i>	<i>154</i>	<i>149</i>

Mønstret for omfanget af ejerboliger i de forskellige rocker/bandegrupper følger fuldstændigt det, der fremgår af tabel 5.20, hvilket givetvis skyldes, at det hyppigst er enfamiliehuse, der er ejerboliger, mens det sjældnere er tilfældet for etageboliger. Sammenlagt bor 64 pct. af de rockerrelaterede grupper i ejerbolig mod 31 pct. af de to bandegrupperinger.

5.14. Personens familie- og samlivsforhold

Langt de fleste er, som allerede tidligere konstateret, enlige. Det gælder alle grupper, jf. tabel 5.21. Forskellen mellem de rockerrelaterede grupper og de to bandegrupperinger er på dette område ganske ringe, idet 71 pct. af de førstnævnte mod 76 pct. af de sidstnævnte er enlige. Den forskel, der er,

beror først og fremmest på, at lidt flere i de rockerrelaterede grupper er gift eller samboende/samlevende.

Tabel 5.21. Personens familie- og samlivsforhold.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Enlig	76 %	74 %	69 %	64 %	78 %	76 %	76 %
Gift/samboende m.v.	12 %	18 %	18 %	25 %	11 %	11 %	12 %
Hjemmeboende	12 %	8 %	13 %	11 %	11 %	12 %	12 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	42	172	125	128	95	172	178

5.15. Ulykker, psykiske lidelser, misbrug m.v.

Som nævnt i det tidligere, er der en ganske stor del af de rocker/banderegistrerede personer, der har været til behandling på en skadestue.

Af tabel 5.22 ses andelen af de forskellige grupperinger, der har været på skadestue i en periode af fem år inden indeksregistreringen. Selv om der er vægtet for forskelle i aldersfordelingen, ses alligevel en tendens til, at det især er mange i de grupperinger med yngre personer – AK81 og de to bandegrupperinger – der har været til behandling på en skadestue. Blandt Hells Angels' støttegrupper er det derimod relativt få.

Tabel 5.22. Antal skadestuebehandlinger i løbet af fem år inden indeksregistreringen.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Ingen	27 %	58 %	19 %	33 %	42 %	26 %	25 %
Én	27 %	14 %	14 %	12 %	12 %	15 %	22 %
2-4	41 %	19 %	48 %	33 %	31 %	44 %	37 %
Mere end 4	5 %	9 %	18 %	21 %	15 %	15 %	16 %
I alt (procent)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>I alt (N)</i>	37	136	126	121	93	171	177

Af alle i de fem rockerrelaterede grupper er det 63 pct., der har været på en skadestue, mod 75 pct. af dem i de to bandegrupperinger. Det gennemsnitlige antal behandlinger er henholdsvis 2,1 og 2,4.

Tabel 5.23. Andel med skadestuebehandlinger som følge af enten trafikulykker eller voldshandlinger i løbet af fem år inden indeksregistreringen.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Trafikulykke	19 %	9 %	24 %	17 %	18 %	19 %	13 %
Voldshandling	16 %	8 %	26 %	19 %	13 %	21 %	22 %

Der er videre undersøgt, hvor stor en andel af skadestuebesøgene, der skyldes en trafikulykke eller en voldshandling, jf. tabel 5.23. De udsving, der ses på dette område, følger naturligt nok dem, der ses af tabel 5.22. Det er således især mange fra gruppen AK81, der har været på skadestue på grund af såvel trafikulykker og voldsepisoder, mens det sjældent er sket for personer i Hells Angels' støttegrupper. Man kunne have forventet, at andelen med skadestuebesøg som følge af trafikulykker ville være særlig stor blandt personer i de fem rockerrelaterede grupper, da disse er kendt for at være i besiddelse af motorcykler. Andelen af personer i henholdsvis de fem rockerrelaterede grupper og de to bandegrupperinger, som har været på skadestue på grund af trafikulykker, er dog ret ens, henholdsvis 17 og 16 pct. De tilsvarende tal for andelen, der har været på skadestue som følge af voldshandlinger, er 16 og 21 pct., altså en lidt større andel for de to bandegrupperinger.

Med hensyn til misbrug af narkotika er der som omtalt set på andelen, der har søgt og modtaget behandling inden for de seneste fem år inden indeksregistreringen. Inden for de enkelte grupper er det ganske få personer, som er registreret for at have søgt en sådan behandling, dog undtaget gruppen AK81, hvor denne andel er på 8 pct. For alle de fem rockerrelaterede grupper er andelen på 4,2 pct., mens den er noget mindre, nemlig på 0,6 pct., for de to bandegrupperinger.

Også med hensyn til andelen, der har været i behandling på en psykiatrisk afdeling, varierer denne betydeligt mellem grupperne – fra 0 til 17 pct. Der er således ingen fra gruppen Hells Angels, der er registreret i registret vedrørende psykiatriske behandling, mens 17 pct. af personerne i Bandidos' støttegrupper er det. Gennemsnittet for alle de fem rockerrelaterede grupper er på 9 pct. mod 6 pct. for de to bandegrupperinger.

Tallene for indlæggelser som følge af selvmordsforsøg eller anden selvtilføjet skade er også meget små og meget varierende. Største andel findes for gruppen AK81 med 6 pct. indlæggelser på grund af selvmordsforsøg. For alle de fem rockerrelaterede grupper drejer det sig om 2,1 pct. mod 0,6 pct. for de to bandegrupperinger.

5.16. Kriminalitet i rocker- og bandegrupperne

Eftersom der er store forskelle i aldersfordelingen i de sammenlignede grupper, er det ikke muligt at sammenligne omfanget og arten af al tidligere kriminalitet. Observationsperioden vil således variere betydeligt og gøre en sammenligning vanskelig. Der er i stedet valgt at se på en periode af fem år forud for indeksregistreringen. Med undtagelse af 113 personer foreligger der for de øvrige 912 personer oplysninger om deres kriminalitet i hele denne periode. De 222 personer med en misvisende dato for oprettelse i PED er således fortsat ekskluderet, jf. tidligere. Færdselslovovertrædelser indgår ikke i det følgende. Det er gerningstidspunktet, der er anvendt ved opgørelsen i tabel 5.24.

Som det allerede er set i det tidligere, forekommer der sjældent seksualforbrydelser i grupperne. Andelen af voldsforbrydelser varierer mellem 13 og 20 pct., hvoraf den hyppigste form er simpel vold (§ 244), idet denne form for vold udgør omkring 45 pct. af voldsforbrydelserne.

Tabel 5.24. Art og omfang af kriminalitet i de forskellige grupper fem år før registrering i PED.

	Hells Angels	HA's støtte-grupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
<i>Seksuualforbrydelser</i>	-	-	-	-	-	0,1 %	0,2 %
<i>Voldsforbrydelser</i>	13 %	15 %	20 %	13 %	14 %	14 %	16 %
- heraf simpel vold	5 %	7 %	10 %	6 %	8 %	6 %	6 %
alv. vold.	2 %	2 %	3 %	2 %	2 %	1 %	1 %
<i>Ejendomsforbr.</i>	38 %	44 %	30 %	46 %	43 %	39 %	36 %
- heraf indbrud	4 %	7 %	8 %	6 %	9 %	13 %	10 %
butikstyveri	1 %	1 %	1 %	-	1 %	2 %	3 %
brugstyveri	8 %	3 %	7 %	7 %	5 %	6 %	5 %
Underslæb, bedrageri, mandatsvig	-	7 %	1 %	17 %	2 %	1 %	-
hæleri	12 %	4 %	3 %	4 %	3 %	3 %	4 %
røveri	1 %	-	1 %	1 %	1 %	2 %	3 %
<i>Øvrige straffelov</i>	7 %	4 %	7 %	9 %	6 %	6 %	11 %
- heraf nark.forb.	2 %	1 %	3 %	3 %	1 %	2 %	1 %
<i>Særlove i alt</i>	43 %	37 %	44 %	32 %	37 %	41 %	37 %
- heraf lov om euf. st.	19 %	19 %	25 %	14 %	16 %	24 %	21 %
våbenloven	14 %	11 %	11 %	11 %	10 %	11 %	11 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
<i>Antal lovovertrædelser</i>	182	271	693	684	353	898	1046
<i>Antal lovovertrædelser pr. person i 5 år</i>	4,4	1,6	6,6	5,5	4,6	7,2	6,7

Andelen af voldsforbrydelser blandt henholdsvis de rockerrelaterede grupper og bandegrupperne er meget ens. 2,2 pct. af de rockerrelateredes lovovertrædelser angår den alvorligere vold (§ 245) mod 1,4 pct. af bandegrupperingernes. Der er kun registreret én sag vedrørende den særligt alvorlige vold (§ 246). Manddrab er ingen dømt for, mens seks er dømt for forsøg på manddrab.

Andelen af lovovertrædelser, der er ejendomsforbrydelser, varierer fra 30 til 46 pct. og vedrører primært forskellige former for tyveri, hvoraf nogle er vist i tabel 5.24. Brugstyveri udgør en lidt større andel af Hells Angels', AK81's og Bandidos ejendomsforbrydelser, mens indbrud gør det for bandegrupperingernes vedkommende. Røverier udgør 1 pct. af de rockerrelateredes lovovertrædelser, mod 3 pct. af bandegrupperingernes.

Der er store forskelle grupperne imellem med hensyn til andel sager vedrørende underslæb, bedrageri, mandatsvig. Det drejer sig om næsten hver femte af Bandidos' sager og også en del af Hells Angels' støttegrupper. I de øvrige grupper er denne form for sager sjældne.

Med hensyn til øvrige straffelovsovertrædelser er særligt overtrædelser af narkotikabestemmelserne af interesse. Det ses af tabellen, at denne form for lovovertrædelser forekommer en smule hyppigere blandt de rockerrelaterede end blandt de to bandegrupperinger.

Endvidere angår en del af lovovertrædelserne lov om euforiserende stoffer – samlet set 20 pct. med en variation i grupperne fra 14 til 25 pct. Der er især mange strafferetlige afgørelser for disse lovovertrædelser i grupperne AK81 og niveau 1 bandegrupperingerne.

Også våbenlovsovertrædelser forekommer ret hyppigt, idet mellem 10 og 14 pct. af lovovertrædelserne i grupperne vedrører våbenloven. Hells Angels er gruppen med den største andel våbenlovsovertrædelser.

Derudover viser tabellen, at især AK81 og bandegrupperingerne har et højt antal lovovertrædelser pr. person i den femårige observationsperiode.

Selv om der er nogen variation mellem grupperne i deres kriminalitetsmønster, er det mest fremtrædende dog en ganske stor ensartethed.

5.17. Bandeinvolvering og kriminalitetens omfang

Den amerikanske forskning i 'street gangs' påviser, at den kriminelle aktivitet tiltager betydeligt i den periode, en person er aktiv i en gadebande.³³ Dette spørgsmål er også undersøgt i denne rapport, idet der er set på omfanget og arten af kriminalitet i en periode af to år inden, politiet registrerede personen i PED, sammenholdt med en tilsvarende periode efter denne registrering. Det har været nødvendigt at anvende afgørelsestidspunktet til denne afgrænsning af kriminalitet i de to perioder, selv om gerningstidspunktet ville have været det mest korrekte. Eftersom der endnu ikke var truffet en strafferetlig afgørelse for en stor del af sigtelserne i den sidste del af perioden, der går frem til 19. juli 2010, hvor data blev modtaget fra Kriminalregisteret, har det imidlertid ikke været muligt at bruge gerningsdatoen. Det ville således udelukke de mange sigtelser uden afgørelse og dermed underestimere omfanget af kriminalitet i perioden efter registrering i PED.

I opgørelsen indgår ikke personer, der ikke har korrekt registreringsdato i PED. Ligeledes er personer med en registreringsdato i PED efter 19.07.08 frasorteret med henblik på at have en toårig opfølgningsperiode for alle. Især sidstnævnte krav indebærer, at ganske mange frasorteres, idet mange

³³ Malcolm W. Klein & Cheryl L. Maxson: *Street Gang Patterns and Policies*. Oxford University Press, Oxford, 2006.

er blevet registreret i PED de allerseneste år., jf. figur 7.1. nedenfor. Denne analyse baserer sig derfor på kun 464 af de 912 personer i rocker/bandemiljøet.³⁴

Tabel 5.25. Art og omfang af kriminalitet før og efter registrering i PED.

	To år før registrering i PED	To år efter registrering i PED	Ændring i pct.
I alt	926	1301	+40 %
Straffelov i alt	327	473	+ 45 %
<i>Sædelighedsforbrydelser i alt</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>+ 100 %</i>
<i>Voldsforbrydelser i alt</i>	<i>105</i>	<i>181</i>	<i>+ 72 %</i>
Vold o.l. mod offentlig myndighed mv.	22	26	+ 18 %
Manddrab	0	2	-
Forsøg på manddrab	1	4	+ 300 %
Simpel vold	55	74	+ 35 %
Alvorligere vold	13	42	+ 223 %
Særlig alvorlig vold	0	0	-
Andre forbrydelser mod liv og legeme	1	11	+ 1000 %
Forbrydelse mod den personlige frihed	2	4	+ 100 %
Trusler	11	15	+ 36 %
<i>Ejendomsforbrydelser i alt</i>	<i>176</i>	<i>192</i>	<i>+ 9 %</i>
Dokumentfalsk	4	5	+ 25 %
Indbrud	26	46	+ 77 %
Tyveri fra bil, båd mv.	3	8	+ 167 %
Butikstyveri mv.	8	7	- 13 %
Andre tyverier	24	21	- 13 %
Brugstyveri af motorkøretøj	20	15	- 25 %
Underslæb, bedrageri, mandatsvig	2	6	+ 200 %
Afpresning og åger	1	13	+ 1200 %
Hæleri	18	20	+ 11 %
Røveri	29	24	- 17 %
Hærværk	23	19	- 17 %
<i>Andre straffelovsovertrædelser i alt</i>	<i>45</i>	<i>98</i>	<i>+ 118 %</i>
Salg/smugling af narkotika	10	20	+ 100 %
Øvrige straffelovsbestemmelser	33	72	+ 118 %
<i>Færdselslov i alt</i>	<i>316</i>	<i>411</i>	<i>+ 30 %</i>
Spiritus- og promillekørsel	15	13	- 13 %
Færdselslov i øvrigt	299	398	+ 33 %
<i>Øvrig særlov i alt</i>	<i>283</i>	<i>417</i>	<i>+ 47 %</i>
Lov om euforiserende stoffer	186	249	+ 34 %
Våbenloven	53	91	+ 72 %
Særlove i øvrigt	43	74	+ 72 %

³⁴ Heri indgår også rocker/banderegistrerede personer uden organisation. Det drejer sig om 11 personer med 21 afgørelser to år inden registrering i PED, og 37 afgørelser i perioden to år efter registreringen.

Af tabel 5.25 fremgår resultaterne, der angår såvel hoved- som biforhold i sager, der har ført til en fældende strafferetlig afgørelse. Det vil sige, at tiltaleopgivelser m.v. er frasorteret.

Umiddelbart bekræfter de danske data resultaterne fra de amerikanske undersøgelser. Der er således sket en vækst i kriminaliteten på i alt 40 pct. og for alene straffelovsovertrædelser på 45 pct. Dette er sket på trods af, at den individuelle kriminalitetsfrekvens almindeligvis falder med stigende alder.³⁵ På denne baggrund skulle man forvente, at personerne begår mindre kriminalitet i den senere end i den tidligere undersøgte periode, men sådan forholder det sig altså ikke.

Det bør i den forbindelse nævnes, at politiets aktivitet og overvågning kan have influeret på det billede, tabel 5.25 giver. Det må således formodes, at politiet især vil holde øje med dem, der er registreret i PED, hvorfor disse personer vil løbe en større risiko for at blive sigtet og dømt. Dette må i særlig grad antages at have betydning for omfanget af færdselslovsovertrædelser samt overtrædelser af lov om euforiserende stoffer, våbenloven og straffelovens bestemmelser om narkotika, idet sådanne lovovertrædelser i høj grad registreres og retsforfølges på baggrund af politiets initiativer frem for på baggrund af en anmeldelse fra et offer.

Af tabellen fremgår, at antallet af lovovertrædelser i kategorien 'Andre straffelovsovertrædelser' og voldsforbrydelser er vokset meget. Førstnævnte angår bl.a. narkotikaforbrydelser, hvis antal er fordoblet. Antallet af voldssager er vokset med 72 pct., herunder ikke mindst sager vedrørende alvorligere vold (§ 245). Mens der ikke før registreringen var sager om manddrab, er der to efter. Desuden er antallet af sager om forsøg på manddrab vokset fra én til fire. Der var der hverken før eller efter registreringen sager vedrørende den særligt alvorlige vold (§ 246).

Med hensyn til ejendomsforbrydelser er væksten meget begrænset – en tilvækst på 9 pct. fra før til efter registreringen i PED. Dette tal dækker over, at der for flere former af ejendomsforbrydelser er sket et fald. Det gælder butikstyveri, andre tyverier, brugstyveri af motorkøretøj, røveri og hærværk – alle relativt udbredte former for ejendomsforbrydelser. Til gengæld er der sket en kraftig procentuel tilvækst i sager om underslæb, bedrageri og/eller mandatsvig, tyveri fra bil m.v. og – ikke mindst – afpresning og åger. Sidstnævnte kan antagelig relateres til de såkaldte dummebøder. Der er dog for alle tre kategorier tale om beskedne absolutte tal

Både før og efter registreringen i PED var der meget få sager vedrørende seksualforbrydelser.

Af den samlede stigning på 375 sager angår mere end halvdelen særlovsovertrædelser. 95 vedrører færdselsloven, 63 lov om euforiserende stoffer og 38 våbenloven. Indførelsen af visitationszoner de seneste år kan også have influeret på sidstnævnte tal.

³⁵ Britta Kyvsgaard: *Den kriminelle karriere*. Jurist- og Økonomforbundets Forlag, København 1996.

Tabel 5.26. Kriminalitet før og efter registrering i PED fordelt efter strafmaksimum.

	To år før registrering i PED	To år efter registrering i PED	Ændring i pct.
Bøde	393	548	+ 39 %
Op til 6 måneders fængsel	55	71	+ 29 %
1-1½ års fængsel	328	439	+ 34 %
2-3 års fængsel	62	85	+ 37 %
4-6 års fængsel	74	123	+ 66 %
8-10 års fængsel	13	29	+ 123 %
12 års fængsel og livstid	1	6	+ 500 %
I alt	926	1301	+ 40 %

En anden måde at anskue udviklingen i kriminalitet på er at sammenligne alvorligheden af den type kriminalitet, der er begået før og efter registreringen i PED. Det er i tabel 5.26 gjort ved at sammenligne det strafmaksimum, der er fastsat for de forbrydelser, der er begået før og efter registreringen i PED.³⁶

Som det fremgår af tabellen, så er tilvæksten for lovovertrædelser, der kan medføre straf af maksimum 3 års fængsel, mindre end den gennemsnitlige tilvækst, mens tilvæksten er større end gennemsnittet for sager, der har et højere strafmaksimum. Jo højere strafferamme, desto større procentvis vækst i antal sager. Dette illustrerer, at ikke alene er der en vækst i antallet af lovovertrædelser fra før til efter registrering i PED, men også i lovovertrædelsernes grovhed.

Tabel 5.27. Tilvækst i kriminalitet fra før til efter registrering i PED.

	Hells Angels	HA's støt-tegrupper	AK81	Bandidos	B's støt-tegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
Straffelov i alt	56 %	8 %	119 %	66 %	23 %	27 %	24 %
Voldsforbrydelser	200 %	0 %	100 %	55 %	140 %	96 %	29 %
Ejendomsforbr.	-60 %	0 %	136 %	47 %	18 %	-19 %	9 %
Andre forbrydelser	400 %	-	133 %	180 %	-67 %	190 %	62 %
Færdselslov i alt	50 %	29 %	-13 %	130 %	26 %	23 %	-9 %
Andre særlove i alt	120 %	60 %	54 %	0 %	79 %	59 %	15 %
Alle lovovertræd.	70 %	31 %	49 %	70 %	40 %	36 %	12 %
<i>Antal personer</i>	31	38	65	73	41	127	78
<i>Antal lovovertrædelser før PED</i>	57	39	135	128	68	282	196

Tabel 5.26 oplyser om ændringer i kriminalitetsfrekvens og -art for de enkelte grupperinger. Antallet af lovovertrædelser er relativt ringe, når der underopdeles på grupperne, jf. sidste række i tabellen, der oplyser om det totale antal lovovertrædelser, som gruppen er blevet dømt for i de to år forud

³⁶ Såfremt der er angivet både et strafmaksimum for sager, der ligger inden for et normalområde, og for særligt alvorlige eller grove tilfælde, er det førstnævnte strafmaksimum, der er anvendt.

for PED-registreringen. Det er i forhold til dette antal, den procentuelle vækst eller mindsning er beregnet.

Udviklingen fra før til efter registreringen i PED varierer en del mellem grupperne. Det er især i de tre rockergrupper, Hells Angels, Bandidos og AK81 – der har haft en stor tilvækst i antallet af lovovertrædelser. Denne tilvækst angår ikke alene færdselsloven og andre særlove, men også straffeloven, og især for gruppen AK81 er der en stor tilvækst i straffelovsovertrædelser.

For de to bandegrupperinger har udviklingen overordnet set været mindre markant, idet den procentuelle tilvækst i antal lovovertrædelser er under gennemsnittet, særligt for niveau 2 banderne. Tilsvarende gælder for Hells Angels støttegrupper.

De to bandegrupperinger er endvidere dem, der havde den største individuelle kriminalitetsfrekvens inden registreringen i PED, jf. tabel 5.28. Denne frekvens fortsætter altså med at øge, om end i et mere moderat tempo end for andre grupper. For gruppen Hells Angels og Bandidos er der tale om en stigning på 70 pct. i den individuelle kriminalitetsfrekvens, mens især Hells Angels støttegrupper havde en lav individuel kriminalitetsfrekvens såvel før som efter registreringen i PED.

Tabel 5.28. Den individuelle kriminalitetsfrekvens i en toårig periode før og efter registrering i PED.

	Hells Angels	HA's støttegrupper	AK81	Bandidos	B's støttegrupper	Niveau 1 bander	Niveau 2 bander
<i>Antal lovovertrædelser pr. person før PED</i>	1,8	1,0	2,1	1,8	1,7	2,2	2,5
<i>Antal lovovertrædelser pr. person efter PED</i>	3,1	1,3	3,1	3,0	2,3	3,0	2,8

5.18. Opsummering vedrørende rocker/bandegrupperinger

Sammenligningen mellem de syv grupperinger, som politiet har udpeget, viser en række forskelle mellem grupperne, men det er vanskeligt at finde et klart mønster i disse forskelle mellem alle syv grupper. For enkelte af grupperne kan der ses lidt mere markante eller sammenhængende karakteristika, således for Hells Angels' støttegrupper, hvis medlemmerne er relativt gamle, og hvor mange har en erhvervsuddannelse, er i arbejde og har en forholdsvis høj indkomst. Vurderet i forhold til alene de øvrige rockerrelaterede grupper er det endvidere en gruppe med forholdsvis stor familiemæssig stabilitet under opvæksten. Umiddelbart er der altså tegn på en mere etableret gruppe personer med færre problemer under opvæksten. Det er desuden den gruppe, der har den laveste kriminalitetsfrekvens, jf. også den følgende netværksanalyse. Det skal dog stærkt understreges, at de sociale forskelle ofte er små, og at det kræver, at der gennemføres statistiske analyser for med sikker-

hed at kunne vide, om disse forskelle må betragtes som reelle. Sådanne analyser har ikke været mulige at gennemføre inden for projektets tidsramme.

Det, der fremtræder som tydeligere forskelle i ovenstående sammenligning, er forskellene mellem på den ene side de fem rockerrelaterede grupper og på den anden side de to bandegrupperinger. Ikke mindst de to bandegrupperinger ligner på de fleste områder hinanden ganske meget og adskiller sig desuden på flere variabler tydeligt fra de fem rockerrelaterede grupper.

Blandt de to bandegrupperinger er der således markant flere personer med fremmed etnisk, ikke-vestlig baggrund, mens de rockerrelaterede grupper primært består af personer af dansk oprindelse. Bandegrupperingerne er videre karakteriseret ved at have en mere stabil familiebaggrund end de rockerrelaterede og ved hyppigere at have forældre uden erhvervsuddannelse og uden beskæftigelse. En noget større andel af de rockerrelaterede personers forældre er i arbejde. Disse forskelle afspejler sig i forskelle i familiens – herunder især faderens – indkomst. Ud over etnicitet er den mest markante forskel mellem disse grupperinger boligforholdene såvel under opvæksten som senere i livet, idet hovedparten af personerne i de rockerrelaterede grupper både under opvæksten og senere bor i enfamilieboliger, mens langt de fleste i de to bandegrupperinger bor og har boet i flerfamilieboliger. Parallelt hermed ses der også meget store forskelle mellem grupperingerne med hensyn til boligens ejerforhold.

Disse forskelle kan ikke umiddelbart tolkes således, at det er andre risikofaktorer, der gør sig gældende for de rockerrelaterede grupper end for de to bandegrupperinger. Forskellene afspejler således antagelig nogle forskelle mellem de befolkningsgrupper, som henholdsvis de rockerrelaterede og bandegrupperingerne rekrutteres fra. Her tænkes først og fremmest på, at langt de fleste i de rockerrelaterede grupper er af dansk afstamning, mens det store flertal i de to bandegrupperinger er indvandrere eller efterkommere efter indvandrere fra primært ikke-vestlige lande. Det er befolkningsgrupper, hvis levevilkår er forskellige.³⁷

Med henblik på at vurdere, om særlige eller forskellige risikofaktorer gør sig gældende for de grupper, er det nødvendigt at gennemføre en sammenligning, som det er gjort i det tidligere, idet denne sammenligning skal gennemføres med henholdsvis den del af kontrolgruppen, der matcher de rockerrelaterede personer, og den del, der matcher de to bandegrupperinger. Det er endvidere nødvendigt at foretage statistiske analyser for at kunne bekræfte eventuelle forskelle.

Af tidsmæssige årsager har det ikke været muligt at inkludere disse analyser i rapporten.

³⁷ Se Danmarks Statistik: *Indvandrere i Danmark 2008*. København 2008.

6. REGRESSIONSANALYSER

Som påpeget under opsummeringen i kapitel 3 og 4, så er der nogle forskelle mellem de rocker/banderegistrerede og den kriminelle kontrolgruppe. De forskelle, der dér blev omtalt, viser alene, om de enkelte variabler differentierer mellem de to grupper. For med sikkerhed at kunne sige, om en variabel må formodes reelt at skelne mellem grupperne, er det imidlertid nødvendigt at gennemføre mere avancerede statistiske analyser, hvor alle øvrige variabler holdes konstant, når betydningen af den enkelte måles og analyseres. Dermed sikrer man sig, at det ikke er påvirkningen fra andre variabler, der fremkalder en tilsyneladende sammenhæng.

Det er logistiske regressionsanalyser, der anvendes i denne sammenhæng. De skal alene anvendes til at belyse forskelle mellem de rocker/banderegistrerede og den kriminelle kontrolgruppe, da det som tidligere påpeget, er forskellen mellem disse to grupper, der er af interesse.

Resultatet af analyserne er repræsenteret ved model 1 og 2. Forskellen mellem de to modeller er, at model 1 som udgangspunkt har omfattet både de nævnte opvækstvariabler og variabler vedrørende personens voksne liv, mens model 2 alene har inkluderet sidstnævnte variabler, altså typisk de variabler, der er omtalt i kapitel 4. Det er en åbenlys fordel at inkludere opvækstvariabler, idet det giver mulighed for at vurdere, om disse har en betydning for rekruttering til rocker/bandemiljøet. Ulempen er, at der indgår et mindre antal personer i denne model, da der for mange af personerne ikke foreligger oplysninger om en eller flere af de nævnte opvækstforhold, og da den statistiske analyse kræver, at samtlige inkluderede personer skal have oplysninger om samtlige inkluderede variabler.³⁸ Mens det i model 1 således er antallet af informationer om de enkelte personer, der er prioriteret, er det antallet af personer, der er prioriteret i model 2.

I startmodellerne til model 1 og 2 er der indgået henholdsvis 30 og 19 variabler.³⁹ Dvs. at det undersøges, om disse henholdsvis 30 og 19 forskellige typer af oplysninger om personen differentierer mellem de rocker/banderegistrerede og den kriminelle kontrolgruppe. Model 1 er baseret på 5.225 personer, hvoraf 398 er rocker/banderegistrerede, og de resterende 4.857 udgør den kriminelle kon-

³⁸ Der er en række grunde til, at der mangler oplysninger. For det første er det en begrænset periode, registrene i Danmarks Statistik dækker. Hvis der eksempelvis ønskes oplysninger om en person ved dennes 15. år, skal personen typisk ikke være født tidligere end 1965, da mange af registrene er oprettet i 1980. For det andet kan personer være indvandret til landet efter det tidspunkt, som de ønskede oplysninger angår. Endelig kan registrene være mangelfulde, enten fordi oplysningerne ikke er indhentet for den enkelte person eller på grund af fejl ved opbevaring af oplysningerne.

³⁹ En logistisk regressionsanalyse foregår blandt andet ved modelsøgning. Modelsøgningerne er sket ved at inkludere alle de tilgængelige og teoretisk relevante variabler i det, der kaldes startmodellen. Herefter er den mest insignifikante variabel blevet fjernet for hver regression ved en såkaldt baglæns modelsøgning. Når alle variabelernes p-værdi er lig med eller under 5 pct., er modelsøgningen fortsat ved en forlæns modelsøgning, hvor man forsøgsvis inkluderer de tidligere ekskluderede variabler én ad gangen i en regression for at se, om de fejlagtigt er blevet ekskluderet. I de to modelsøgninger har det dog ikke været tilfældet. Den resulterende model kaldes en 'slutmodel' eller en 'endelig model'.

trolgruppe. Model 2 angår 6.783 personer, af hvilke 573 er rocker/banderegistrerede, mens de tilbageværende 6.210 indgår i den kriminelle kontrolgruppe.

Både den endelige model 1 og 2 indeholder fem variabler. Dvs. at de henholdsvis 30 og 19 variabler er reduceret betydeligt, da analyserne viser, at de ikke skelner mellem de rocker/banderegistrerede og den kriminelle kontrolgruppe.

Til at afgøre, om en variabel skal inkluderes i modellen eller ej, beregnes variabelens signifikansniveau, også kaldet p-værdien. Hvis p-værdien er lig med eller under 5 pct. er sammenhængen statistisk signifikant. På det niveau er der således med 95 pct. sandsynlighed tale om en ikke tilfældig sammenhæng.

Når det drejer sig om, hvilken retning sammenhæng har, anvendes variablernes odds ratio værdi i modellerne. Hvis odds ratio værdien er lig 1, så hverken øges eller mindskes sandsynligheden for at være rocker/banderegistreret. Hvis den derimod er over 1, er der tale om en øget sandsynlighed for at blive rocker/banderegistreret. Hvis den er under 1, er det udtryk for, at den pågældende sammenhæng er forbundet med en mindsket sandsynlighed. Hvis odds ratio værdien er enten 0,5 eller 2, betyder det, at sandsynligheden for at blive rocker/banderegistreret er henholdsvis halveret eller fordoblet.

Størstedelen af variablerne i de to modeller betegnes som 'nominale' til forskel fra at være eksempelvis skala variabler. En nominal variabel har to eller flere kategorier. Hvis det for eksempel er en variabel vedrørende arbejdsstilling, kunne den have følgende kategorier: 'I arbejde eller under uddannelse', 'Arbejdsløs' og 'Udenfor arbejdsmarkedet'. Det er ikke muligt umiddelbart at rangordne disse tre kategorier, som det for eksempel ville være med en skala variabel over alder, der går fra 0 år og frem. Det har den konsekvens, at alle den nominale variabels kategorier på nær én beregnes i forhold til en referencekategori, der er den resterende kategori. Det har ingen betydning for p-værdien, hvilken kategori der vælges som referencekategori, men det har betydning for odds ratio værdien. Et eksempel kunne være den tidligere nævnte variabel, hvor dens referencekategori er 'I arbejde eller under uddannelse'. Kategorierne 'Arbejdsløs' og 'Udenfor arbejdsmarkedet' sættes altså i forhold til referencekategorien i udregningen af odds ratio værdien. Odds ratio værdien for variabelens kategorier skal således fortolkes i forhold til, hvad referencekategorien dækker over. Desuden er referencekategorien per definition associeret med odds ratio værdien 1, så det interessante er, hvilken odds ratio værdi de øvrige kategorier er forbundet med.

Variablernes signifikansniveau er udregnet ved hjælp af en såkaldt Wald signifikanstest. Modelsøgningen er foregået først baglæns og herefter forlæns med de ekskluderede variabler fra den del af modelsøgningen, der var baglæns. Det skal tilføjes, at en modelkontrol af både model 1 og 2 ved en Likelihood-ratio test, en Hosmer & Lemeshow test og en residualanalyse ikke giver anledning til

bekymring. Bilag 1 og 2 viser en oversigt over samtlige variabler og deres kategorier for henholdsvis model 1 og 2.

6.1. Model 1

Tabel 6.1, der viser model 1, består af fem nominale variabler. Visse variabler og kategorier indgår imidlertid ikke i tabellen, men dog i den samlede model. Det gælder konstanten samt variablerne 'Alder på indekstidspunktet i år' og 'Samlet ubetinget straffelængde i år før indekstidspunktet'. Desuden er én kategori fra hver af variablerne 'Kriminel far', 'Indlæggelse som følge af trafikulykke' og 'Boligart' ekskluderet af tabellen, men indgår i modellen. De er medtaget i bilag 3.

Konstanten er uinteressant, da den per definition er ens for både de rocker/banderegistrerede og den kriminelle kontrolgruppe. Variablerne 'Alder på indekstidspunktet i år' og 'Samlet ubetinget straffelængde i år før indekstidspunktet' er ekskluderet, da de er matchvariabler. At de er med i modellen skyldes, at modellen korrigerer for den skævvridning, der er opstået som følge af, at personer med manglende oplysninger udgår af analysen. Men i og med, at de ikke er tilfældigt udvalgt, men matchet, kan de ikke anvendes i fortolkningen af resultaterne. Af den grund kaldes sådanne variabler for 'kontrolvariabler'. Én kategori fra de tre nævnte variabler er blevet fjernet, fordi de er irrelevante i forhold til at forklare, hvorfor personer bliver bande/rockerregistreret. Kategorierne dækker over personer, der er indvandret til landet efter det tidspunkt, hvor oplysningerne er indhentet. For variabelen 'Kriminel far' gælder den fjernede kategori desuden personer, hvor en biologisk far ikke er registreret. De er inkluderet som en kategori i stedet for at ekskludere de pågældende personer fra regressionen, hvilket var alternativet.

En række af variablerne i model 1 angår ikke personen selv, men er oplysninger om dennes biologiske forældre eller forsørger. I de fleste tilfælde gælder oplysningerne personens biologiske forældre, men i to tilfælde er der tale om personens mandlige forsørger ved dennes 15. år. Det drejer sig om variablerne 'Den mandlige forsørgers stilling ved personens 15. år' og 'Den mandlige forsørgers personindkomst i personens 15. år'. I de tilfælde, hvor der ikke har været en mandlig forsørger er den kvindelige forsørgers tilsvarende oplysninger anvendt.

Tabellen over modellen består af fem kolonner. Første kolonne viser variabelens navn. Anden kolonne viser variabelens forømtalte signifikansniveau. Den tredje kolonne viser, hvor meget den pågældende variabels kategori er associeret med at være rocker/banderegistreret frem for at være del af den kriminelle kontrolgruppe. Den værdi er beregnet i form af den førnævnte odds ratio. Kolonne fire og fem i tabellen skal aflæses sammen. Intervallet mellem de to værdier udtrykker usikkerheden

i beregningen af odds ratio værdien. Jo større interval, jo højere usikkerhed. Typisk er p-værdien i kolonne to høj, altså langt fra de 5 pct., hvis intervallet er meget bredt.⁴⁰

Tabel 6.1. Model 1; N=5.225

	Sig.	Exp(B)	95 pct. konfidensinterval for Exp(B)	
			Nedre	Øvre
Stilling: Lønmodtager på grundniveau og anden lønmodtager	0,002	1		
Lønmodtager på mellem- og topniveau samt selvstændige	0,864	1,057	0,559	2,001
Arbejdsløse og personer udenfor arbejdsstyrken	0,000	1,589	1,256	2,009
Personer under uddannelse	0,128	1,329	0,921	1,917
Kriminel far: Nej	0,002	1		
Ja	0,013	0,723	0,559	0,935
Psykiatrisk behandling: Nej	0,003	1		
Ja	0,003	0,560	0,384	0,818
Skadestuebehandling som følge af trafikulykke: Nej	0,001	1		
Ja	0,000	1,614	1,253	2,080
Boligart ved 15 års alderen: Énfamiliebolig	0,000	1		
Ikke-énfamiliebolig	0,000	1,621	1,298	2,025

Den første variabel i modellen vedrører personens stilling i året før indekåret. I dette tilfælde er 'Lønmodtager på grundniveau og anden lønmodtager' valgt som referencekategori, hvorfor den nævnes før de andre kategorier. I modellen har lovovertrædere, som er lønmodtagere på mellem- og topniveau samt selvstændige, en smule forhøjet risiko for at blive rocker/banderekrutteret frem for kriminel uden for disse grupper. Helt præcist er der ifølge modellen en odds ratio værdi på 1,057 for denne kategori. Det resultat skal dog ses i lyset af en p-værdi på 86,4 pct., der ikke er i nærheden af de 5 pct. Når kategorien alligevel er medtaget, skyldes det, at variabelen som helhed har en p-værdi på 0,2 pct. Kategoriens høje p-værdi er også afspejlet i det brede interval i kolonne fire og fem. Resultatet er således ikke sikkert. Mere interessant er det, at arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken er associeret med en odds ratio værdi på 1,589 og en p-værdi på under 0,0 pct. Dette resultat må derfor anses for at være meget sikkert. Det betyder, at kriminelle, der er arbejdsløse eller i øvrigt uden for arbejdsstyrken, har en forhøjet risiko for at blive rocker/banderekrutteret frem for at være uden for sådanne grupperinger. Lovovertrædere, der er under uddannelse, har tilsyneladende også en forhøjet risiko for at blive rocker/banderekrutteret. Dette resultat er dog, ligesom det er tilfældet med lønmodtager på mellem- og topniveau samt selvstændige, insignifikant og således usikkert.

For de resterende variablers vedkommende gør det sig gældende, at de alle er forbundet med en p-værdi et godt stykke under 5 pct.

⁴⁰ Parameter estimatet B og standardfejlen fremgår af bilag 3.

Variablen 'Kriminel far' dækker over, hvorvidt den biologiske far er blevet registreret for en lovovertrædelse fra og med personens fødsel til og med dennes 15. år. Modellen viser, at en far registreret for kriminalitet er associeret med en odds ratio værdi på 0,723, hvilket betyder, at de lovovertrædere, der har en far, der er registreret for kriminalitet under barnets opvækst, har en mindsket sandsynlighed for at blive rocker/banderekrutteret.

Den næste variabel angår spørgsmålet om, hvorvidt lovovertræderen har været i psykiatrisk behandling inden for en periode på fem år før indeksåret. Hvis det er tilfældet, har personen også en mindsket sandsynlighed for at blive rocker/banderekrutteret.

Hvis lovovertræderen inden for de seneste fem år derimod har været på en skadestue som følge af en trafikulykke, er dette forbundet med en forhøjet sandsynlighed for at blive rocker/banderekrutteret.

Endelig viser modellen, at lovovertrædere, der ved det 15. år boede i en ikke-énfamiliebolig frem for en énfamiliebolig, har man en forhøjet sandsynlighed for senere at blive rocker/banderekrutteret. Kategorien 'Ikke-énfamiliebolig' består primært af etageboliger, men også af institutioner og personer, hvis art af bolig er ukendt. Kategorien 'Énfamiliebolig' består derimod af huse og rækkehuse.

I løbet af modelsøgningen for model 1 er en række variabler blevet ekskluderet. De er primært blevet ekskluderet, fordi de var insignifikante. Der er dog én undtagelse. Variablen 'Dominerende sociale ydelse' blev ekskluderet, da den var uacceptabelt højt korreleret med variablen 'Alder på indekstidspunktet i år' og ændrede p-værdi dramatisk, når 'Alder på indekstidspunktet i år' forsøgsvis blev fjernet fra modellen. Bilag 4 viser en oversigt over de ekskluderede variabler.

De ekskluderede variabler repræsenterer en række forhold, som har vist sig ikke at have nogen signifikant sammenhæng med sandsynligheden for at blive rocker/banderegistreret frem for at være del af den kriminelle kontrolgruppe.

6.2. Model 2

Model 2 ligner model 1 på en række punkter. Tre af variablerne fra model 1 går igen i model 2. Det drejer sig om 'Stilling,' 'Psykiatrisk behandling' og 'Indlæggelse som følge af trafikulykker'. Variabler, der vedrører personens barndom, indgår som nævnt ikke i startmodellen. Til forskel fra model 1 indeholder model 2 variablerne 'Højeste fuldførte uddannelse' og 'Moderens alder ved fødslen'. 'Moderens alder ved fødslen' kan siges at være en opvækstvariabel, men er ikke ekskluderet fra model 2, da variabelens oplysninger stammer fra et register, der løbende bliver opdateret.

Ligesom ved model 1 er konstanten og variablerne 'Alder på indekstidspunktet i år' samt 'Samlet ubetinget straffelængde i år før indekstidspunktet' ikke i tabel 6.2, men de er med i modellen.⁴¹ De resterende variabler er nominale variabler.

Tabel 6.2: Model 2; N=6.783.

	Sig.	Exp(B)	95 pct. konfidensinterval for Exp(B)	
			Nedre	Ovre
Stilling: Lønmodtager på grundniveau	0,000	1		
Lønmodtager på mellem- og topniveau samt selvstændige	0,795	1,066	0,658	1,725
Anden lønmodtager	0,131	1,239	0,938	1,636
Arbejdsløs	0,000	1,924	1,348	2,746
Personer under uddannelse	0,005	1,702	1,173	2,469
Udenfor arbejdsstyrken	0,000	1,753	1,361	2,258
Højeste fuldførte uddannelse: Grundskole	0,000	1		
Gymnasial og videregående uddannelse	0,021	0,465	0,243	0,890
Erhvervsfaglig uddannelse	0,002	1,496	1,154	1,940
Psykiatrisk behandling: Nej	0,000	1		
Ja	0,000	0,462	0,341	0,626
Indlæggelse som følge af trafikulykke: Nej	0,001	1		
Ja	0,001	1,459	1,171	1,817
Moderens alder ved fødslen: 18 år og derunder	0,003	1		
19 – 22 år	0,070	0,718	0,502	1,028
23 – 26 år	0,005	0,594	0,414	0,851
27 – 30 år	0,001	0,526	0,359	0,769
31 år og derover	0,002	0,539	0,365	0,796

Variablerne 'Stilling' og 'Højeste fuldførte uddannelse' er kategoriseret anderledes i model 2 end i model 1. Det skyldes, at model 2 omfatter flere personer, hvorfor det ikke er nødvendigt at samle underkategorier.

Variablen 'Stilling' har to insignifikante og tre signifikante kategorier ud over referencekategorien 'Lønmodtager på grundniveau'. Kategorierne 'Lønmodtager på mellem- og topniveau samt selvstændige' og 'Anden lønmodtager' er insignifikante. Lovovertrædere, der er arbejdsløse eller uden for arbejdsstyrken i øvrigt, er her adskilte kategorier, men begge kategorier er associeret med en stærkt forhøjet risiko for at blive rocker/banderekrutteret ligesom i model 1. Endelig ses også, at lovovertrædere, der er under uddannelse, har en forhøjet risiko for at blive rocker/banderekrutteret. I

⁴¹ Ligesom i tabel 6.1 fremgår kun signifikansniveauet, odds ratio værdien og konfidensintervallet for odds ratio værdien for model 2 i tabel 6.2. Parameter estimatet B og standardfejlen fremgår af bilag 5.

model 1 var denne kategori insignifikant, men den er signifikant i model 2. Dette resultat bør dog ses i forhold til det følgende.

Variablen 'Højeste fuldførte uddannelse' var i modelsøgningen for model 1 en binær variabel med kategorierne 'Grundskole' og 'Højere end grundskole'. Variablen har i model 2 tre kategorier 'Grundskole', 'Gymnasial uddannelse og videregående uddannelse' og 'Erhvervsfaglig uddannelse' og er her signifikant. Det viser sig, at lovovertrædere med en gymnasial uddannelse eller en videregående uddannelse som højeste fuldførte uddannelse har en mindsket sandsynlighed for at blive rocker/banderekrutteret. I denne sammenhæng er det vigtigt at huske på, at der allerede er kontrolleret for aldersforskelle. Så effekten kan ikke forklares med forskelle mellem de to gruppers alder. Desuden viser det sig, at lovovertrædere med en erhvervsfaglig uddannelse som højeste fuldførte uddannelse har en forhøjet sandsynlighed for at blive rocker/banderekrutteret.

Når det i det tidligere er vist, at der er en forhøjet risiko for lovovertrædere at blive medlem af en rocker/bandegruppe, hvis de er under uddannelse, så tyder disse resultater altså på, at der ikke er tale om en videregående uddannelse, men snarere om en erhvervsfaglig uddannelse.

Variableerne 'Psykiatrisk behandling' og 'Indlæggelse som følge af trafikulykker' behøver ikke yderligere kommentarer i forhold til fortolkningen af model 1, da der ikke er nævneværdig forskel på, hvordan de optræder i model 1 og 2.

En forskel fra model 1 er, at model 2 indeholder variabelen 'Moderens alder ved fødslen'. Alderskategorierne over 18 år er forbundet med en mindsket sandsynlighed for at blive rocker/banderegistreret. Dvs. en forhøjet risiko for at blive rocker/banderekrutteret, hvis moderen er meget ung ved fødslen. Faktisk falder sandsynligheden for at blive rocker/banderekrutteret med moderens alder ved fødslen indtil den sidste kategori, hvor den stiger en smule, men fortsat er væsentlig reduceret i forhold til en moder på 18 år eller derunder.

Ligesom ved modelsøgningen for model 1 er der ved modelsøgningen for model 2 blevet ekskluderet en række variabler. Variableerne er primært blevet ekskluderet på grund af insignifikans. Undtagelserne er variableerne 'Dominerende sociale ydelse' og 'Oprindelsesland grupperet', der var uacceptabelt højt korreleret med henholdsvis 'Alder på indekstidspunktet i år' og 'Personens alder ved indvandring til Danmark'. Bilag 6 viser en oversigt over de ekskluderede variabler.

7. NETVÆRKSANALYSER

Dette kapitel omhandler rocker/bandemedlemmernes sigtelser og netværk i form af kriminelle relationer. Herigennem gives et billede af, hvorvidt og i hvilket omfang rocker/banderegistrerede er forbundne via kriminelle handlinger med andre medlemmer fra samme gruppe, med medlemmer fra andre grupper eller med personer, der ikke selv er registrerede som rocker/bandemedlem. Mens førstnævnte analyse – netværket af medsigtede internt i rocker/bandegrupperne – foregår på individniveau, foretages de øvrige analyser på gruppeniveau. I førstnævnte tilfælde betyder det, at netværkets forbindelsespunkter i figurerne består af *personer*, mens det drejer sig om *grupper* ved analyserne af eksterne kriminelle relationer. En analyse af kriminelle netværk blandt unge, heriblandt banderegistrerede unge, i København, der er foretaget af Jerzy Sarnecki, er anderledes opbygget.⁴² Denne inkluderer en netværksanalyse foretaget på individniveau, hvor personernes respektive bandetilhørsforhold er illustreret i form af forskellige symboler. Dette er fravalgt her, da det omfattende antal personer og tilhørende relationer til medsigtede personer, som nærværende analyse er baseret på, resulterer i meget uoverskuelige netværksstrukturer, som er vanskelige at anvende og ikke er fundet velegnede til formålet.

Netværkets struktur vil naturligvis variere alt efter, hvor lang en tidsperiode det studeres over, idet en lang periode vil inkludere flere sigtelser end en kort periode. Nedenfor indgår analyser af de kriminelle netværk inden for tre forskellige perioder; henholdsvis I) de seneste 10 år, II) perioden efter, at rocker/bande-medlemmerne hver især er blevet registreret i PED, samt III) perioden fra 4. kvartal 2008, hvor alle grupper ifølge registreringerne i PED er etableret. Med henblik på sammenligning ville perioden efter, at alle personer er registreret i PED være fordelagtig, men eftersom dette ville afgrænse undersøgelsesperioden til ét år, er det i stedet valgt at se på perioden efter, alle grupperne er etableret. Denne periode indeholder fortsat personer, der ikke har været registreret i PED i hele perioden, hvilket betyder, at oplysninger om sigtelser ikke angår en ensartet periode for alle medlemmerne. Den tidsmæssige variation er dog meget mindre end den er ved den undersøgelsesperiode, der påbegyndes ved de enkelte medlemmers registreringsdato.

7.1. Karakteristik af rocker/bandegrupperne

Såvel antallet af medlemmer i rocker/bandegrupperne samt gruppens eksistensperiode vil have betydning for netværkets størrelse og struktur, da dette er baseret på sigtelser, ligesom medlemmernes alder og medlemsperiode også kan influere.

Af tabel 7.1 ses, at AK81, Bandidos og Hells Angels samt deres støttegrupper antalsmæssigt set hører til de største grupperinger. Aldersmæssigt hører medlemmer af Hells Angels, Hells Angels'

⁴² Jerzy Sarnecki: "Delinquent Networks: Youth Co-Offending", i H.J. Schneider (ed.): *Particular Problems of Criminology / Besondere Probleme der Kriminologie*. De Gruyter Recht, Berlin, New York, 2009, s. 995-1024.

støttegrupper, Bandidos og Den Internationale Klub til blandt de ældste, og med undtagelse af Hells Angels' støttegrupper er det også dem, der i gennemsnit har været medlemmer i længst tid.

Tabel 7.1. Antal medlemmer, gruppens eksistensperiode, medlemmernes alder og medlemsperiode fordelt efter rocker/ bandegruppe.⁴³

	Antal medlemmer	Tidspunkt for første medlemsreg. i PED	Alder ved registrering i PED (gn.snit)	Aktuel alder⁴⁴ (gn.snit)	Medlemsperiode⁴⁵ (gn.snit)
Hells Angels	139	3. kvartal 2001	32	40	7,6 år
HA's støttegrupper	184	3. kvartal 2001	37	40	3,6 år
AK81	127	4. kvartal 2007	23	26	2,2 år
Bandidos	208	3. kvartal 2001	30	36	5,9 år
Bandidos' støttegrupper	95	3. kvartal 2001	24	27	3,0 år
Black Cobra	70	3. kvartal 2001	21	26	5,1 år
Bloodz	23	3. kvartal 2001	22	26	3,9 år
Blågaards Plads	26	3. kvartal 2001	25	30	4,8 år
Den Internationale Klub	22	3. kvartal 2001	31	38	6,4 år
Sjælørgruppen	44	2. kvartal 2002	20	23	2,6 år
Ishøjgruppen	21	2. kvartal 2005	25	28	2,8 år
Mjølnerparken	32	3. kvartal 2004	21	23	1,9 år
Trillegård	23	4. kvartal 2008	24	26	1,8 år
Taastrupgaardsvej	20	3. kvartal 2001	23	25	2,4 år
Værebroggruppen	22	3. kvartal 2001	24	26	2,5 år
I alt	1.056		29	33	4,3 år

For hovedparten af grupperne gælder, at de første medlemmer er registreret i 2001, mens enkelte grupper, herunder især Trillegård, Ishøjgruppen og Mjølnerparken, er af nyere dato. Som omtalt i kapitel 2, er der en stor gruppe personer, der i forbindelse med en ændring af registret i 2001, alle har fået samme registreringsdato, da den oprindelige dato fra det tidligere register ikke har kunnet overføres. Det er derfor, at mange af grupperne står med en første registreringsdato i 3. kvartal 2001. Her er der altså ikke tale om en reel indikator for gruppernes eksistensperiode, idet flere af de pågældende rocker/bandegrupper var etableret forinden. Dette er illustreret i figur 7.1, som viser, at

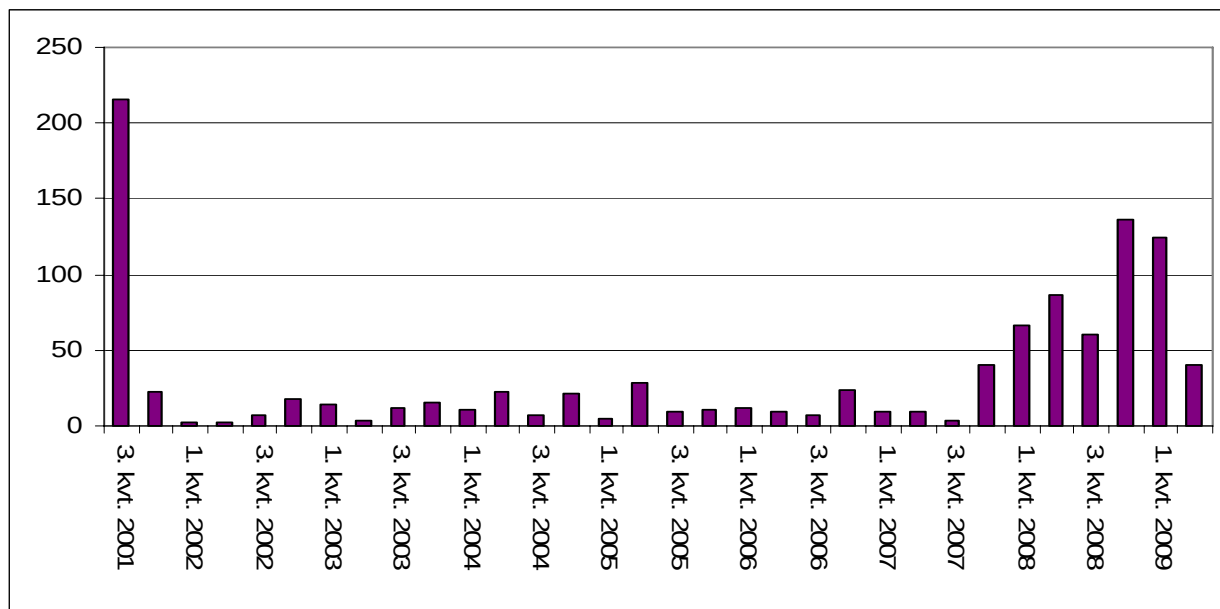
⁴³ Tidspunktet for første medlemsregistrering i PED er for gruppen AK81 angivet til 4. kvartal 2007, som er tidspunktet for gruppens opståen. Fire medlemmer af AK81 indgår i PED med en tidligere registreringsdato, hvilket skyldes, at disse personer tidligere har været tilknyttet en anden gruppering, som også er registreret i PED. Registreringsdatoen angår således første registrering i PED og ikke datoen for medlemskab af nuværende gruppe. Oplysninger om eventuelle gruppeskift fremgår ikke af PED. I det følgende indgår alle personer i beregningerne med den oplyste registreringsdato. Ifølge oplysninger fra Rigspolitiet er det meget få personer, der skifter gruppe, hvorfor det ikke vil influere på resultaterne. Gruppeskift vil endvidere typisk være mellem grupperinger, der i forvejen er forbundne, fx som støttegruppe.

⁴⁴ Beregnet på tidspunktet for dataudtrækket (juli 2010).

⁴⁵ Beregnet frem til tidspunktet for dataudtrækket (juli 2010). Denne gennemsnitlige registreringsperiode er beregnet ud fra registreringsdatoerne i PED. Som tidligere nævnt afspejler en del af datoerne her ikke den reelle dato for rocker/bandetilknytningen, men er registreret på et senere tidspunkt. Dette gør registreringsperioderne kortere end de i virkeligheden er.

hver femte af rocker/banderegistreredes medlemsdato angår 3. kvartal 2001. Også i 2008 er en stor del – svarende til hver tredje – af rocker/bandemedlemmerne blevet registreret.

Figur 7.1. Antal registreringer af rocker/bandemedlemmer siden 2001, opdelt efter kvartal.

7.2. Sigtelser og eksterne kriminelle relationer de seneste 10 år

Det følgende angår rocker/bandemedlemmernes sigtelser og relationer til medsigtede personer i en periode af 10 år inden, data fra Kriminalregisteret er modtaget, og omfatter dermed også tid inden, personerne blev registreret i PED. De 10 år er valgt, da data fra Kriminalregistret er fuldkomne i en sådan periode, mens visse afgørelser slettes efter 10 år.

Antallet af sigtelser fordelt efter personens rocker/bandetilknytning viser, at en tredjedel af alle sigtelserne angår medlemmer af Bandidos og AK81, jf. tabel 7.2. Medregnes sigtelser for Hells Angels og Black Cobras medlemmers, tæller de fire grupper tilsammen mere end halvdelen af rocker/bande-medlemmers sigtelser i perioden. Disse fire grupper har dog også et stort medlemsantal, som tilsammen udgør mere end halvdelen af samtlige registrerede. Der er derfor også set på det gennemsnitlige antal sigtelser pr. medlem i de forskellige grupper, jf. tredje kolonne i tabellen. Her ses, at medlemmerne af Mjølnerparken, Taastrupgaardsvejsgruppen og Bloodz har det største antal sigtelser i gennemsnit (henholdsvis 48, 45 og 44). Dette kan tænkes bl.a. at hænge sammen med, at medlemmerne i disse grupper er meget unge og dermed i en alder, hvor kriminalitetsfrekvensen er højst. Samtidig vil disse grupper formodentlig inkludere en del medlemmer, som i en del af den undersøgte periode har været under den kriminelle lavalder, hvilket burde få den modsatte effekt. Det bemærkes i øvrigt, at antallet af sigtelser pr. medlem i Hells Angels' støttegrupper er markant

lavere end i de øvrige grupper, ligesom Hells Angels' støttegrupper også omfatter en væsentlig større andel medlemmer uden sigtelser.

Tabel 7.2. Antal sigtelser i alt, antal sigtelser pr. medlem og andel medlemmer uden sigtelser i perioden 21.07.2000-21.07.2010 fordelt efter rocker/bandegruppe.

	Antal sigtelser i alt	Antal sigtelser pr. medlem	Andel medlemmer uden sigtelser (pct.)
Hells Angels	2811	20,2	6 %
HA's støttegrupper	1144	6,2	24 %
AK81	3535	27,8	1 %
Bandidos	4750	22,8	6 %
Bandidos' støttegrupper	1735	18,3	4 %
Black Cobra	2254	32,2	0 %
Bloodz	1015	44,1	0 %
Blågaards Plads	679	26,1	0 %
Den Internationale Klub	749	34,0	5 %
Sjælørgruppen	1115	25,3	2 %
Ishøjgruppen	618	29,4	0 %
Mjølnerparken	1536	48,0	0 %
Trillegård	877	38,1	0 %
Taastrupgaardsvej	908	45,4	5 %
Værebrogruppen	613	27,9	5 %
I alt	24.339	23,0	7 %

I samme periode er der 3.987 personer, der ikke selv er rocker/banderegistrerede, men som har været sigtet i en sag sammen med et eller flere medlemmer af rocker/bandemiljøet. Disse 3.987 personer har i alt 8.686 sigtelser, hvor en medsigtet er en person fra rocker/bandemiljøet.

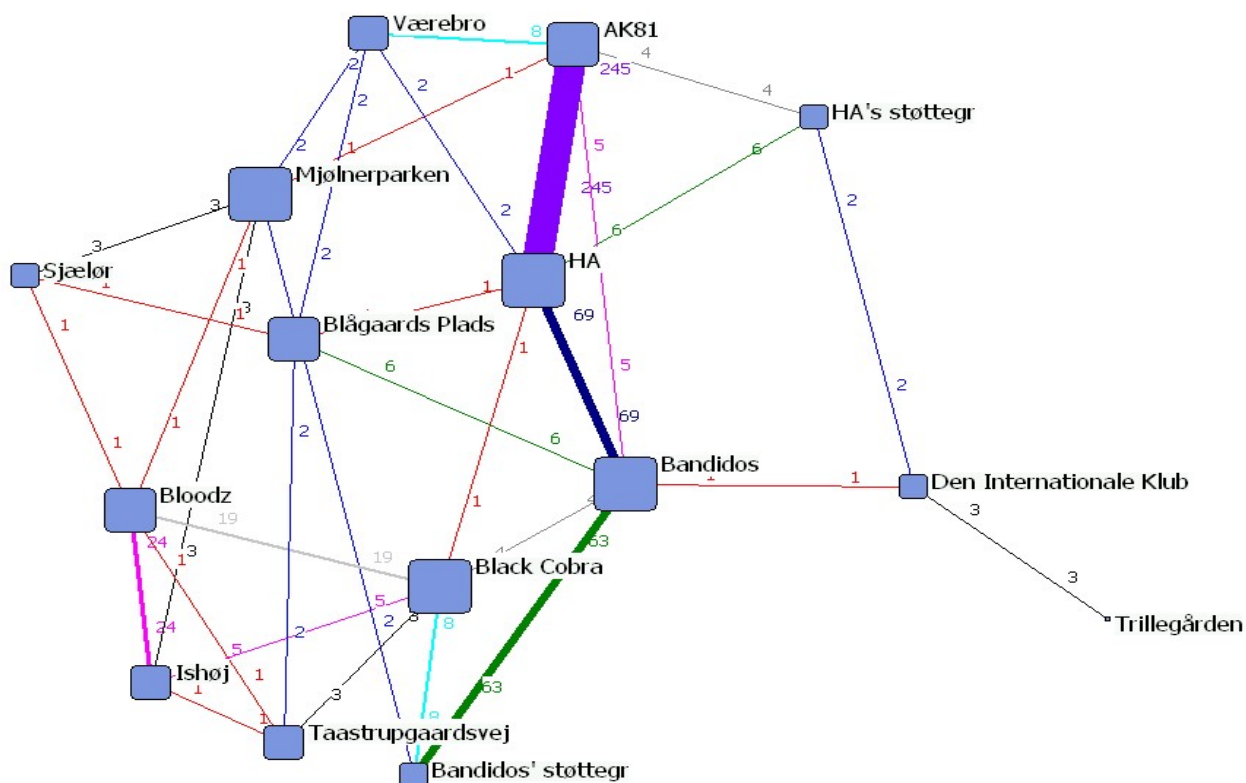
Som udgangspunkt for det følgende kan det dog være væsentligt at være opmærksom på, at der ikke er medsigtede i størstedelen af den kriminalitet, de rocker/banderegistrerede sigtes for. Det viser sig således, at 76 pct. af sagerne alene angår én person. I hver ottende af sagerne er to personer sigtet, og i 7 pct. er tre personer sigtet. De resterende 5 pct. omhandler sager med mere end tre sigtede personer. At der er så stor en andel sager med alene én sigtet, beror i nogen grad på, at knap hver femte sigtelse angår færdselsloven, som jo typisk er sager med kun én involveret. Men selv om der bortses fra færdselslovsovertrædelser, er det altså fortsat mere end halvdelen af alle sager, der alene har én sigtet.

Figur 7.2 viser, i hvilket omfang medlemmer af de pågældende rocker/bandegrupper har været sigtet i en fælles sag inden for de seneste 10 år. Forbindelseslinjernes tykkelse og farve angiver relationernes intensitet målt ved antallet af kriminelle relationer grupperne imellem. Det skal bemærkes, at antallet af forbindelser ikke svarer til antallet af sigtelser eller til antallet af medsigtede i en sag,

idet det drejer sig om forskellige tælleenheder. I de tilfælde, hvor medlemmer af en gruppe ikke har kriminelle forbindelser uden for egen gruppe, vil denne gruppe indgå som et punkt uden forbindelseslinjer i figuren. Er medlemmer fra to forskellige grupper sigtet i samme sag, vil grupperne være forbundet via én forbindelseslinje, som dermed er en tovejsrelation. Tilsvarende for tre grupper kan disse højst være forbundet via tre forbindelseslinjer, fire grupper kan maksimalt inkludere seks forbindelseslinjer osv. Hvis medlemmerne af de forskellige grupper er sigtede i flere fælles sager, øges forbindelseslinjens intensitet. I og med, at analyserne foregår på gruppeniveau, er det ikke muligt ud fra figurene at se, om en stærk forbindelse skyldes mange medsigtede i enkeltsager eller få personer, der er medsigtede i et stort antal sager.

I figuren varierer størrelsen af punkterne, hvilket er et udtryk for gruppernes position i netværket – jo mere central i netværket gruppen er, desto større punkt. Graden af centralitet afhænger af antallet af andre grupperinger, som gruppen er forbundet med.

Figur 7.2. Netværket af kriminelle forbindelser rocker/bandegrupperne imellem inden for de seneste 10 år.

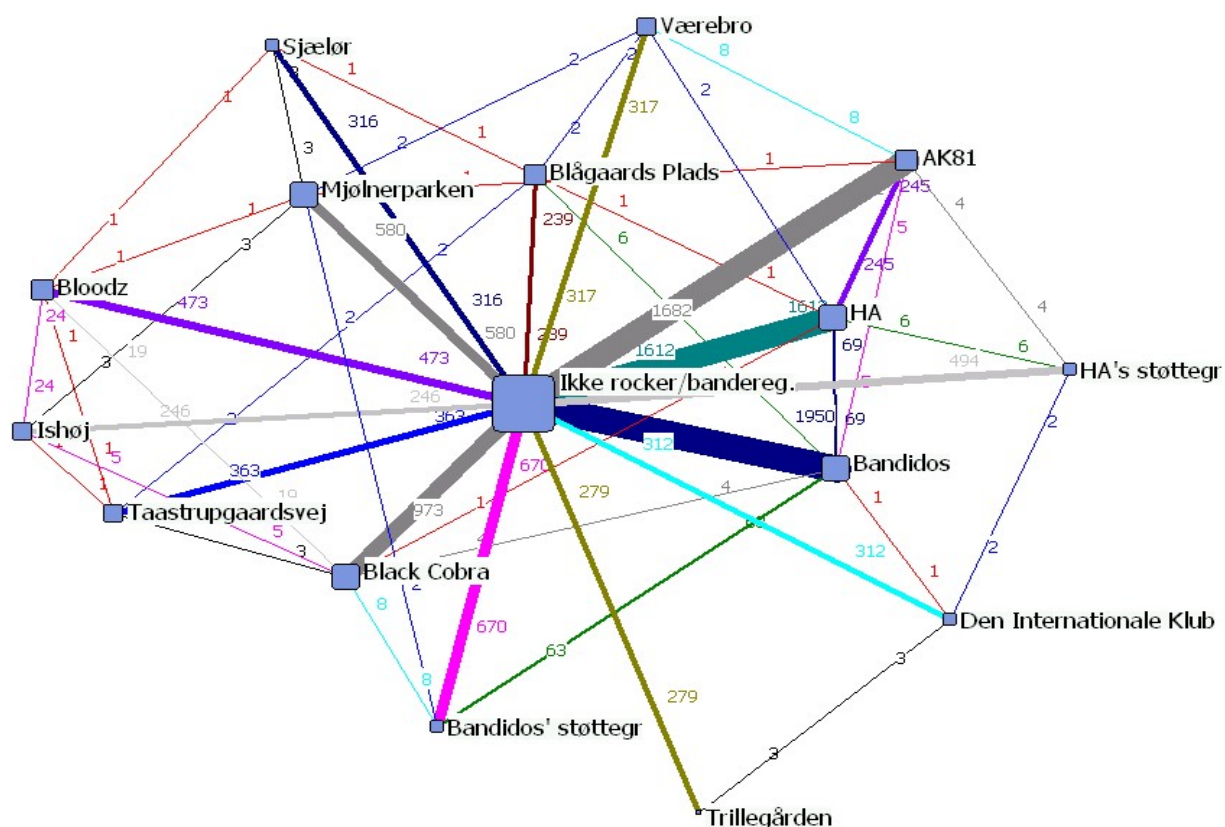

Det ses af figur 7.2, at alle rocker/bandegrupperne i større eller mindre omfang har kriminelle relationer til andre grupperinger, idet de alle er forbundet. Det skal dog understreges, at den afgrænsede tidsperiode også inkluderer tiden inden registrering af personernes nuværende gruppertilhørsforhold. De mest centrale grupper i netværket er Mjølnerparken, Hells Angels, Bandidos og Black Cobra,

som hver er forbundet med seks andre grupperinger. I alt er der i perioden 499 kriminelle forbindelser grupperne imellem, og det største antal relationer er mellem medlemmer af Hells Angels og AK81 (245 kriminelle forbindelser). Også Bandidos har mange relationer via medsigtede personer fra de øvrige rocker/bandegrupper, særligt til deres støttegruppe og Hells Angels. Generelt set er netværket dog karakteriseret ved få kriminelle forbindelser grupperne imellem.

Inkluderes også medsigtede personer, der ikke selv er registrerede medlemmer af en rocker/bandegruppe, ændres billede imidlertid markant.

Figur 7.3. Netværket af rocker/bandegruppernes eksterne kriminelle forbindelser inden for de seneste 10 år.

Samtlige rocker/bandegrupper har kriminelle relationer til personer uden for rocker/bandemiljøet, som derved bliver den mest centrale persongruppe i netværket. Det kan dog være værd at understrege, at det – selv om det her fremstilles som sådan – ikke drejer sig om en gruppe med nogen form for tilknytningsforhold til hinanden, men om en stor gruppe individer, der blot har det tilfælles, at de hver for sig er sigtet i mindst én sag, hvor også en eller flere personer fra en rocker/bandegruppe er sigtet. Der er altså ikke nødvendigvis noget, der binder personerne i denne gruppe sammen.

Forbindelseslinjernes styrke viser, at også antalsmæssigt involverer hovedparten af gruppernes eksterne kriminelle relationer personer uden for miljøet. Samlet set angår 10.506 af hele netværkets i alt 11.005 forbindelser – svarende til 95 pct. – personer, der ikke er registreret som tilknyttet rocker/bandemiljøet. Antallet af kriminelle relationer stiger således betragteligt, når ikke-rocker/banderegistrerede personer inkluderes i netværket. Særligt rockergrupperne Bandidos, AK81 og Hells Angels har meget stærke forbindelser til personer uden for miljøet (henholdsvis 1.950, 1.682 og 1.612 kriminelle relationer i perioden).

7.3. Sigtelser og eksterne kriminelle relationer efter registrering i PED

Det følgende omhandler rocker/bandemedlemmernes sigtelser og eksterne kriminelle relationer i perioden efter personernes individuelle medlemsregistreringsdato. Til forskel fra forrige afsnit inkluderes i denne netværksanalyse alene kriminelle relationer, der kan relateres til personens nuværende gruppetilknytning.

Tabel 7.3. Antal sigtelser i alt, antal sigtelser pr. medlem og andel medlemmer uden sigtelser i perioden efter medlemmernes individuelle registreringsdato fordelt efter gruppe.

	Antal sigtelser i alt	Antal sigtelser pr. medlem	Andel uden sigtelser (pct.)⁴⁶
Hells Angels	2120	15,3	6 %
HA's støttegrupper	405	2,2	54 %
AK81	1525	12,0	5 %
Bandidos	2765	13,3	12 %
Bandidos' støttegrupper	712	7,5	18 %
Black Cobra	1378	19,7	9 %
Bloodz	489	21,3	0 %
Blågaards Plads	379	14,6	12 %
Den Internationale Klub	551	25,0	5 %
Sjælørgruppen	371	8,4	9 %
Ishøjgruppen	150	7,1	10 %
Mjølnerparken	489	15,3	6 %
Trillegård	157	6,8	13 %
Taastrupgaardsvej	272	13,6	15 %
Værebrogruppen	154	7,0	23 %
I alt	11.917	11,3	18 %

Antallet af sigtelser fordelt efter de forskellige grupperinger varierer markant. I lighed med resultaterne for perioden de seneste ti år er antallet af sigtelser i medlemsperioden også størst for medlemmer af Bandidos, Hells Angels, AK81 og Black Cobra, som tilsammen tæller to tredjedele af alle gruppernes sigtelser i perioden. Til sammenligning angår et lille antal sigtelser grupper som

⁴⁶ Andel uden sigtelser er i denne periode kunstig høj. Dette skyldes, at en del af registreringsdatoerne i PED (juli 2001) reelt set angår en tidligere dato, og dermed bliver undersøgelsesperioden for disse personer forkortet.

Ishøjgruppen, Værebroggruppen og Trillegården. Dette skyldes delvist gruppernes varierende medlemsstørrelse, og fordelingen ser derfor også noget anderledes ud, når det gennemsnitlige antal sigtelser pr. person i gruppen udregnes, jf. kolonne tre i tabel 7.3. Heraf ses, at medlemmer af Den Internationale Klub og Bloodz i gennemsnit har det største antal sigtelser, hvilket for sidstnævnte gruppes vedkommende kan tænkes at hænge sammen med medlemmernes unge alder. Generelt er der stor variation i det gennemsnitlige antal sigtelser pr. medlem, hvilket også hænger nøje sammen med forskelle i den tid, gruppen har eksisteret. Som det fremgik tidligere, er både Ishøjgruppen og Trillegården blandt de senest registrerede grupper. Medlemmer af Hells Angels støttegrupper adskiller sig også i denne afgrænsede periode ved, at mere end halvdelen ingen sigtelser har, mens det modsat gælder for Bloodz, at ingen medlemmer er uden sigtelser.

Ses på fordelingen af antallet af sigtelser pr. person i de forskellige rocker- og bandegrupperinger viser der sig også store forskelle. 41 pct. af medlemmerne af Den Internationale Klub har flere end 20 sigtelser i perioden, og tilsvarende gælder for hvert tredje medlem af Black Cobra, 30 pct. af Bloodz-medlemmer og hver fjerde medlem af Hells Angels og Mjølnerparken. I Hells Angels' støttegrupper, Trillegården og Ishøjgruppen er det en meget lille andel – henholdsvis 2 pct., 4 pct. og 5 pct. – der har mere end 20 sigtelser i perioden, og størsteparten af medlemmerne har mellem nul og fem sigtelser. Også dette skal ses i sammenhæng med den tid, gruppen har eksisteret.

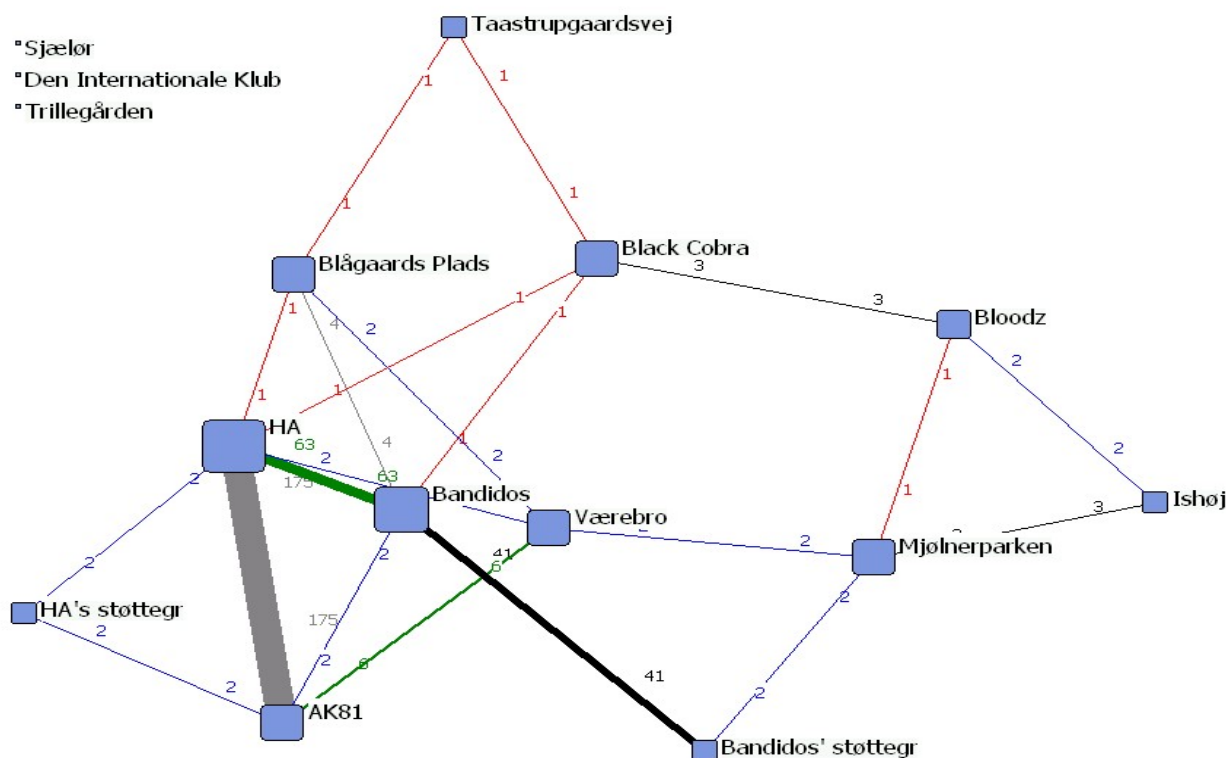
Inkluderes sigtelsesoplysninger for medsigtede personer, der ikke selv er rocker/banderegistrerede, er der i perioden i alt 15.622 sigtelser fordelt på 11.004 forskellige sager.

Tages der udgangspunkt i sagerne, ses, at der i 78 pct. er tale om sigtelse af én person. I 12 pct. af sagerne er to personer sigtet, og i 6 pct. er tre personer sigtet. De resterende fire pct. angår sager, hvor mere end tre personer er sigtet i samme sag. Det højeste antal sigtede i en sag er 28. Også når der alene ses på den periode, hvor rocker/bandepersonernes er registreret i PED, er der fortsat meget af kriminaliteten, der begås alene.

I figur 7.4 er netværket i form af relationer til medsigtede i andre rocker- og bandegrupper vist. I alt er der 317 kriminelle forbindelser rocker/bandegrupperne imellem, hvoraf 244 er relateret til rockergruppen Hells Angels, 185 til AK81 og 111 til Bandidos. At antallet af forbindelser, der er relateret til de enkelte grupperinger, summerer til mere end totalen, skyldes, at alle forbindelserne er to-vejsrelationer. Den kraftigste forbindelse (175 kriminelle relationer) er mellem Hells Angels og AK81, mens medlemmer af Hells Angels og Bandidos er forbundet via 63 forbindelser og tilsvarende 41 mellem Bandidos og deres støttegrupper. De stærke forbindelser mellem ovennævnte rockergrupperinger skal ses i lyset af, at disse grupper har et stort medlemsantal, samt at grupperne hører til blandt de tidligst registrerede og dermed inkluderer sigtelsesoplysninger over en relativ lang periode. Hells Angels placeres mest centralt i netværksbilledet, idet denne gruppe som den eneste har relationer til medsigtede i seks andre rocker/bandegrupper. Medlemmer af Den Internati-

onale Klub, Sjælørgruppen og Trillegården har derimod i denne periode ingen sigtelser i sager, hvor der samtidig er medsigtede fra andre rocker- eller bandegrupperinger.

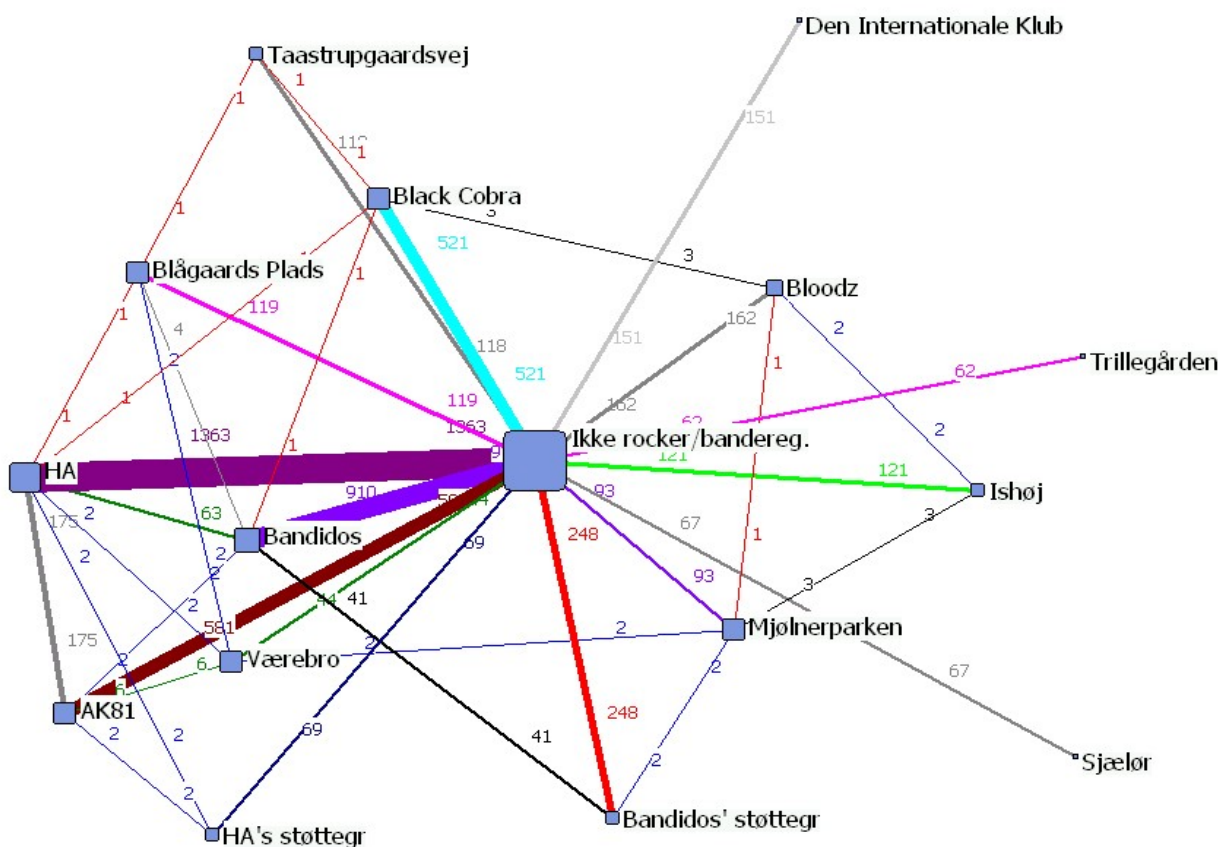
Figur 7.4. Netværket af kriminelle forbindelser rocker/bandegrupperne imellem i perioden efter medlemmernes individuelle registreringsdato.

Sammenlignet med den ovenfor undersøgte periode (de seneste 10 år) er billedet af det kriminelle netværk grupperne imellem ikke markant anderledes, når perioden som i figur 7.4 afgrænses til registreringsperioden. Nogle af de svageste forbindelser forsvinder, men netværkets struktur og fordelingen af relationernes styrke er den samme. Dette kan tyde på, at personerne allerede inden registrering i PED havde tilknytning til den pågældende gruppe. Her skal tilføjes, at de tidligste medlemsdatoer (3. kvartal 2001) som nævnt ikke i alle tilfælde afspejler den reelle dato.

Som figur 7.5 viser, er langt størsteparten af rocker/bandemedlemmernes kriminelle forbindelser også i medlemsperioden relateret til medsigtede, der ikke selv er registreret som medlem af rocker/bandegrupper. I alt indgår der i perioden 4.946 kriminelle forbindelser, hvoraf 94 pct. angår relationer til personer, der ikke er registreret med gruppetilhørsforhold. Rockergrupperne Hells Angels og Bandidos har de stærkeste forbindelser til personer uden gruppetilknytning, henholdsvis 1.363 og 910 relationer.

Figur 7.5. Netværket af rocker/bandegruppernes eksterne kriminelle forbindelser i perioden efter medlemmernes individuelle registreringsdato.

Når persongruppen uden for rocker/bandemiljøet opdeles efter, hvilken gruppe deres medsigtede rocker/bandemedlem tilhører, ses, at aldersgennemsnittet for disse eksterne personer varierer meget, men at det er proportionalt med den pågældende rocker/bandegruppens gennemsnitsalder. Jo ældre rocker/bandemedlemmerne er, desto ældre er deres medsigtede. Hells Angels' støttegrupper, Hells Angels, Den Internationale Klub og Bandidos er dem, der har de ældste medsigtede uden for rocker/bandemiljøet – henholdsvis 37 år, 35 år, 32 år og 32 år i gennemsnit – mens de yngste er blandt medsigtede til medlemmer af Sjælørgruppen, Trillegård og Ishøjgruppen – alle 24 år i gennemsnit. Disse beregninger viser også, at rocker/bandegrupperne med de ældste medlemmer har kriminelle relationer til personer uden for miljøet, som gennemsnitligt er yngre end dem selv, mens det modsatte gælder for de grupper med de yngste medlemmer.

I tabel 7.4 gives et samlet overblik over, hvor stor en andel af de respektive grupperes kriminelle relationer der angår henholdsvis personer uden tilknytning til rockerbandemiljøet, medlemmer af andre rocker/bandegrupper og gruppen internt.

Tabel 7.4. Andel af relationer til medsigtede uden for rocker/bandemiljøet, til andre rocker/bandegrupper og til samme rocker/bandegruppe i perioden efter medlemmernes individuelle registreringsdato.

	Ekstern medsigtet	Medsigtet i anden gruppe	Medsigtet i samme gruppe	I alt
Hells Angels	72 %	13 %	15 %	100 %
HA's støttegrupper	87 %	5 %	8 %	100 %
AK81	65 %	21 %	15 %	100 %
Bandidos	81 %	10 %	9 %	100 %
Bandidos' støttegrupper	81 %	14 %	5 %	100 %
Black Cobra	68 %	1 %	31 %	100 %
Bloodz	85 %	3 %	12 %	100 %
Blågaards Plads	75 %	5 %	20 %	100 %
Den Internationale Klub	76 %	0 %	24 %	100 %
Sjælørgruppen	75 %	0 %	25 %	100 %
Ishøjgruppen	93 %	4 %	3 %	100 %
Mjølnerparken	55 %	5 %	40 %	100 %
Trillegård	78 %	0 %	23 %	100 %
Taastrupgaardsvej	85 %	1 %	14 %	100 %
Værebrogruppen	70 %	19 %	11 %	100 %
I alt	74 %	10 %	16 %	100 %

For samtlige grupper gælder, at den største andel kriminelle relationer angår personer uden for rocker/bandemiljøet. Denne andel varierer dog betydeligt – fra 93 pct. af Ishøjsgruppens kriminelle relationer til 55 pct. af Mjølnerparkens. Mjølnerparkens medlemmer har til gengæld en stor andel kriminelle relationer internt i gruppen, hvilket også gælder for Black Cobra. Rockergrupperne Hells Angels, AK81, Bandidos og deres støttegrupper er dem, der har den største andel medsigtede i en anden rocker/bandegruppe. Der er først og fremmest tale om forbindelser mellem disse fire grupper, jf. figur 7.4.

7.4. Sigtelser og eksterne kriminelle relationer i perioden 2008 til 2010.

Mens det kriminelle netværksbillede grupperne imellem i det forudgående afsnit er baseret på forskellige tidsperioder afhængig af, hvor længe de pågældende grupper har eksisteret, er dette afsnit afgrænset til perioden siden 4. kvartal 2008 – tidspunktet for den senest registrerede gruppe – og frem til juli 2010 (tidspunktet for dataudtrækket). Ved at anvende denne afgrænsede periode skabes der en større grad af sammenlignelighed grupperne imellem.⁴⁷

⁴⁷ Som tidligere nævnt er nogle personer dog registreret i PED senere end 4. kvartal 2008, og sigtelsesoplysninger vil for disse personer også i denne analyse kun omhandle deres medlemsperiode. Det drejer sig om 16 pct. af samtlige rocker/bandemedlemmer, og forskellen angår højst et halvt år, typisk mindre (12 pct. er registreret i PED i første kvartal 2009 og 4 pct. i andet kvartal 2009).

Tabel 7.5. Antal sigtelser i alt, antal sigtelser pr. medlem og andel medlemmer uden sigtelser i perioden 4. kvartal 2008 til juli 2010 fordelt efter rocker/bandegruppe.

	Antal sigtelser i alt	Antal sigtelser per medlem	Andel medlemmer uden sigtelser (pct.)
Hells Angels	600	4,3	25 %
HA's støttegrupper	176	1,0	68 %
AK81	1128	8,9	9 %
Bandidos	1012	4,9	34 %
Bandidos' støttegrupper	480	5,1	34 %
Black Cobra	487	7,0	29 %
Bloodz	187	8,1	4 %
Blågaards Plads	99	3,8	23 %
Den Internationale Klub	106	4,8	36 %
Sjælørgruppen	227	5,2	16 %
Ishøjgruppen	107	5,1	19 %
Mjølnerparken	425	13,3	6 %
Trillegård	148	6,4	13 %
Taastrupgaardsvej	151	7,6	15 %
Værebroggruppen	96	4,4	23 %
I alt	5.429	5,1	32 %

Også inden for denne afgrænsede periode vedrører en stor del af kriminaliteten medlemmer af grupperne AK81 og Bandidos. Her spiller gruppernes størrelse ind, og når der tages hensyn til dette, ses, at antal sigtelser pr. person er knap så varierende, som i de forudgående analyser. Med andre ord er der altså knap så store forskelle grupperne imellem med hensyn til omfanget af kriminalitet/sigtelser, når sammenligningen er baseret på en mere ensartet periode. Nogen forskel er der dog fortsat. Mjølnerparken har således et stort antal sigtelser pr. medlem i forhold til de øvrige grupper, og igen ses et lavt kriminalitetsniveau blandt medlemmer af Hells Angels' støttegrupper.

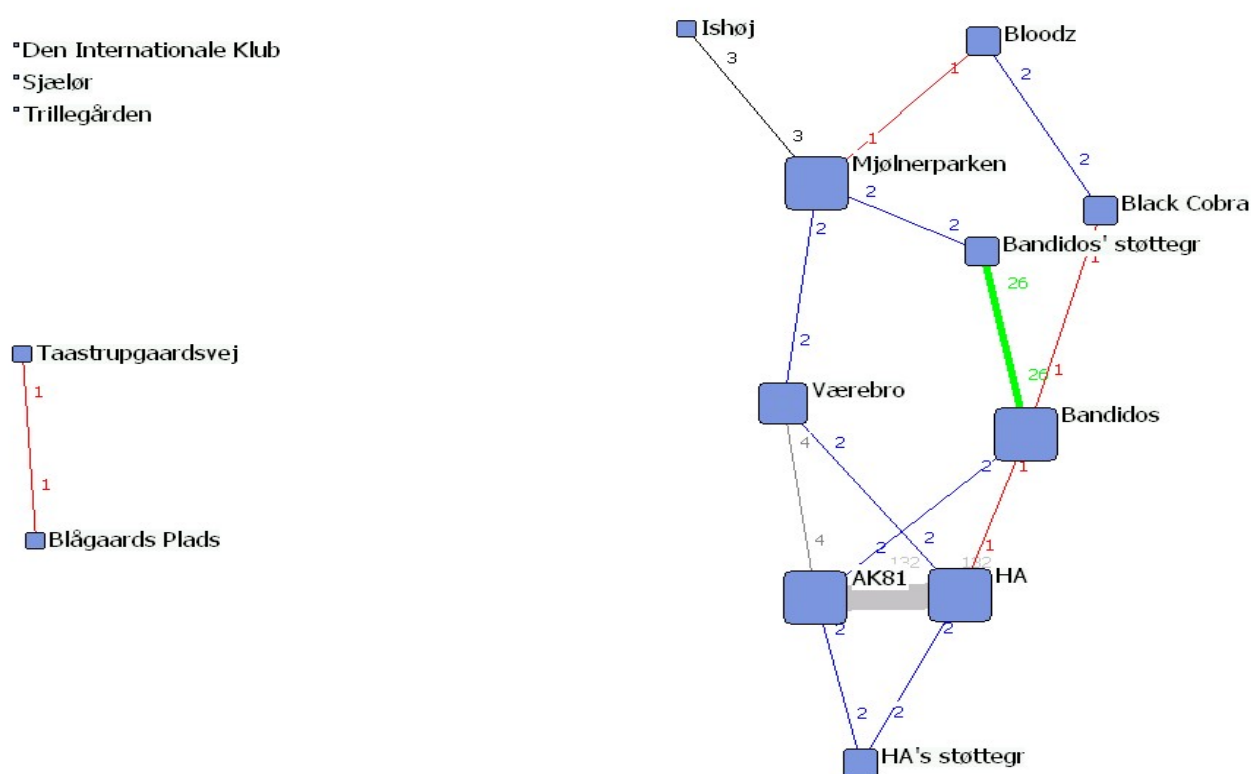
Når der ses på fordelingen af rocker/bandemedlemmernes sigtelsesantal, har omtrent hver fjerde medlem af grupperne Black Cobra, Bloodz, Mjølnerparken og Den Internationale Klub mere end 20 sigtelser i perioden, og tilsvarende gælder for 20 pct. af Taastrupgaardgruppens medlemmer. Også her adskiller Hells Angels' støttegrupper med meget få medlemmer (1 pct.) med et højt antal sigtelser (20+), hvilket dog også gælder for Bandidos støttegrupper (5 pct.), Trillegården (4 pct.) og Ishøjgruppen (5 pct.). Vedrørende de to sidstnævnte grupper skal det bemærkes, at på trods af, at der her alene inkluderes en periode, hvor alle grupperne er etableret, betyder den sene registrering eller etablering af disse to grupper, at en del af deres medlemmer er registreret på et senere tidspunkt, hvilket naturligvis indvirker på antallet af sigtelser i deres medlemsperiode.

Inkluderes sigtelsesoplysninger for medsigtede personer uden for rocker/bandemiljøet, omfatter perioden i alt 6.601 sigtelser fordelt på 4.932 forskellige sager. Som tidligere vil der også her være

en væsentlig del af sagerne, der ikke inkluderer medsigtede personer. En opgørelse over antallet af medsigtede med udgangspunkt i sagerne viser, at i 79 pct. er der ingen medsigtede. I 13 pct. af sagerne er to personer sigtet, og i 5 pct. er tre personer sigtet. De resterende tre pct. angår sager, hvor mere end tre personer er sigtet i samme sag. Det højeste antal sigtede i en sag er 28. Denne sag omfatter et par medlemmer fra en bandegruppe, men derudover kun personer uden rocker/bandetilknytning.

Figur 7.6 viser netværket rocker/bandegrupperne imellem i form af relationer til medsigtede personer uden for egen gruppe i perioden 4. kvartal 2008 til juli 2010.

Figur 7.6. Netværket af kriminelle forbindelser rocker/bandegrupperne imellem i perioden 4. kvartal 2008 til juli 2010.

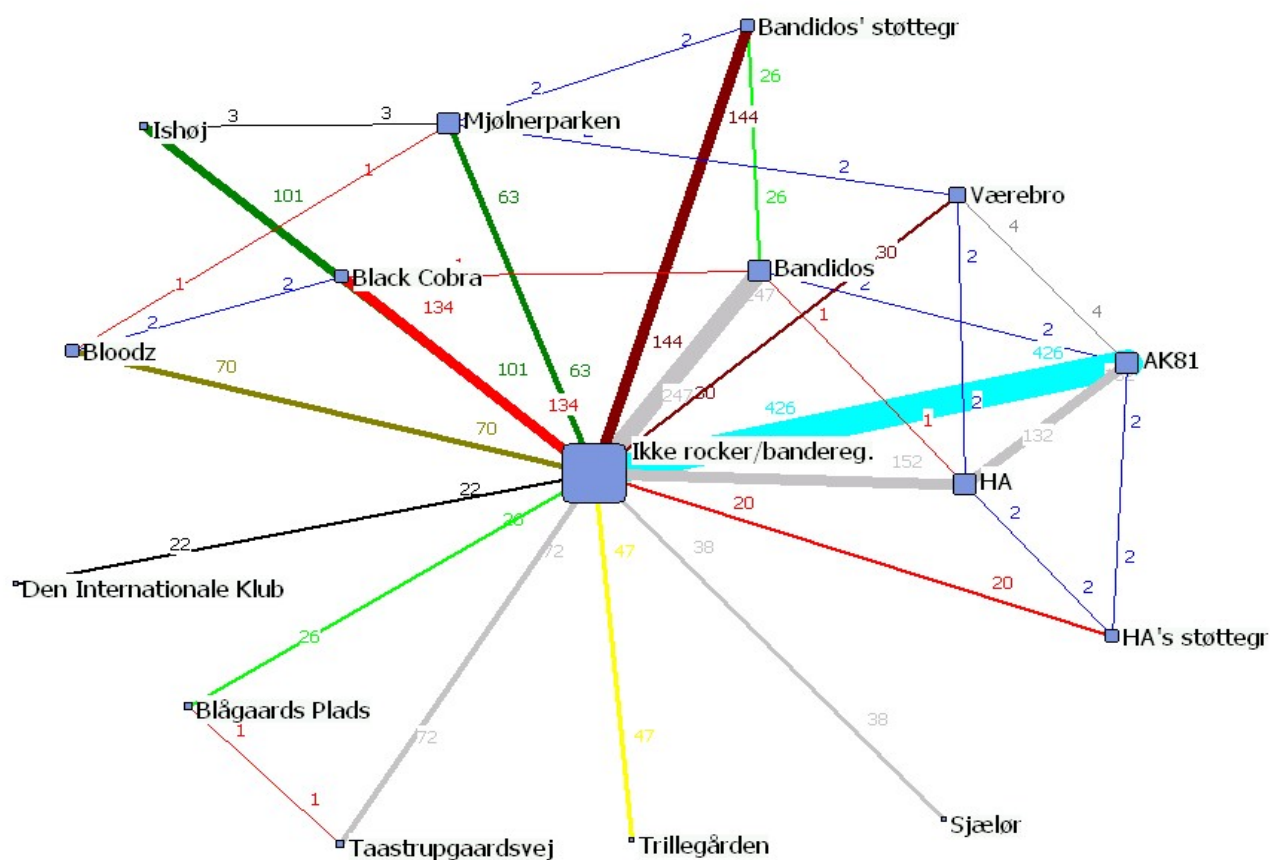

Det ses, at grupperne Den Internationale Klub, Sjælørgruppen og Trillegården fremtræder som isolerede punkter i figur 7.6, hvilket betyder, at disse gruppers medlemmer ikke er sigtede i sager med medlemmer fra andre rocker/bandegrupper i perioden. Også grupperne Taastrupgaardsvej og Blågaards Plads er noget isoleret i netværket, idet disse to grupper alene er forbundet til hinanden og kun via en enkelt sag. De øvrige rocker/bandegrupper danner et forbundet netværk af kriminelle relationer. Særlig stærk forbindelse ses igen mellem rockergrupperne Hells Angels og AK81, som tæller 132 af hele netværkets i alt 183 kriminelle forbindelser. Bandidos og deres støttegrupper er forbundet via 26 sager med medsigtede fra begge lejre. For den øvrige del af netværksbilledet gæl-

der, at de kriminelle forbindelser består i et fåtal sager, hvilket også betyder, at netværket let kan forandre sig. Mjølnerparken, Bandidos, AK81 og Hells Angels fremstår som de mest centrale grupper i netværket, da disse grupper hver for sig er forbundet med fire andre grupperinger, men som sagt er flere af forbindelserne svage, og positionerne kan derfor nemt ændres.

I figur 7.7 er medsigtede personer, der ikke selv er registreret med et rocker/bandetilhørsforhold, inkluderet i netværket.

Figur 7.7. Netværket af rocker/bandegruppernes eksterne kriminelle forbindelser i perioden 4. kvartal 2008 til juli 2010.

Også her ses, hvordan personer uden registreret gruppetilknytning fremtræder som den absolut mest centrale gruppe i netværket, idet denne persongruppe har direkte forbindelser til samtlige rocker/bandegrupper. Størrelsesmæssigt er hovedparten (90 pct.) af rocker/bandegruppernes eksterne kriminelle forbindelser relateret til personer uden bandetilhørsforhold.

7.5. Rocker/bandegruppernes interne kriminelle netværksstruktur

I dette afsnit belyses strukturen af rocker/bandegruppernes interne kriminelle netværk. Analyserne omfatter sigtelsesoplysninger i perioden efter rocker/bandemedlemmernes egen registreringsdato. Dette betyder samtidig, at den undersøgte periode varierer – jf. også spændvidden i tidspunktet for gruppernes første medlemsregistrering i PED angivet i tabel 7.1 – hvilket indvirker på gruppernes kriminelle netværksstruktur og relationernes intensitet, der af samme årsag ikke er helt sammenlignelige. Perioden er valgt, eftersom det er grupperingernes interne netværk – og ikke sammenligneligheden mellem grupperne – der er det primære fokus i disse analyser.

De følgende analyser og illustrationer af det interne kriminelle netværk i rocker/bandegrupperne foretages på individniveau. Medlemmer uden sigtelser vil ikke indgå i netværksillustrationerne, og medlemmer, der i perioden har begået kriminalitet uden at denne er forbundet til andre medlemmer af samme gruppe, vil i venstre side af figuren indgå som et punkt uden forbindelseslinjer. Idet analyserne foregår på individniveau, er det her – til forskel fra de tidligere analyser – muligt at skelne mellem tilfælde, hvor mange personer er sigtede i en enkelt sag, og hvor få personer indgår i et stort antal fælles sager.

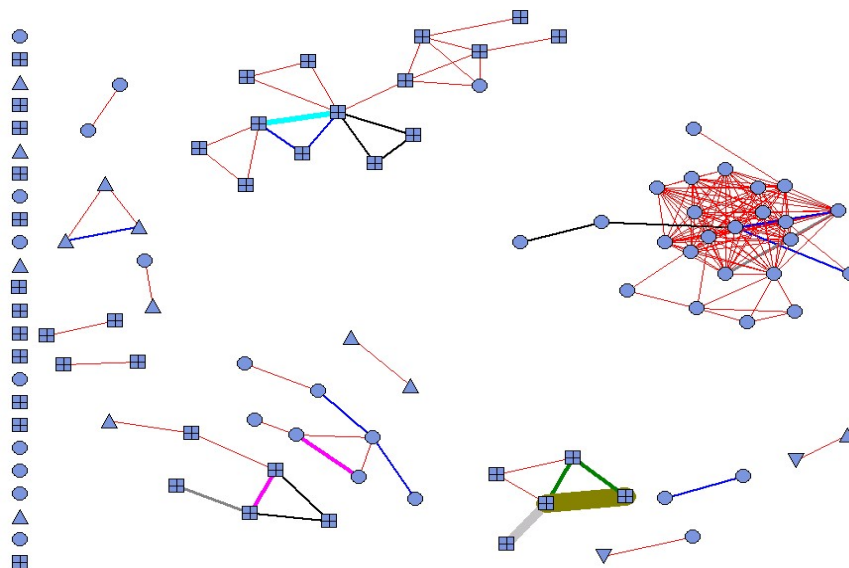
Netværk, der enten indeholder mindre end 50 kriminelle relationer internt i gruppen, eller som består af højst ti forbundne personer, illustreres ikke grafisk, men beskrives i teksten. I de grafiske netværksillustrationer er personernes geografiske tilhørsforhold⁴⁸ inkluderet med henblik på at vise, i hvilket omfang fysisk nærhed har betydning for de kriminelle relationer.

Det interne kriminelle netværk i Hells Angels tæller i alt 284 relationer med medsigtede, svarende til to relationer pr. gruppemedlem, se figur 7.8. Kun godt halvdelen af gruppens medlemmer indgår dog med kriminelle forbindelser til andre medlemmer. Netværket er tydeligt opdelt i mindre grupperinger, hvoraf to af varierende størrelse fremstår særlig stærkt forbundne og dermed også ret lukkede. Punktsymbolerne, der betegner medlemmets geografiske tilhørsforhold, viser, hvordan undergrupperingerne i høj grad fremstår geografisk betinget. Langt de fleste forbindelser angår sigtelser i en enkelt fælles sag (de røde linjer), og det største antal kriminelle relationer er 32.

Netværket internt i Hells Angels' støttegrupper består af blot seks kriminelle forbindelser, heraf fire enkelte forbindelser mellem i alt otte medlemmer og sigtelser i to fælles sager mellem to personer. Dette svarer til, at blot 5 pct. af gruppens medlemmer er forbundet i det interne kriminelle netværk. De få kriminelle relationer internt i Hells Angels støttegrupper ligger på linje med de øvrige resultater for disse grupper.

⁴⁸ I form af rocker/bandegruppernes lokale afdelinger.

Figur 7.8. Kriminelle forbindelser internt i Hells Angels i perioden efter de enkelte medlemmers registrering i PED.

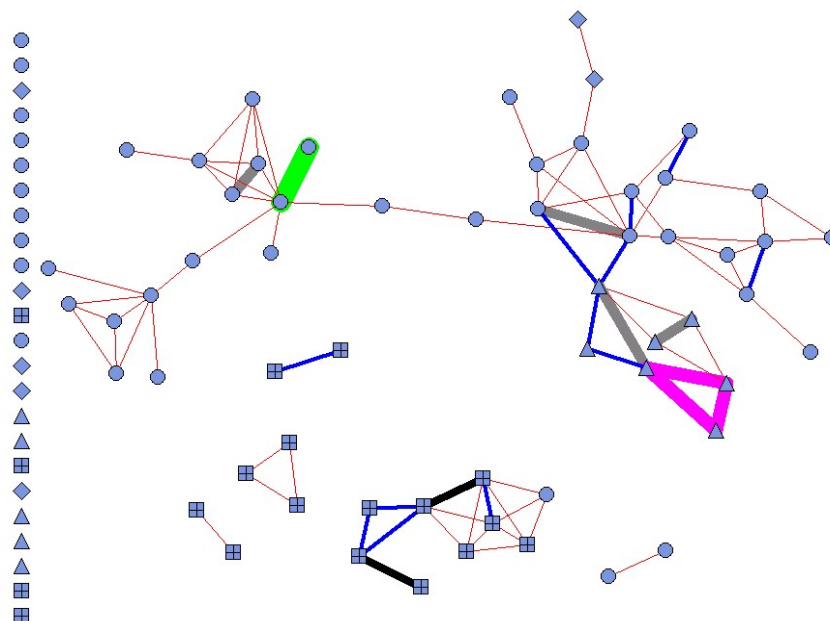

Punktsymboler (geografisk tilhørsforhold): Cirkler (Storkøbenhavn), trekanter med spidsen opad (Fyn), firkanter med et kryds (Jylland), trekanter med spidsen nedad (udlandet).

Forbindelseslinjernes farve (antallet af kriminelle relationer): Rød =1, blå= 2, sort= 3, grå= 4, pink = 5, grøn = 6, lyseblå = 8, grå=15, olivengrøn =32

Det interne netværk i AK81 omfatter 134 relationer til medsigtede internt i gruppen, hvilket svarer til en relation pr. medlem af gruppen, jf. figur 7.9. De kriminelle forbindelser er fordelt på mindre end halvdelen af gruppens medlemmer. Også her ses, at relationerne almindeligvis angår sigtelser i en enkelt fælles sag (de røde streger), mens en mindre del af medlemmerne har flere og op til syv kriminelle relationer. AK81's kriminelle netværksstruktur internt i gruppen fremstår geografisk betinget, da punktsymbolerne viser, at personer, der er sigtet i samme sag, typisk også har geografien tilfælles.

Figur 7.9. Kriminelle relationer internt i AK81 i perioden efter de enkelte medlemmers registrering i PED.

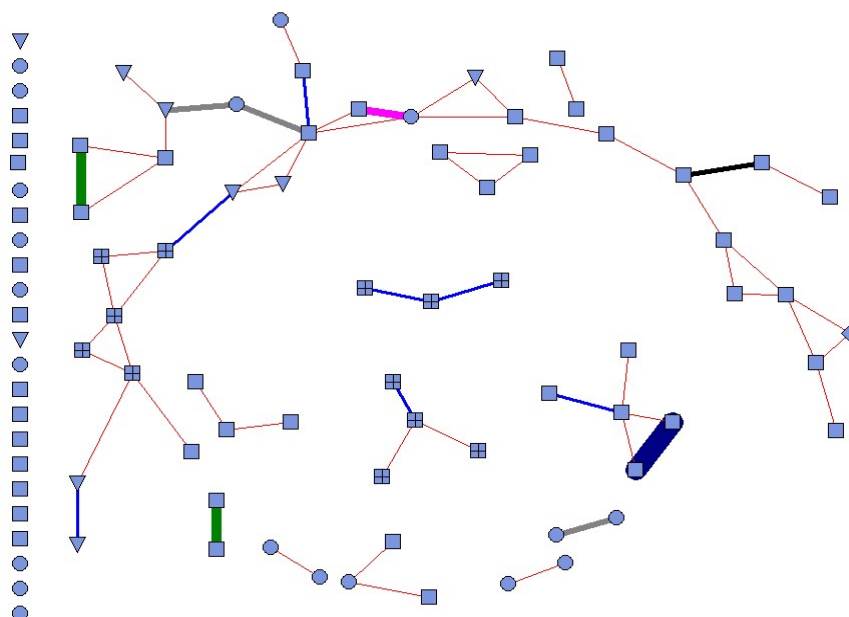

Punktsymboler (geografisk tilhørsforhold): Cirkler (Storkøbenhavn), trekanter med spidsen opad (Fyn), firkanter med et kryds (Jylland), rombefaen (ukendt geografisk tilhørssted).

Forbindelseslinjernes farve (antallet af kriminelle relationer): Rød: 1, blå= 2, sort= 3, grå= 4, pink = 5, lysegrøn = 7

Internt i gruppen Bandidos indgår 105 kriminelle relationer, hvilket svarer til 0,5 forbindelse pr. medlem. Knap hver tredje medlem indgår i de interne kriminelle forbindelser. Dette netværk fremstår uden større stærkt forbundne undergrupperinger, men mere som en kæde, hvor de kriminelle relationer typisk er få. Strukturen viser således et forholdsvist åbent netværk, der samtidig lettere kan forandres end de tidligere viste, mere lukkede netværk med stærkt forbundne undergrupper. Trods den mindre opdelte struktur i netværket ses alligevel, at personer i samme sag typisk stammer fra samme geografiske område.

Figur 7.10. Kriminelle relationer internt i Bandidos i perioden efter de enkelte medlemmers registrering i PED.

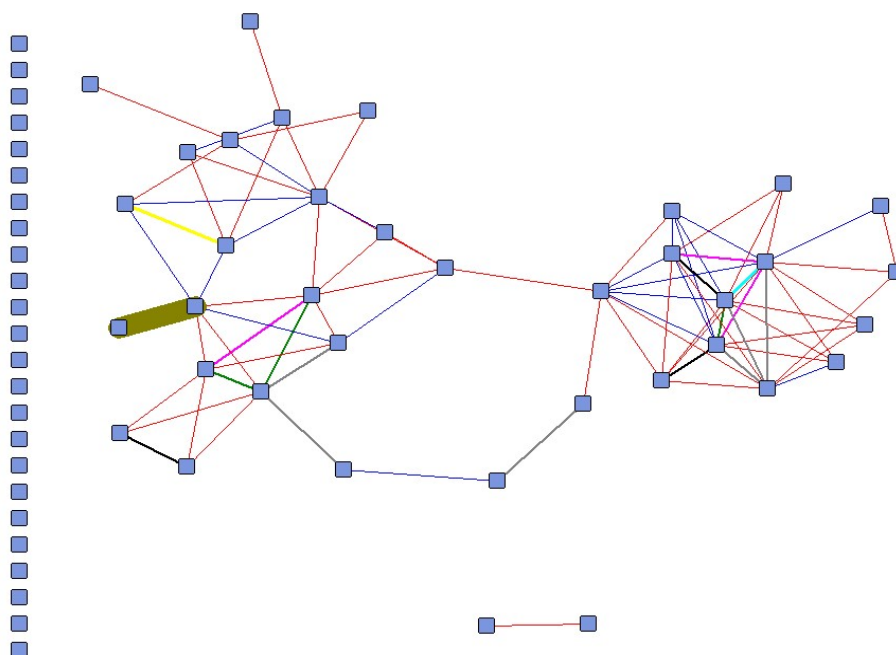
Punktsymboler (geografisk tilhørsforhold): Cirkler (Storkøbenhavn), firkanter (øvrige Sjælland), firkanter med et kryds (Jylland), trekanten med spidsen nedad (udlandet).

Forbindelseslinjernes farve (antallet af kriminelle relationer): Rød: 1, blå= 2, sort= 3, grå= 4, pink = 5, grøn=6, blå=12.

Bandidos' støttegrupper omfatter alene 14 kriminelle forbindelser i det interne netværk. Typisk angår relationerne en enkelt fælles sag. To medlemmer er dog sigtet i fem fælles sager.

Internt i Black Cobra er der 242 kriminelle relationer, hvilket svarer til 3,5 pr. medlem. Godt halvdelen af gruppens medlemmer har interne kriminelle forbindelser. Det høje niveau af kriminelle relationer internt i denne gruppe, fremgik også af tabel 7.4, som viste, at 31 pct. af gruppens samlede kriminelle forbindelser angår gruppens egne medlemmer. Det store antal interne forbindelser skyldes bl.a., at to medlemmer i 70 tilfælde er sigtet i samme sag. De øvrige kriminelle forbindelser medlemmerne imellem er langt færre. Strukturen viser et meget sammenhængende netværk, der alligevel kan opdeles i to eller tre undergrupper, der er særligt forbundne. Geografisk set hører Black Cobra til på Sjælland, hvorfor de geografiske punktsymboler ikke umiddelbart er med til at forklare netværkets struktur. En opdeling efter gruppens forskellige afdelinger viser dog, at der er en tydelig sammenhæng mellem afdelingerne og de forskellige undergrupperinger i netværksbilledet.

Figur 7.11. Kriminelle relationer internt i Black Cobra i perioden efter de enkelte medlemmers registrering i PED.

Forbindelseslinjernes farve (antallet af kriminelle relationer): Rød: 1, blå= 2, sort= 3, grå= 4, pink = 5, grøn= 6, lysegrøn = 7, lyseblå= 8, gul= 9, olivengrøn= 70

Punktsymboler (geografisk tilhørsforhold): Firkanter (øvrige Sjælland).

Bloodz har 23 kriminelle relationer medlemmerne imellem fordelt på 15 medlemmer og to undergrupperinger, henholdsvis tre og 12 medlemmer. Det største antal kriminelle forbindelser er tre. Hertil kommer otte medlemmer, der ikke har medsigtede inden for gruppen.

46 pct. af medlemmerne fra Blågaards Pladsgruppen har sigtelser i sager, hvor der ikke er forbindelser til andre personer fra gruppen. Forbindelser blandt medsigtede danner til gengæld én samlet netværksfigur, bestående af 31 relationer fordelt på 11 personer, svarende til 42 pct. af medlemmerne. Det højeste antal kriminelle relationer mellem tre medlemmer er fire.

I Den Internationale Klub er der 47 kriminelle forbindelser mellem 14 medlemmer (knap to tredjedele af alle medlemmer). Netværket består af en forholdsvis sammenhængende struktur med en større gruppe på 12 personer forbundet via 46 kriminelle relationer. Løsrevet herfra er to medlemmer forbundet via sigtelse i én fælles sag. Den Internationale Klub har tilholdssteder i Jylland, og en opdeling efter gruppens forskellige afdelinger afspejler sig tydeligt i netværkets struktur.

Sjælørgruppen omfatter 22 forbindelser i det interne kriminelle netværk. Det kriminelle netværk er opdelt i fem mindre grupperinger. Typisk angår forbindelserne sigtelser i en enkelt fælles sag. Den kraftigste forbindelse består af tre kriminelle relationer.

Ishøjgruppens interne netværk består af fire kriminelle forbindelser fem personer imellem, heraf to personer i en relation for sig.

Mjølnerparkens interne kriminelle netværk er karakteriseret ved, at en mindre andel af medlemmerne (hver tredje) har forbindelser til hinanden. I alt 10 personer er forbundet via i alt 67 kriminelle forbindelser, hvoraf de fleste består af sigtelser i én fælles sag, men i enkelte tilfælde op til 17 relationer.

Trillegårdens netværk af medsigtede internt i gruppen består af 18 forbindelser fordelt på otte personer (en tredjedel af gruppens medlemmer), som typisk er medsigtede i en enkelt sag, højst to.

Taastrupgaardsvejsgruppen rummer 19 forbindelser blandt 10 medsigtede internt i gruppen. Netværket er opdelt i to undergrupperinger på henholdsvis syv og tre personer. Den kraftigste forbindelse består af sigtelser i fire fælles sager blandt to medlemmer.

Internt er medlemmer i Værebroguppen forbundet via syv kriminelle forbindelser blandt seks personer. To medlemmer er sigtet i to fælles sager, de øvrige har en sag tilfælles.

De rocker/banderegistreredes kriminelle netværk, interne som eksterne, kommenteres yderligere og sammenfattes i følgende kapitel, som er en opsummering af resultaterne fra hele rapporten.

8. SAMLET OPSUMMERING

De analyser og sammenligninger, der er gennemført, viser, at såvel de rocker/banderegistrerede som den kriminelle kontrolgruppe adskiller sig markant fra befolkningen, forstået som personer, der med hensyn til alder, køn og etnicitet modsvarer disse to kriminelle grupper. Forskellene angår stort set alle de undersøgte forhold – både dem, der vedrører opvæksten, og dem, der vedrører personens voksne liv. Forskellene viser sig således med hensyn til såvel forældrenes som personens egen situation med hensyn til uddannelse, beskæftigelse, indkomst og bolig, ligesom de viser sig med hensyn til kontakt med det psykiatriske system, behandling for narkotikamisbrug, selvmordsforsøg og involvering i ulykker m.v. Dette resultat er ikke overraskende, men forventet på baggrund af mange andre undersøgelser om karakteristika ved lovovertrædere. Det er da heller ikke dette spørgsmål, der er i fokus her, men derimod spørgsmålet, om der er noget særligt, der karakteriserer de lovovertrædere, der indgår i rocker/bandemiljøet, i forhold til øvrige lovovertrædere.

Det kan være vigtigt understrege, at ikke alle, der er rocker/banderegistreret i PED (Politiets Efterretningsdatabase), er lovovertrædere. I hvert fald er det 141 af de registrerede, som ikke har en strafferetlig afgørelse inden registreringen i PED. Analysen angår kun den del af de registrerede, som har en strafferetlig afgørelse inden registreringen. Det er den del, der er sammenlignet med

andre lovovertrædere. Det er således ikke muligt i denne undersøgelse at sige noget om dem, der ikke er registreret for en lovovertrædelse.

8.1. Risikofaktorer

En simpel sammenligning mellem de rocker/banderegistrerede og den kriminelle kontrolgruppe viser, at der er flere ligheder mellem disse to grupper end forskelle. Kun vedrørende ganske få af de variabler, der belyser personernes opvækstforhold, er der forskelle, mens der er flere forskelle, når der ses på personernes forhold som voksne og inden de – for så vidt angår de rocker/banderegistrerede – er registreret i politiets register over rocker/bandemedlemmer. Umiddelbart synes de rocker/banderegistreredes situation at være mere belastet end den kriminelle kontrolgruppes med hensyn til beskæftigelse, omfang af overførselsindkomst, civilstand og antal skadestuebesøg. Med hensyn til behandling for narkotikamisbrug, selvmordsforsøg og/eller psykiske lidelser er det derimod den kriminelle kontrolgruppe, der fremtræder som mere belastet.

Med henblik på at få en sikrere vurdering af forskellene mellem grupperne er der gennemført en statistisk analyse, hvor det er muligt at bedømme betydningen af de enkelte forhold eller karakteristika ved at konstantholde alle øvrige. En sådan analyse kan vise, om det, der umiddelbart kan se ud til at være en forskel mellem grupperne, måtte være betinget af andre, bagvedliggende forhold eller er en reel forskel.

Denne analyse viser, at der kun på enkelte områder er forhold, der differentierer mellem lovovertrædere i og uden for rocker/bandegrupperinger.

Således peger analysen på, at såvel blandt de lovovertrædere, der er arbejdsløse, som blandt dem, der er uden for arbejdsstyrken (antagelig primært som kontanthjælpsmodtagere), er der en forhøjet risiko for at blive rocker/banderekrukkeret. Også blandt de lovovertrædere, der er under uddannelse, er der en forhøjet risiko for at blive rocker/banderekrukkeret. Der er dog her næppe tale om et videregående uddannelsesforløb, men snarere om et erhvervsfagligt uddannelsesforløb.

Videre viser analysen nemlig, at lovovertrædere med en gymnasial uddannelse eller en videregående uddannelse har en mindsket sandsynlighed for at blive rocker/banderekrukkeret. Derimod har lovovertrædere med en erhvervsfaglig uddannelse som højeste fuldførte uddannelse en forhøjet risiko for at blive rocker/banderekrukkeret.

Også moderens alder ved barnets fødsel ser ud til at være forbundet med risikoen for at komme ind i rocker/bandemiljøet. Givet at barnet senere bliver kriminelt, er der en forhøjet sandsynlighed for, at vedkommende ender som medlem af en rocker/bandegruppering, hvis moderen var meget ung ved fødslen.

Analysen peger endvidere på en forhøjet risiko for rocker/bandeinvolvering, hvis lovovertræderen har været på en skadestue som følge af en trafikulykke.

Endelig viser analysen, at lovovertrædere, der som børn ikke boede i enfamiliehuse, men i etageejendomme og anden boligtype, har en forhøjet risiko for senere at blive rocker/banderekrutteret.

Analysen peger imidlertid også på variabler, der er forbundet med en mindsket risiko for at komme til at indgå i en rocker/bandegruppe, igen givet at personen er lovovertræder. Denne sandsynlighed mindskes, såfremt personens biologiske far er blevet registreret for en lovovertrædelse under personens opvækst. Ligeledes mindskes sandsynligheden for rocker/bandeinvolvering, hvis en lovovertræder har været i psykiatrisk behandling.

Dette må betragtes som undersøgelsens hovedkonklusioner. Det er samtidig væsentligt at understrege, at det ikke drejer sig om *absolutte* risikofaktorer med hensyn til rocker/bandeinvolvering eller -rekruttering. De forhold, der her er nævnt som nogle, der differentierer mellem de rocker/banderegistrerede og andre lovovertrædere, er samtidig nogle, der skelner mellem lovovertrædere i almindelighed og ikke-lovovertrædere. Eksempelvis er unge mødre og ringe uddannelsesforhold velkendte risikofaktorer. Når disse og andre risikofaktorer er til stede, er der altså en generel forhøjet risiko for, at personen bliver lovovertræder, men faktorerne er endvidere relateret til rocker/bandeinvolvering.

Hvordan skal man så forstå de risikofaktorer – eller måske snarere risikoindikatorer – undersøgelsen peger på? Svarene på dette spørgsmål kan kun blive hypotetiske, da der savnes mere viden for med sikkerhed at kunne sige noget om, hvorledes disse forhold kan have en betydning for en rocker/bandeinvolvering og -rekruttering. Der eksisterer heller ikke kriminologiske teorier, der fokuserer lige netop på denne problematik. Der må derfor udgås fra almen teoridannelse og viden på det kriminologiske område.

At der er relativt få af de rocker/banderegistrerede i forhold til andre lovovertrædere, som er i arbejde, skal muligvis ses som tegn på, at det miljø, som de rocker/banderegistrerede indgår i, i særlig grad kan virke tiltrækkende på lovovertrædere, som ikke anser, at de har legale karrieremuligheder.⁴⁹ Her kan der være tale om såvel push som pull, idet rocker/bandemiljøet på det ene side kan være noget, man knyttes til eller knytter sig til, fordi andre, legale alternativer opleves som vanskeligt tilgængelige, men det kan også især for arbejdsløse repræsentere lukrative muligheder, samtidig som det i visse sammenhænge giver høj status og anerkendelse at være en del af miljøet.⁵⁰

⁴⁹ Jf. Robert K. Merton: *Social Theory and Social Structure*. Free Press, Glencoe, 1957.

⁵⁰ Jf. Axel Honneth: *Behovet for anerkendelse*. Hans Reitzel, København, 2003.

At der er en forhøjet risiko for at blive rocker/bandeinvolveret, hvis man som lovovertræder er uden arbejde, skal muligvis også ses i sammenhæng med, at der er relativt få med en gymnasial eller videre uddannelse blandt de rocker/banderegistrerede. Dette kan antagelig både mindske mulighederne for og incitamentet til at søge at få karriere og prestige ad legal vej. Samtidig skal det dog understreges, at der er relativt mange blandt rocker/banderegistrerede, der har en erhvervsuddannelse.

Som nævnt er det at have meget unge mødre en generel risikofaktor for kriminalitet, men denne faktor synes at være særlig markant i forhold til de rocker/banderegistrerede. Det er forklaret med mangel på ressourcer.⁵¹ Unge mødre kan således i særlig grad mangle økonomiske ressourcer, ligesom de kan mangle personlige ressourcer til at varetage opgaven med at opdrage og overvåge deres barn. Det kan videre indebære, at barnet ikke får opbygget den selvkontrol, som ifølge kriminologisk teori er af betydning for at undgå senere kriminalitet.⁵² Uanset moderens alder er en problematisk opvækst og opdragelse generelt stærkt forbundet med risikoen for kriminalitet. Det er samtidig det område, hvor forskellige former for indsatser og hjælp til vanskeligt stillede børnefamilier har vist sig at have en meget stor effekt, ikke alene på risikoen for kriminalitet, men også for barnets forhold i og til skolen, erhvervsuddannelse og arbejde m.v.⁵³ Selv om det kan tage mange år at høste frugterne af denne form for indsatser, er det antagelig alligevel nok det mest oplagte område at fokusere på kriminalpræventivt.

Dette besvarer dog ikke spørgsmålet om, hvorfor der især blandt de rocker/banderegistrerede er ganske mange med unge mødre, og at dette synes at være relateret til risikoen for rocker/banderekruttering. De amerikanske studier, der vedrører børn og unge i mindre organiserede gadebander, og som er baseret på spørgeskemaundersøgelser blandt de unge, peger på, at forældrenes opsyn og kontrol med børnene er en af de få risikofaktorer, der med sikkerhed har kunnet påvises at have betydning for medlemskab af sådanne 'småbander'.⁵⁴ Og som nævnt ovenfor, er der undersøgelser, der viser, at problemer med et utilstrækkeligt opsyn med børnene forekommer hyppigere, når moderen er meget ung. På denne måde kan der ses en forbindelse mellem rekruttering til rocker/bandemiljøet og tidligt moderskab. Det skal dog understreges, at vi ikke ved, om der er en forbindelse mellem disse mindre organiserede grupper eller bander og de mere organiserede, som denne undersøgelse angår, og dermed heller ikke, om de risikofaktorer, der angår førstnævnte grupperinger, også har betydning for sidstnævnte. Der mangler også oplysninger, der kan belyse forholdene under den tidligste barndom, idet de fleste oplysninger angår forholdende ved det 15. år eller perioden fra det 10. til det 15. år. Hvad der særligt måtte have karakteriseret de familier med unge mødre, vides derfor ikke.

⁵¹ Farrington & Welsh, 2007, op.cit.

⁵² Gottfredson & Hirschi, 1990, op.cit.

⁵³ Clausen, Djuurhus & Kyvsgaard, 2009, op.cit.

⁵⁴ Klein & Maxson, 2006, op.cit.

At boligtypen er relateret til risikoen for at blive involveret i rocker/bandemiljøer skal nok primært ses som en afspejling af, at rocker- og bandegrupper er et udpræget storbyfænomen, mens mange andre lovovertrædere kommer fra mindre urbaniserede områder. Som påpeget i det tidligere, er oplysninger om boligområdets urbaniseringsgrad noget af det, der savnes i undersøgelsen, så det har ikke været muligt at kortlægge dette forhold i undersøgelsen.

Dette resultat vedrørende boligens karakter leder hen til spørgsmålet om omgivelsernes betydning generelt – et forhold der heller ikke har kunnet inkluderes i denne undersøgelse. Det er i netværksanalyserne set, hvorledes geografisk nærhed har betydning for et fællesskab om kriminalitet. Der er god grund til at antage, at geografisk eller fysisk nærhed til organiserede, kriminelle grupper også kan være styrende for, om en person, der i forvejen er involveret i kriminalitet, bliver medlem af en sådan gruppe eller ej.

De foreløbige resultater fra en anden undersøgelse om banderekruttering, der er under gennemførelse i Justitsministeriets Forskningskontor, peger således på, at tilstedeværelsen af bander i det nærmiljø, de unge færdes i, har en meget stor betydning for deres eventuelle involvering i bander.⁵⁵ Det er i første omgang 'småbander', der er i fokus i denne undersøgelse, men den illustrerer i hvert fald, at muligheden og nærheden har en betydning. Det understreger, at det er af stor vigtighed at bremse spredningen af rocker/bandegrupperinger, da det i sig selv kan have en betydning for en rekruttering.

Det skal i den forbindelse nævnes, at kammeratskabsgruppens karakter er en af de allervigtigste risikofaktorer for deltagelse i 'småbander' – street gangs – ifølge den internationale forskning.⁵⁶ Omgang med kriminelle venner og en generel negativ indflydelse fra kammerater er således et forhold, der i alle undersøgelser viser sig at være korreleret med deltagelse i sådanne grupperinger. Det skyldes antagelig ikke mindst, at de unge, der her er i fokus, færdes meget i gadelivet, hvorfor de i højere grad socialiseres af kammeratskabsgruppen end af forældre og andre voksne.

Når skadestuebehandling for trafikulykker er forbundet med en forhøjet risiko for at indgå i rocker/bandegrupperinger, skal det antagelig både ses i forbindelse med, at den mangel på selvkontrol, der kan have betydning for kriminalitet, også kan have betydning for anden risikoadfærd, og som indikator for, at mange af de unge, som især kan tiltrækkes af rockermiljøet, er nogle med en særlig interesse for motorkøretøjer – herunder nok ikke mindst motorcykler. En samhørighed, der er betinget af en fælles interesse og lidenskab, kan antagelig i sig selv have betydning for en rekruttering.

⁵⁵ Jonas Markus Lindstad & Maria Libak Pedersen: *Første led i fødekæden* (arbejdstitel). Justitsministeriets Forskningskontor. Forventet offentliggjort i 2011.

⁵⁶ Klein & Maxson, 2006, op.cit.

Kriminalitet i familien, her faderen, har også i andre undersøgelse vist sig at være relateret til en øget risiko for kriminalitet.⁵⁷ Når denne undersøgelse tyder på, at dette forhold mindsker risikoen for, at lovovertræderen rekrutteres til rocker/bandemiljøet, betyder det altså ikke nødvendigvis, at det ikke har en betydning for, at personerne i dette miljø har påbegyndt en kriminel karriere. Hvorfor dette forhold er forbundet med en forhøjet sandsynlighed for – som lovovertræder – *ikke* at indgå i rocker/bandemiljøet, er vanskeligt at sige, men en mulig forklaring kunne være, at lovovertrædere, der agerer uden for en gruppering, i højere grad er tynget af forældrenes negative sociale forhold, mens det spiller en lidt mindre rolle for dem, der involveres i rocker/bandemiljøer, idet selve den geografiske mulighed eller nærhed til miljøet kunne tænkes at friste nogle knapt så socialt belastede unge sjæle, jf. også ovenfor.

Endelig har det også vist sig, at en tidligere kontakt med det psykiatriske system er forbundet med en mindsket risiko for rocker/bandeinvolvering. Som påpeget, er det et forhold, der er vanskeligt at vurdere den reelle betydning af, da forskelle i tilbøjeligheden til at opsøge dette system vil influere på dette resultat, som dermed ikke nødvendigvis afspejler reelle forskelle i psykiske lidelser mellem grupperne. Det kan dog også tænkes, at de forskelle, der er set i kriminalitetsmønstret, herunder forskelle i omfang af seksualforbrydelser, kan have en betydning for, at den kriminelle kontrolgruppe i højere grad har været indlagt på en psykiatrisk afdeling.

De ikke-dynamiske risikofaktorer, køn, alder og etnisk baggrund, er ikke omtalt, hvilket skyldes, at det som nævnt er de faktorer, grupperne er matchet på. Der kan alligevel være grund til at påpege, at køn – det at være mand – må antages at være en risikofaktor i forhold til rocker/bandeinvolvering, eftersom der slet ingen kvinder er registreret i PED. I de yngre og mindre organiserede grupper indgår også piger,⁵⁸ men politiet har åbenbart ikke fundet tilstrækkeligt aktive kvinder i rocker/bandemiljøet til at registrere dem.

Med hensyn til alder er det bemærkelsesværdigt, at der er mange af de rocker/banderegistrerede, der har en ganske høj alder ved registreringen i PED. Det kunne umiddelbart tyde på, at høj alder må betragtes som en risikofaktor i forhold til involvering i rocker/bandemiljøet. Fortsatte studier vedrørende de rocker/bandeinvolveres kriminalitet igennem deres kriminelle karrierer, jf. senere, vil kunne belyse, hvorvidt en sen involvering i dette miljø er betinget af en omfattende og tidlig kriminelle karriere samt af en forsat høj kriminalitetsfrekvens inden indtræden i miljøet. På denne måde vil det kunne anskueliggøres, om det er alder eller en kriminel erfaring, der har en betydning.

⁵⁷ Tranæs, 2008, op.cit; David P., Darrick Jolliffe, Rolf Loeber, Magda Stouthamer-Loeber & Larry M. Kalb: The concentration of offenders in families, and family criminality in the prediction of boys' delinquency. *Journal of Adolescence*, 2001, vol. 24, s. 579-596.

⁵⁸ Lindstad & Pedersen, forventet 2011, op.cit.

Endelig er der set en meget klar etnisk opsplitning mellem på den ene side de rockerrelaterede grupper og på den anden side bandegrupperingerne. De rockerrelaterede er således overvejende af dansk oprindelse, mens bandegrupperingerne har medlemmer med forskellig etnisk baggrund, herunder en mindre andel med dansk baggrund. Det kan tyde på, at etnicitet kan ses som en risikofaktor for involvering i disse miljøer, idet der kan være en forhøjet risiko for involvering i de rockerrelaterede grupper, hvis man som lovovertræder er af dansk oprindelse, mens det omvendte gør sig gældende for bandegrupperingerne. På denne baggrund giver det ikke mening at undersøge betydningen af etnicitet generelt.

8.2. Ikke-risikofaktorer

Lige så vigtigt det er at pege på forhold, der kan tyde på en øget risiko for at blive involveret i rocker/bandemiljøet, er det at drøfte de forhold, der tilsyneladende ikke har denne betydning.

Som det er set, er det meget få af de forhold, der er forbundet med opvæksten, der kan differentiere mellem de rocker/banderegistrerede og de øvrige lovovertrædere. Det gælder således forældrenes indkomst, arbejdssituation m.v., ligesom forældrenes øvrige forhold – med undtagelse af faderens kriminalitet – heller ikke har kunnet skelne mellem de rocker/banderegistrerede og de øvrige lovovertrædere.

Det kan dog være farlig at konkludere, at disse forhold ingen betydning har. For det første kan de have en betydning for, at personen overhovedet begår kriminalitet – uanset om vedkommende er involveret i rocker/bandemiljøet eller ej. For det andet kan der være tale om en indirekte betydning – også for rocker/bandeinvolveringen. Eksempelvis kan man forestille sig, at forældrenes sociale og økonomiske forhold har en betydning for barnets opvækst og skolegang og dermed på den videre uddannelse og de arbejdsmuligheder, der følger i kølvandet herpå.⁵⁹ Dette kan dog kun være tilfældet inden for variablernes kategorier i regressionen, da regressionen ellers holder de øvrige forhold konstant. Det kan være noget sådant, der ligger bag resultatet vedrørende den forhøjede risiko for rocker/bandeinvolvering for lovovertrædere uden arbejde. Samtidig skal det dog understreges, at heller ikke den internationale forskning identificerer familiekonstellationen under opvæksten eller familiens socioøkonomiske situation som risikofaktorer.

8.3. De enkelte rocker/bandegrupper

Der er foretaget en sammenligning af levevilkår både i barndommen og i voksenlivet blandt medlemmer af i alt syv rocker/bandegrupperinger – fem rockergrupper og to bandegrupper. Sammen-

⁵⁹ Mads Meier Jæger & Anders Holm: Does Parents Economic, Cultural, and Social Capital Explain the Social Class Effect on Educational Attainment in the Scandinavian Mobility Regime? *Social Science Research*, vol. 36, 2007, s. 719-744.

ligningen peger i forskellige retninger, men viser også en del ligheder mellem de syv grupper. Det er dog svært at pege på tydelige mønstre ved de karakteristika, der er ved de forskellige grupper. Dog adskiller en enkelt gruppering, Hells Angels' støttegrupper, sig mere markant og gennemgående fra de øvrige grupper. Medlemmerne her er kendetegnet ved at være ældre, have færre problemer under opvæksten, i større omfang at have en erhvervsfaglig uddannelse, at være i arbejde og have en højere indkomst end de øvrige.

Når de fem rockergrupperinger samles på den ene side og sammenlignes med de to bandegrupper på den anden side, fremtræder derimod nogle ret klare og markante forskelle. Der er således store forskelle mellem disse grupperinger med hensyn til forældrenes uddannelse, arbejdsforhold og indkomst, familieforholdene under opvæksten samt boligforhold både i barndommen og i voksenlivet.

Disse forskelle mellem rockere og bander skal ses i relation til, at langt de fleste af bandemedlemmerne har anden etnisk baggrund end dansk, mens næsten alle medlemmer af rockergrupperne er af dansk oprindelse. De forskelle, der generelt er mellem disse befolkningsgrupper, vil naturligvis afspejle sig i rocker- og bandegrupperne. Der kan derfor ikke på baggrund af en simpel sammenligning konkluderes noget om, hvorvidt forskellige risikofaktorer gør sig gældende for de to grupperinger. For at kunne gøre det kræves, at der gennemføres nogle statistiske analyser, jf. nedenfor om fortsat forskning.

8.4. Kriminalitet

Kriminalitet er kortlagt på fire måder: Dels er kriminalitetens art blandt de rocker/banderegistrerede sammenholdt med den kriminelle kontrolgruppes i perioden før indeksregistreringen. Dels er omfang og art af kriminalitet blandt de rocker/banderegistrerede kortlagt i en periode af to år inden registreringen og sammenholdt med kriminaliteten i en tilsvarende periode efter registreringen. Endelig er de syv ovennævnte rocker/bandegrupperes kriminalitet sammenlignet i en periode af fem år inden registreringen i PED. Valget af forskellige perioder er betinget af mulighederne for at kunne inkludere oplysninger om så mange individer som muligt.

Førstnævnte sammenligning viser, at både en stor del af de rocker/banderegistreredes og den kriminelle kontrolgruppes lovovertrædelser er ejendomsforbrydelser. Den kriminelle kontrolgruppes andel er dog lidt større end de rocker/banderegistreredes. Til gengæld udgør voldsforbrydelser en større andel af de rocker/banderegistreredes lovovertrædelser end den kriminelle kontrolgruppes. Andelen af seksualforbrydelser er derimod forsvindende lille blandt de rocker/banderegistrerede, mens den udgør en større andel af den kriminelle kontrolgruppes kriminalitet.

Andelen af særlovsovertrædelser er ens i de to grupper, hvilket dog dækker over, at våbenlovsovertrædelser udgør en større andel af de rocker/banderegistreredes særlovsovertrædelser, mens overtrædelser af lov om euforiserende stoffer udgør en større andel af kontrolgruppens.

Den anden måling viser en markant stigning i omfanget af kriminalitet fra før til efter registreringen i PED. Det svarer til det, der er fundet i internationale undersøgelser – at kriminalitetsfrekvensen stiger under medlemskab af en rocker/bandegruppe. Dette er da også den væsentligste årsag til at forebygge og bekæmpe en fortsat rekruttering til disse grupper.

Den vækst, der er sket i kriminaliteten gælder særligt overtrædelser af straffelovens bestemmelser om narkotika (+100 pct.), våbenlovsovertrædelser (+72 pct.) og voldsforbrydelser (72 pct.), mens der på ejendomsforbrydelsesområdet har været en beskeden vækst.

Væksten i omfanget af lovovertrædelser fra før til efter registreringen i PED bør nok også ses i lyset af, at politiet kan have øget deres fokus på disse personers adfærd. At omfanget af narkokriminalitet er vokset, svarer til forventningerne, idet denne kriminalitet i særlig grad er associeret med rocker/bandegruppernes virksomhed.

Denne ændring i kriminalitetsfrekvenser før og efter registreringen i PED er også undersøgt for de ovennævnte syv grupperinger. Det ses heraf, at væksten i kriminalitet er særlig stor blandt medlemmer af rockergrupperne Hells Angels og AK81.

Den sidste måling angår som nævnt en periode af fem år før registreringen i PED for de syv undergrupper af rockere og bander. Generelt er variationerne mellem gruppernes kriminalitet forholdsvis ringe. AK81 adskiller sig dog lidt fra de øvrige, idet relativt få af deres lovovertrædelser angår ejendomsforbrydelser og relativt mange voldsforbrydelser.

8.5. Kriminelle netværk

Netværksanalyserne er baseret på sigtelser, for selv om en sigtelse ikke skulle føre til en fældende afgørelse, så indikerer det faktum, at flere personer er sigtet for samme forhold, at der nok har været en kontakt mellem disse personer. Og det er forbindelsen mellem personerne, der er i fokus her.

Analysen viser, at antallet af sigtelser pr. medlem i de forskellige rocker/bandegrupper varierer betydeligt. Langt størstedelen af alle sigtelser angår alene én person, og i de tilfælde, hvor der er flere sigtede i samme sag, er der sædvanligvis to eller højst tre personer. Det afspejler sig i de kriminelle netværk internt i rocker/bandegrupperne. At meget af kriminaliteten er begået uden andre involverede, kan ikke alene forklares med, at det typisk drejer sig om 'enmandskriminalitet' – såsom færdselslovsovertrædelser – idet også størstedelen af de øvrige sigtelser kun angår én person.

Den offentlige omtale af rocker/bandegrupperne kan give indtryk af lukkede miljøer. Det er imidlertid ikke det billede, analyserne af de kriminelle netværk viser. Vurderet ud fra kriminelle aktiviteter er grupperingerne så langt fra isolerede fra andre, men tværtimod er det meste af den kriminalitet, de rocker/banderegistrerede begår i forening med andre, relateret til personer uden for rocker/bandemiljøet. Dette gælder uanset, om undersøgelsesperioden er de seneste ti år, perioden efter personernes individuelle medlemsregistreringsdato eller perioden efter 4. kvartal 2008, hvor alle rocker/bandegrupperne er etableret. Særligt har de større rockergrupperinger – Hells Angels, AK81 og Bandidos – mange kriminelle relationer til personer uden for miljøet.

Samme grupper – særligt Hells Angels og AK81, men også Bandidos – står også for hovedparten af de kriminelle relationer med andre rocker/bandegrupper. Mellem de øvrige grupperinger er der – vurderet ud fra sigtelser – meget lidt (kriminell) aktivitet. Det indikerer, at disse kriminelle netværk er meget svage og dermed let vil kunne ændre sig.

Resultaterne vedrørende strukturen og intensiteten af de kriminelle forbindelser mellem grupperne samt udadtil og indadtil er dog afhængige af gruppernes størrelse, hvorfor der også er set på, hvordan de enkelte grupperingers samlede antal kriminelle forbindelser fordeler sig med hensyn til, om de er eksterne eller interne. Beregningen viser, at en klar majoritet af forbindelser til medsigtede for alle gruppers vedkommende angår personer, som ikke er registreret som tilhørende rocker/bandemiljøet. Samtidig ses store variationer mellem grupperne med hensyn til andelen af interne og eksterne kriminelle relationer – og dermed også variationer i, hvor åbne eller lukkede grupperingerne fremstår i forhold til kriminelle forbindelser.

De interne kriminelle netværk i de forskellige rocker/bandegrupperinger er af vekslende størrelse og struktur, hvilket delvist kan forklares med forskelle i gruppernes størrelse og varighed. Andelen af gruppemedlemmer, der er forbundne gennem et internt kriminelt netværk, er også meget varierende. Gennemgående tyder den målemetode, der her er anvendt, dog ikke på stærkt forbundne netværk. De enkelte medlemmer har således oftest kun kriminelle forbindelser til få andre medlemmer, og forbindelserne udgøres typisk af få fælles sager. Herved tegnes der et billede af kriminelle netværk med sporadiske forbindelser – et billede, der let kan forandre sig. Samme resultat er fundet i andre undersøgelser af kriminelle netværk blandt gadebander, som dog typisk er mindre organiserede end de her inkluderede grupperinger.⁶⁰ Enkelte grupperinger, herunder Hells Angels og Black Cobra, adskiller sig delvist fra det ovennævnte billede ved at have stærkt forbundne – større eller mindre – interne undergrupperinger.

⁶⁰ Se f.eks. J.M. McGloin & D.S. Kirk (2010): 'An Overview of Social Network Analysis', *Journal of Criminal Justice Education*, vol. 21 s. 169-181, 2010. Heri omtales, at størsteparten af forskning omkring gadebander foretaget i et netværksperspektiv finder, at grupperne er decentraliserede og fleksible.

Fælles for alle rocker/bandegruppernes interne kriminalitetsstruktur er, at den fremstår som geografisk betinget. At fysisk nærhed er karakteristisk for kriminelle relationer er ligeledes fundet i andre undersøgelser af kriminelle netværk.⁶¹

8.6. Fortsat forskning

Som indledningsvis påpeget, er denne undersøgelse antagelig den første af sin art. Der er således ikke kendskab til andre undersøgelser, der på tilsvarende måde kortlægger organiserede kriminelle grupper, ligesom der generelt ikke ser ud til at findes forskning i rekruttering til forskellige former for kriminelle netværk.⁶²

Undersøgelsen kan dermed betragtes som et første spadestik i forsøget på at få en indsigt i dette område. De temaer og analyser, der er præsenteret i det foregående, svarer til det planlagte. Arbejdet med dette ganske unikke forskningsmateriale har samtidig rejst mange nye spørgsmål og givet inspiration til en række nye forskningsprojekter, som ikke har været muligt at gennemføre inden for projektets snævre tidsramme. De projektforslag, der omtales i det følgende, må i allerhøjeste grad betragtes som anbefalelsesværdige, da de vil kunne bidrage med vigtig, yderligere viden om dette ret uoplyste område. Det drejer sig om følgende studier:

- Separate analyser vedrørende henholdsvis de rockerrelaterede gruppe og de to bandegrupperinger. Som påvist, er der betydelige forskelle mellem de rocker- og de banderelaterede, og spørgsmålet er, om forskellige risikofaktorer gør sig gældende for de to grupper. For at belyse det kræves, at der gennemføres en logistisk regressionsanalyse, hvor de rockerrelaterede sammenlignes med deres matchede kontrolpersoner, og tilsvarende en, hvor de to bandegrupperinger sammenlignes med deres kontrolpersoner.
- Separate analyser vedrørende risikofaktorer. Den nuværende analyse fokuserer på forskelle mellem de rocker- og de banderegistrerede og den kriminelle kontrolgruppe med henblik på at kunne sige noget om, hvad der har betydning for, at nogen bliver involveret i rocker/bandemiljøet. En anden vigtig analysemetode med brug af de nuværende data er via en regressionsanalyse at undersøge, om de risikofaktorer, der tegner sig ved en sammenligning mellem de rocker/banderegistrerede og den almene kontrolgruppe, svarer til dem, der viser sig ved en sammenligning mellem den kriminelle kontrolgruppe og den almene kontrolgruppe. Herved vil det være muligt at få indblik i, om der er forskelle mellem de forhold, der er relateret til en kriminel karriere for lovovertrædere henholdsvis i og uden for organiserede grupperinger.

⁶¹ Se f.eks. Jerzy Sarnecki: *Delinquent Networks – Youth Co-Offending in Stockholm*. Cambridge University Press, 2001.

⁶² Klein & Maxson, 2006, op.cit.

- Ofre for rocker/bandekriminalitet er et oplagt og væsentligt emne. Siden 2001 har Danmarks Statistik registreret ofre for personfarlig kriminalitet, hvilket gør det muligt at koble oplysninger om ofre sammen med oplysninger om gerningsmanden. Dermed kan det undersøges, i hvilket omfang ofrene selv er medlemmer af en rocker/bandegruppe eller er personer helt uden for dette miljø. Endvidere bliver det muligt at tegne en social profil af ofrene for rocker/bandegruppernes kriminalitet.
- En nærmere undersøgelse af rocker/bandemedlemmernes medskyldige er et essentielt tema i forhold til rekrutteringsproblematikken. Som påpeget, angår langt hovedparten af de kriminelle forbindelser personer uden for disse grupper. Hvem er de? Hvor involveret er de i kriminalitet? Optages de senere i gruppen? Udgør de kriminelle forbindelser gruppernes rekrutteringsgrundlag, og er der på den måde tale om en slags rekrutteringsprøve?
- En longitudinel undersøgelse af rocker/bandemedlemmernes hele kriminelle karrierer vil være yderst relevant og interessant. Fokus bør være en udviklingsanalyse fra karrierens start frem til registrering i PED samt forløbet efter denne registrering. Såvel kriminalitetens art og hyppighed bør kortlægges i en sådan analyse, ligesom specialisering og eskalering i kriminalitetens grovhed bør indgå.
- Rocker/bandemedlemmerne som ungdomskriminelle er også et oplagt tema. Hvordan var deres kriminelle karrierer i ungdomsårene? Adskiller denne karriere sig fra den, der kan tegnes af den kriminelle kontrolgruppe? Og er det på denne baggrund muligt at sige noget om rekrutteringskriterier?
- En særanalyse af de gamle – især rockere – med en registreringsdato før juli 2001. Da de må antages at have en ganske særlig rolle i rockergrupperingerne kan det være væsentligt at fokusere på dem, deres sociale situation, kriminelle netværk og kriminelle karriere.
- Netværk og kriminalitetens art. Hvilke former for kriminalitet begår de rocker- og de banderegistrerede sammen med andre? Er det typisk de samme eksterne personer, de begår kriminalitet sammen med?
- En longitudinel undersøgelse af kriminelle netværk og deres forandring over tid. Hvor lang tid varer medlemskabet? Sker der over tid ændringer i omfanget af interne og eksterne forbindelser? Hvorledes er kriminalitetsmønstret for dem, der forlader netværket?

Såvel forskning på baggrund af de eksisterende data som med en videreudbygning af dette datamateriale med andre registerdata vil kunne belyse de problemstillinger, der er nævnt ovenfor. Det er samtidig oplagt, at mange spørgsmål ikke vil kunne belyses alene med registerdata. Det andet banderekrutteringsprojekt, der er under gennemførelse i Justitsministeriets Forskningskontor, nærmer sig problemstillingen ved hjælp af en spørgeskemaundersøgelse til børn og unge i bl.a. boligområder med rocker/bandeproblemer og gennem interview med forskellige fagpersoner, der arbejder i boligområderne og kender til rocker/bandeproblematikken. På sigt skal der også gennemføres interview med nuværende og tidligere medlemmer af de organiserede grupper og via journaler m.v. ind-

hentes yderligere oplysninger om dem. Det er givet, at sådanne mere kvalitative metoder også må tages i anvendelse for at komme nærmere besvarelsen af spørgsmålet om, hvorfor nogle personer tiltrækkes af eller rekrutteres til rocker- og bandegrupper.

9. BILAG

Bilag 1

Model 1; Variabler i startmodellen

Navn	Kategorier	Supplerende beskrivelse
Antallet af familiekonstellationer	1 2 3 eller derover Indvandret efter det 10. år	Antal familiekonstellationer fra det 10. til og med det 15. år
Antallet af flytninger	0 1 2 3 eller derover Indvandret efter det 10. år	Antal flytninger fra det 10. til og med det 15. år
Boligart i indeksåret	Énfamiliebolig Flerfamiliebolig Institution m.v.	
Boligart ved det 15. år	Énfamiliebolig Ikke-énfamiliebolig Indvandret efter det 14. år og mangler oplysninger	
Ejerforhold for bolig ved det 15. år	Ejer selv bolig Bolig ejet af andre Indvandret efter det 14. år og mangler oplysninger	
Ejerforhold for bolig i indeksåret	Ejer selv bolig Bolig ejet af andre	
Dominerende sociale ydelse	Har ikke modtaget ydelse Arbejdsløshedsdagpenge m.v. Sygedagpenge, førtidspension m.v. Kontanthjælp	
Stilling	Lønmodtager på grundniveau og anden lønmodtager Lønmodtager på mellem- og topniveau samt selvstændige Arbejdsløse og øvrige udenfor arbejdsstyrken Personer under uddannelse	
Oprindelsesland grupperet	Danmark, Grønland og Færøerne Norden, EU, Europa i øvrigt, Nordamerika, Japan, New Zealand og Australien Mindre udviklede lande	

Indlæggelse som følge af trafikulykke	Nej Ja Indvandret efter 5 år før indeksår	Indlæggelse som skadestuepatient indenfor 5 år før indeksår
Indlæggelse som følge af vold	Nej Ja Indvandret efter 5 år før indeksår	Indlæggelse som skadestuepatient indenfor 5 år før indeksår
Psykiatrisk behandling	Nej Ja Indvandret efter 5 år før indeksår	Psykiatrisk behandling fra 5 år før indeksdom
Den biologiske mor i psykiatriske behandling	Nej Ja Moderen død før personens 16. år eller indvandret efter det 0. år	Moderens psykiatriske behandling inden personens 16. år
Den biologiske far i psykiatriske behandling	Nej Ja Faderen død før personens 16. år eller indvandret efter det 0. år	
Antallet af fældende, straffetlige forhold inden indekstidspunktet		Numerisk variabel
Antallet af fældende, straffetlige forhold for personfarlige kriminalitet inden indekstidspunktet		Numerisk variabel
Samlet ubetinget strafflængde i år før indekstidspunktet		Numerisk variabel
Personens højeste fuldførte uddannelse i indeksåret	Grundskole Højere end grundskole	
Alder på indekstidspunktet		Numerisk variabel
Familietype i indeksåret	Enlig I parforhold	
Mandlig forsørgers stilling ved det 15. år	Beskæftiget Arbejdsløs Udenfor arbejdsstyrken Personen har ingen forsørger eller er indvandrer efter det 15. år og mangler oplysninger	
Personens personindkomst i indeksåret	0-50.000 kr. 50.001-100.000 kr. 100.001-150.000 kr. 150.001-200.000 kr. 200.001-250.000 kr. 250.001-15.000.000 kr.	Indkomst registreret i pengeinstitut året før indeksår
Forebyggende foranstaltninger	Nej Anbringelse udenfor hjemmet Anden foranstaltning Indvandret efter det 9. år	Forebyggende foranstaltninger og anbringelser udenfor hjemmet fra det 10. til og med det 15. år

Kriminel mor	Nej Ja Ingen forældre registreret, forældre død inden det 16. år eller er indvandret efter det 0. år	Registreret strafferetsafgørelse for moderen i personens 0.-15. år
Kriminel far	Nej Ja Ingen forældre registreret, forældre død inden det 16. år eller er indvandret efter det 0. år	Registreret strafferetsafgørelse for faderen i personens 0.-15. år
Kontanthjælp til den mandlige forsørger	Nej Ja Personen har inden forsørger eller er indvandrer efter det 14. år og mangler oplysninger	
Den mandlige forsørgers personindkomst	0-150.000 kr. 150.001-200.000 kr. 200.001-250.000 kr. 250.001-300.000 kr. 300.001-350.000 kr. 350.001-400.000 kr. 400.001-450.000 kr. 450.001-15.000.000 kr. Personen har ingen forsørger eller er indvandrer efter det 14. år og mangler oplysninger	Indkomst for den mandlige forsørger ved personens 15. år
Moderens alder ved personens fødsel	18 og derunder 19-22 år 23-26 år 27-30 år 31 år og derover Ingen registrerede forældre	
Faderens alder ved personens fødsel	18 og derunder 19-22 år 23-26 år 27-30 år 31 år og derover Ingen registrerede forældre	

Bilag 2

Model 2; Variabler i startmodellen

Navn	Kategorier	Beskrivelse
Boligart i indeksåret	Énfamiliebolig Flerfamiliebolig Institution m.v.	
Ejerforhold for bolig i indeksåret	Ejer selv bolig Bolig ejet af andre	
Dominerende sociale ydelse	Har ikke modtaget ydelse Førtidspension Arbejdsløshedsdagpenge m.v. Sygedagpenge m.v. Kontanthjælp	
Stilling	Lønmodtager på grundniveau Lønmodtager på mellem- og top-niveau samt selvstændige Anden lønmodtager Arbejdsløs Personer under uddannelse Øvrige udenfor arbejdsstyrken	
Oprindelsesland grupperet	Danmark, Grønland og Færøerne Norden, EU, Europa i øvrigt, Nordamerika, Japan, New Zealand og Australien Mindre udviklede lande	
Indlæggelse som følge af trafikulykke	Nej Ja	Indlæggelse som skadestuepatient indenfor 5 år før indeksåret
Indlæggelse som følge af vold	Nej Ja	Indlæggelse som skadestuepatient indenfor 5 år før indeksåret
Psykiatrisk behandling	Nej Ja	Psykiatrisk behandling fra 5 år før indekssdom
Antallet af fældende, strafretlige forhold inden indekstidspunktet		Antal forhold, der har ført til en fældende afgørelse, ekskl. Færdselslovovertrædelser Numerisk variabel
Antallet af fældende, strafretlige forhold for personfarlige kriminalitet inden indekstidspunktet		Numerisk variabel
Samlet ubetinget straffelængde i år før indekstidspunktet		Numerisk variabel
Højest fuldførte uddannelse	Grundskole Gymnasial uddannelse og videregående uddannelse Erhvervsfaglig uddannelse	
Alder på indekstidspunktet		Numerisk variabel

Familietype i indeksåret	Enlig I parforhold uden hjemmeboende børn I parforhold med hjemmeboende børn	
Indkomst	0-50.000 kr. 50.001-100.000 kr. 100.001-150.000 kr. 150.001-200.000 kr. 200.001-250.000 kr. 250.001-300.000 kr. 300.001-350.000 kr. 350.001-15.000.000 kr.	Indkomst registreret i pengeinstitut året før indeksår
Personens alder ved den biologiske faders/mandlige forsørgers død	Forældre ikke død 0-15 år 16-30 år Ingen forældre registreret	
Moderens alder ved fødslen	18 og derunder 19-22 år 23-26 år 27-30 år 31 år og derover	
Faderens alder ved fødslen	18 og derunder 19-22 år 23-26 år 27-30 år 31 år og derover Ingen registrerede forældre Ingen oplysninger	
Alder ved indvandring	Ikke indvandret 0-5 år 6-10 år 11-15 år 16 år og derover	

Bilag 3

Model 1; N=5.225

	Sig.	Exp(B)	95 pct. konfidensinterval for Exp(B)		B	Standard fejlen
			Nedre	Øvre		
Stilling: Lønmodtager på grundniveau og anden lønmodtager	0,002	1				
Lønmodtager på mellem- og topniveau samt selvstændige	0,864	1,057	0,559	2,001	0,056	0,325
Arbejdsløse og personer udenfor arbejdsstyrken	0,000	1,589	1,256	2,009	0,463	0,120
Personer under uddannelse	0,128	1,329	0,921	1,917	0,284	0,187
Kriminel far: Nej	0,002	1				
Ja	0,013	0,723	0,559	0,935	-0,325	0,131
Indvandret efter 5 år før indeksåret	0,001	0,643	0,496	0,834	-0,441	0,132
Psykiatrisk behandling: Nej	0,003	1				
Ja	0,003	0,560	0,384	0,818	-0,579	0,193
Indlæggelse som følge af trafikulykke: Nej	0,001	1				
Ja	0,000	1,614	1,253	2,080	0,479	0,129
Indvandret efter 5 år før indeksåret	0,306	1,785	0,588	5,415	0,579	0,566
Boligart: Énfamiliebolig	0,000	1				
Ikke-énfamiliebolig	0,000	1,621	1,298	2,025	0,483	0,113
Indvandret efter det 14. år	0,310	0,528	0,154	1,811	-0,638	0,629
Alder på indekstidspunktet i år	0,000	0,931	0,900	0,962	-0,072	0,017
Samlet ubetinget strafflængde i år før indekstidspunktet	0,001	1,123	1,051	1,200	0,116	0,034
Konstant	0,001	0,274			-1,296	0,383

Bilag 4

Liste over ekskluderede variabler fra den endelige model 1

Insignifikante variable:

Antallet af familiekonstellationer fra og med det 10. år til og med det 15. år.

Antallet af flytninger fra og med det 10. år til og med det 15. år.

Boligarten i indeksåret.

Ejerforhold for boligen i personens 15. år.

Ejerforhold for boligen i indeksåret.

Oprindelsesland grupperet.

Indlæggelse som skadestuepatient som følge af en voldshandling i en periode på fem år inden indeksåret.

Den biologiske moder i psykiatrisk behandling fra og med personens 0. år til og med det 15. år.

Den biologiske fader i psykiatrisk behandling fra og med personens 0. år til og med det 15. år.

Personens højeste fuldførte uddannelse i indeksåret.

Personens familietype i indeksåret.

Den mandlige forsørgers stilling ved personens 15. år.

Personens personindkomst i indeksåret.

Forbyggende foranstaltninger fra og med personens 0. år til og med det 15. år.

Kriminel mor.

Ydelse af kontanthjælp til den mandlige forsørger

Den mandlige forsørgers personindkomst i personens 15. år.

Moderens alder ved personens fødsel.

Faderens alder ved personens fødsel.

Insignifikante kontrolvariable:

Antallet af fældende, strafferetlige forhold inden indekstidspunktet.

Antallet af fældende, strafferetlige forhold for personfarlig kriminalitet inden indekstidspunktet.

Uacceptabelt højt korreleret variable:

Dominerende sociale ydelse.

Bilag 5

Model 2; N=6.783

	Sig.	Exp(B)	95 pct. konfidensinterval for Exp(B)		B	S.E.
			Nedre	Øvre		
Stilling: Lønmodtager på grundniveau og anden lønmodtager	0,000	1				
Lønmodtager på mellem- og topniveau samt selvstændige	0,795	1,066	0,658	1,725	0,064	0,246
Anden lønmodtager	0,131	1,239	0,938	1,636	0,214	0,142
Arbejdsløs	0,000	1,924	1,348	2,746	0,654	0,182
Personer udenfor arbejdsstyrken	0,005	1,702	1,173	2,469	0,532	0,190
Personer under uddannelse	0,000	1,753	1,361	2,258	0,561	0,129
Højeste fuldført uddannelse: Grundskole	0,000	1				
Gymnasial uddannelse og videregående uddannelse	0,021	0,465	0,243	0,890	-0,765	0,331
Erhvervsfaglig uddannelse	0,002	1,496	1,154	1,940	0,403	0,132
Psykiatrisk behandling: Nej	0,000	1				
Ja	0,000	0,462	0,341	0,626	-0,773	0,155
Indlæggelse som følge af trafikulykke: Nej	0,001	1				
Ja	0,001	1,459	1,171	1,817	0,377	0,112
Moderens alder ved fødslen: 18 år og derunder	0,003	1				
19 – 22 år	0,070	0,718	0,502	1,028	-0,331	0,183
23 – 26 år	0,005	0,594	0,414	0,851	-0,522	0,184
27 – 30 år	0,001	0,526	0,359	0,769	-0,643	0,194
31 år og derover	0,002	0,539	0,365	0,796	-0,618	0,199
Alder på indekstidspunktet i år	0,000	0,970	0,956	0,984	-0,031	0,007
Samlet ubetinget strafflængde i år før indekstidspunktet	0,029	1,055	1,006	1,107	0,054	0,024
Konstant	0,000	0,216			-1,535	0,262

Bilag 6

Liste over ekskluderede variabler fra den endelige model 2

Insignifikante variable:

Boligens art i indeksåret.

Ejerforhold i indeksåret.

Indlæggelse som skadestuepatient som følge af en voldshandling i en periode på fem år inden indeksåret.

Personens familietype i indeksåret.

Personens personindkomst i indeksåret.

Personens alder ved den biologiske faders/mandlige forsørgers død.

Faderens alder ved personens fødsel.

Personens alder ved indvandring til Danmark.

Insignifikante kontrolvariable:

Antallet af fældende, strafferetlige forhold inden indekstidspunktet.

Antallet af fældende, strafferetlige forhold for personfarlig kriminalitet inden indekstidspunktet.

Uacceptabelt højt korreleret variable:

Dominerende sociale ydelse.

Oprindelsesland grupperet.